

Gedichten

Johan Michael Dautzenberg

bron

Johan Michael Dautzenberg, *Gedichten*. C. Muquardt, Brussel 1850

Zie voor verantwoording: http://www.dbnl.org/tekst/daut002gedi01_01/colofon.php

© 2014 dbnl

The logo for the Dutch Bibliography (dbnl) consists of the lowercase letters 'd', 'b', and 'n' in a stylized, rounded font, followed by 'l'. The 'd' and 'b' are connected at the top, and the 'n' is connected to the 'b'. The 'l' is a simple vertical line.

Geen rijmloos onrijm, geen berijmde rijmlarij.
Geen graenlooze aer, ten hollen stroohalm opgeschoten!
Maer kernvol zij het dicht, in welken vorm gegoten;
't Sta liks, door geest en leest geschroefd, op stalen pooten,
En, metrisch al of niet, ik heet het poëzij.

Dr J. NOLET DE BRAUWERE VAN STEELAND.

IV

Alleen filomeelen bezielen het bosch,
En houden den wandlaer gekluisterd.
Zy gorglen, en orglen, en schateren los,
Door stille verrukking beluisterd.
Toch belge den wandlaer het neuriën niet
Van 't nederig muschjen, verborgen in 't riet,
Waer 't windjen door fladdert en fluistert.

PR. VAN DUYSE, *Vad. poëzy*, 1, 44.

Myner beminde echtgenoot Melanie Maillart deze toeeigening.

Mag die Erde sich verschdren;
 Ist nicht Lieb' ein Talisman?
 Treue Herzen, sie gehören
 Für die Ewigfeit sich an.
 Erd' und Himmel mag zerfallen,
 Vom Zerstörungshauch verweht,
 Wenn die Liebe über allen
 Trümmern triumphierend steht.

Hadermann.

Nog buldren 's werelds onweêrvlag en.
 Dat ook de koenste zou vertsagen;
 Nog juicht der helle vreugdgejoel
 In 't walgelike straatgewoel;
 Nog legt de booze list en lagen
 Om deugd en luister weg te vagen;
 Ik zinge, ver van 't schandtooneel,
 Myn lied in 't stille lustpriëel.

Het Ongenoegen moge huilen,
Om wellust, goud en rykdom pruilen,
Het wensche vry, te zyner eer,
De ryken laag, de hoogen neêr;
Ik zal by myn gelieven schuilen,
En nimmer 't huislik heil verruilen
Met lage drift en laffe zucht
Naar paradyscher appelvrucht.

Geen koning kan 't geluk vergrooten,
Dat ik sints jaren heb genoten,
En nog geniet, in min en trouw,
By myne stilgeprezen vrouw!
Des heb ik in 't geheim besloten
De liedjens, mynen harte ontsproten,
Te wyden aan de dierbre vrouw,
Myn lust in heil, myn troost in rouw.

Wen woester nog en wrok en veede
Zich over de aarde heen verbreedde,
Dan vonde ik tegen 't stormgedruis
Een schuilhoek in myn needrig huis;
Des zy dit boek te dezer stede
Een denkmaal van des huizes vrede;
Ontfang de zangen, die ik biê,
Als liefdedenkmaal, Melanie!

Voorwoord.

Nu ik den stap wage ter uitgave myner gedichten, houde ik my ook verplicht een woord te zeggen over myne kleine afwykingen van de algemeen aangenomene schryfwyze.

Ik heb het voorbeeld gevolgd verscheidener vlaamsche schryveren, die op het gezag der oudheid steunende de *y* door *i* vervingen in den uitgang *lyk*.

Overall vinden wy in vroegere eeuwen *lic*, *lik*, *lick* en menigwerf *lec*, *lek*, *leck*, schryfwyze, die volkomen overeenstemt met de goede hedendaagsche uitspraak, die den onaangenaamen *ei*-klank verwerpt.

De woordafleiding heeft in dit geval weinig gezag, dewyl onze verwante talen ook den *ei*-klank doen hooren in het grondwoord: hoogd. *gleich*; nedd. *gelyk*; eng. *like*; en tevens in den afgeleiden uitgang, *lich*, *lig*, *lik*; eng. *ly* den *i*-klank hebben.

Wanneer men in nieuwere tyden, toen de *y* met de

VIII

i telkens verward werd, *lyk* schreef, sprak men nogthans *lik* uit.

Dit voorbeeld van Hooft moge voldoen:

‘Wanneer ik
Begeerlik, etc.’

Ten Kate schreef *yemand*, *yeder*, enz.; niemand zal gelooven, dat die woorden *eimand* of *eider*, uitgesproken werden.

Huygens, De Brune, Zevecote, Cats, schryven met honderd anderen steeds *lik* of *lick*, en waren het aldus volkomen eens met de goede uitspraak.

Ik zoude my nogthans, uit loutere liefde voor het bestaande, aan Weiland en Siegenbeek onderworpen hebben, indien ik niet door myne protestatie de aandacht hadde willen inroepen op de voorstaande uitspraakverbastering, en indien de prosodie en de welluidendheid my niet dierbaarder waren dan de dolende meesters. -

Du, *dy* en *dyn*, zyn drie woordekens, die duizend zessilbige koppelwoorden opwegen. Welke europische taal mist, of zou die woordekens willen missen? Maken zy geen wezentlik deel van ons kunstig spraakgebouw? Is de vervoeging onzer werkwoorden niet verminkt, wanneer *gy* zoowel *tu* als *vous* beteekent?

Het is waar, in een groot gedeelte onzes lands is die woordvorm uit den daeglikschen gebruike geraakt; maar, eilieve! hoevele uitdrukkingen bezigen wy niet telkens, welke hier en elders te eenenmale onbekend zyn? Het woord *tuin* is in België zoo vreemd als sineesch, en toch rekent men het niemand tot zonde dit woord te bezigen.

Maar zonder van gansch Noordduitschland te gewagen, weten wy niet, dat *du, dy* en *dyn* in Vriesland, Over-Yssel, Gelderland, Limburg, tot Thienen toe, in zwang zyn? Zegt men in Brussel niet *du schelm, du dief*, enz.?

De Engelschen, die deze vorm grootendeels vernalatigen, wachten zich nogthans wel onze dwaasheid na te volgen, en die zuile des spraakgebouws omver te werpen.

Indien ik een taalkundige ware *ex professo*, zoude het my eene aardige verlustiging wezen de buitensporigheden aan 't licht te halen, die men in vroegere dagen beging, om zich, na de afschaffing der 2de persoon enkelv., met wat anders te behelpen.

De historie van *you* en *je*, van *gyl*lieden, *ul*lieden, *hun*lieden, *gul*deren en *hul*deren, is nog te schryven, en wy bevelen ze aan de grondige opvorsching onzes hooggeächten prof. Bormans.

Du, dy en *dyn*, zyn niet dood; zy leven in den mond van duizenden onzer landgenooten; zy leven in de schriften onzer voorvaderen. Volgen wy, Belgen, den wenk van den geleerden prof. Lulofs: wisschen wy de schandvlek uit, die hy den Nederlanderen aanwryft; gebruiken wy in onze schriften, waar het noodig is, de oude nog levende vorm. Zonder eene tweede persoon enkelv. beproeve men geene nauwkeurige vertaling der ouden; wanneer gy slechts ééne betrekking aanduiden kunt by meer maatschappelijke betrekkingen, dan zult gy moeijelik een denkbeeld geven van den ondergeschikte tot den meerdere. Gy spreekt tot God, tot uwe kinders, tot uwe onderdanen, steeds op denzelfden toon; dat is de schandvlek, die Lulofs u aanwryft.

Behoeft hier nog aangestipt, dat de nieuwe grammaticaschryvers met Weiland den bal misslaan, wanneer *zy*, *du* en *dy* verwerpend, eenen dubbelen heel onnoodigen imperativus bybehouden in de vervoeging der werkwoorden? *Zy* verwerpen de tweede persoon door de geheele vervoeging, en hernemen ze enkel om een onderscheid te doen zien tusschen *spreek* en *spreekt*; onderscheid, dat in de gesprokene taal daar, waar men *du* niet bezigt, ook nergens bestaat, voorzeker nergens in Belgie. *Spreek* is daar slechts goed, waar *du* in zwang is. -

Heur en *haar* worden in Belgie onverschillig gebruikt, het eerste is levend in 't spraakgebruik. Het verschil, dat Holland heeft aangemerkt, zou moeilijk op vasten grond kunnen nagewezen worden; maar daar is geen erg by, en het zoude wellicht niet ondoelmatig wezen, vermits wy de keus tusschen twee woorden hebben, het eerste steeds te gebruiken als vrouweliken dativus, enk.; dan als accusativus, enk. *haar*, en als dat: meerv. *hun* en als accusativus, meerv. *ze* aantemen.

Men zou dus de fransche zinsneden:

Je lui donne cela (à elle), vertalen door:

Ik geef het heur;

Je leur donne cela (à elles),

Ik geef het hun;

Je la vois, door: Ik zie haar;

Je les vois (elles), door: Ik zie ze.

Als bezittelijk voornaamwoord zou men *heur* of *haar*, volgens de welluidendheid bezigen, wanneer de bezitter enkelv. is; zyn meer bezitters, dan moest noch *heur*, noch *haar* gebruikt worden, maar wel *hun*, en dat alweder in overeenstemming met het goede *spraakgebruik*.

Ziet hieromtrent de voortreffelijke aantekeningen van prof. David, in zyne uitgave der *Ziekte der geleerden*.

Daar ik my niet geroepen gevoel om hieromtrent als rechter op te treden, onderwerp ik mynen wensch aan deskundigen: zy zullen het voor en tegen des voorstels gemakkelijk afwegen, indien zy het hunner aandacht waardig achten.

Tegenwoordige bundel bevat meer metrische gedichten, dan men gewoonlik in soortgelyke verzamelingen aantreft.

Ik hadde gaarne den nederduitschen leermeester willen noemen, die my op het kunstpad vooruitgetreden is, om hem myne hulde aan te bieden, doch onmogelijk.

De prosodie, alhoewel bekroond, des hooggevierden professors Kinker zou my eerder van de baan, dan er op gebracht hebben. Zyn stelsel is veelyds valsch, deshalve zyn de meeste latere nederduitsche proeven in metrische verzen verongelukt.

In Duitschland, waar men de lengte en korthed der silben zoo nauwkeurig mogelijk sedert Voss gemeten heeft, daar alleen vindt men tot heden toe de meesters in de kunst.

Hier is het ook wenschelik, dat men zich niet eerder te dichten verstoute, dan na men zich nauwkeuriger rekenschap geven kan over de waarde der silben, en over de verschillende dichtsoorten.

Men ziet vooral de noodzakelijkheid eener grondigere kennis der prosodie in, wanneer men vlaamsche dactylische verzen leest.

De vloeiendste en bevalligste gedichten van Tollens hebben soms wel iets hards, wanneer, by voorbeeld, in

zyne *echtscheiding*, in zyne *hertenjagt* dactylen staan gelyk deze: *nagejaagd*, *suizebolt*, *veldhorens*: of trochaeën gelyk: *trouwing*, *rechtzaal*; of het woord *behoor* als twee korte silben gebezigd:

‘Ons kind behoor eeuwig ons beiden!’

of wanneer oirspronglik lange silben als kort gebruikt worden, gelyk: *heft*, *schynt*, *barst*, *stuip*, *al*, *reld*. (Zie de zesde strophe der hertenjagt.)

Men zal my hier voorwerpen, dat Tollens geene metrische, maar wel geäccenteerde verzen heeft willen schryven. Maar als men vloeiende verzen schryven wil, dan moet men geene lange silben kort, geene korte lang gebruiken; zulks dunkt my heel eenvoudig.

Het is my onmogelik in deze voorrede de regels der silbenmeting optegeven, ik heb sedert een paar jaren reeds eene kleine prosodie bewerkt, ten gebruike onzer jeugdige dichteren. Ik verhoop, dat ze welhaast zal verschynen in het geschat maandschrift van Antwerpen: *Het Taelverbond*.

Indien ik zelf soms een bokjen geschoten heb tegen welgekende regels, dan zal men het myner vroegere onervarenheid gelieven toe te schryven. De verzameling myner gedichten telt proeven uit mynen eersten levensmei, en die proeven hadden wellicht kunnen achterblyven.

De slechtste kinders zyn, helaas! van menigen vader het meest getroeteld.

En nu nog, myne nevelingenverzen op Karel den V^{de}. Wat zullen de vlaamsche dichters zeggen van de erin gevlochtene dactylen? Wat zal ik te myner rechtvaardiging aanhalen, indien hun oor op eene vreemde wyze gekitteld of gekwetst wordt?

XIII

Ik zal in aller ootmoedigheid zeggen: lieve lezers, onze voorouders hielden van melodie en menigvuldige afwisseling en schakering der sprake meer, dan wy mogen houden van onvermydelik ééntoonige iambische of trochaeïsche versvoeten. Onze goede voorouders wilden, gelyk onze oostersche broeders, beweging in hunne verzen, en wisten hunne gedichten kunstig te doorweven met dactylen en anapaesten; zy beminden eene dichtvorm, waarin alle woorden der tale konden opgenomen worden.

Leest toch eens de oude vlaamsche liedekens, door Willems en Dr Snellaert aan 't licht gehaald; werpt eenen blik in den eersten, den besten ouden schryver, in *Anna Byns*, by voorbeeld, of in de Ste *Kerstine*, onlangs uitgegeven door prof. Bormans (wie dat werk zyner aandacht en studie niet waardig acht, die gelieve geen woordjen te reppen over onze letterkunde), en zegt dan, of de ingelaschte dactylen en anapaesten slechts *barbarismen* zyn, gelyk sommige sineesche *tiraldiraldiraas* het denken.

Ik zal verder nog te myner rechtvaardiging zeggen, dat men my niet mag veroordeelen, voor dat men Hoofft's gedichten gelezen hebbe; en dan zeg ik eindelijk nog, indien myne gedichten niemand monden, dan wyte men het der vorme niet, men wyte het alleen myner onkunde en mynen onrypen dichtergevoele.

Ten slotte, beweer ik tegen wie het ook zy, dat onze nederduitsche taal, zoo goed als de hoogduitsche, tot alle mogelijke dichtvormen bruikbaar is. Indien wy de schatten der oudheid, welke Bormans, Willems, Delcourt, Jongbloet, Lulofs, De Vries en anderen ter onzer beschikking stellen, doelmatig aanwenden, dan be-

XIV

hoeven wy niet ouder te doen voor de schoonste aller levende talen.

De Hemel schenke my gezondheid en meer ledige uurtjens, dat ik eens de vertaling van Horatius' oden in hunne oirspronglike versmaten afwerke; voorloopig geef ik tot proefstaaltjen vier oden. -

DE SCHRYVER.

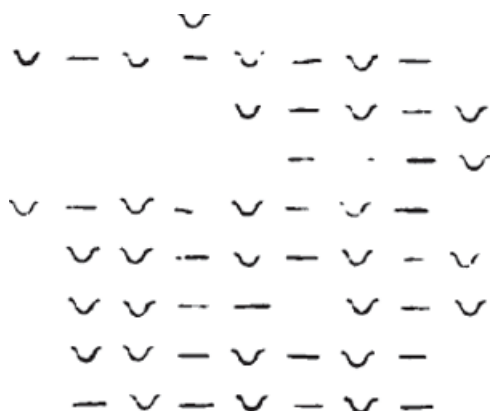
Elsene, in july 1830.

In zekere strophen, die reeds gedrukt zyn, bejammer ik, dat Bilderdyk zyn oneindig taalgenie te dikwerf aan het alexandryn verkwistede. Sedert dien, las ik zyne: *Bloemtjens*, en ik weërsta den luste niet, het volgende er uit overtenemen om te doen zien, dat Bilderdyk niet alleen de verscheidenheid van zangvallen kende. maer dat hy die in eenzelfde stukjen beurtelings met iamben, anapaesten en trochaeën aantebrenge wist.

‘Een zuivere taal en versmaat is het onontbeerbaar vereischte van elk dichtstuk. Maar rijkheid en verscheidenheid van zangvallen en rijmklanken zijn, als kunstrijke en sierlijke volzinnen, voorwerpen van weelde, die met de eenvoudige ruwheid van sommige onderwerpen even weinig overeenkomen, als pracht van koloriet in een schilderij van de hut van Filemon. - Er moet eenige overeenstemming zijn tusschen den stijl van 't verhaal, en het onderwerp; en de verzen maken als het kleed van dien stijl uit. - Zij, die het beginsel der eenheid, 't welk dat der volkomenheid is, beoeffend hebben, verstaan mij.’ -

Bloemtjens, pag. 116.

En ter staving uit hetzelfde boek van twee stukken:

‘De Zonnebloem.’

‘Schoon Klytië haar oogen nooit
 Van Febus stralen
 Af laet dwalen,
 Hij heeft in 't eind zijn' kring voltooid,
 En de nacht bepaalt zijn' luister:
 Maar uw oog blinkt zelfs in 't duister,
 Galatheë! en mijn gezicht
 Blijft daar eindloos op gericht.’

Natuur en liefde.

De Muggendans.

Waar 't voetpad langs de heining vlucht
Door beemd en weide heen,
Daar zit ik soms in de avondlucht
Gansch stillekens alleen.

De krekels zingen daar in 't gras
Hun allerschelsten toon,
De muggen vinden wis den bas
Dier zangren wonderschoon.

Zy draaijen, zwaaijen bly vergaêrd
In 't dalend hemellicht,
Zy ruischen, kruissen dicht' geschaard
Voor myn verrukt gezicht.

En blydschap hier, en vreugde daar,
Men ziet het iedren dag;
Des stem ik nimmer de eigen snaar
Op somber wee en ach.

En zingt en springt in 't zoel gety'
De krekkel en de mug,
Krioelt en woelt de schepping bly',
Dan blyf ik niet terug;

Dan vest ik buiten myne woon
In 's hemels bloemenhal,
Dan zing ik ook myn schelsten toon
Door 't eenzaam vreugdedal.

Het Madeliefjen. (Marqu rite.)

Veel halmekens groeiden,
Veel sterrekens bloeiden
In 't bonte verschiet,
Doch geen zoo bescheiden
In 't siersel der weiden
Als kleine Margriet.

Eenvoudig en blozend,
By zusterkens kozend
Niet ver van den vliet,
Was geen zoo liefvallig,
Zoo jent en bevallig
Als kleine Margriet.

Ik zag haar, en wenschte
 Niet dat ze verslenste,
 Verdrukt door het riet;
 Des nam ik wel zachtjens,
 Verrukt door heur lachjens,
 De kleine Margriet.

Sints straalt ze, myn schoone,
 Met dubbele kroone
 In 's hoves gebied;
 Ik slyte myn dagen
 In vrolik behagen
 By kleine Margriet.

En word ik een' morgen
 Bevryd van de zorgen
 En 't aardsche verdriet,
 Dan treure om my doode,
 Dan sterve op myn zode
 De kleine Margriet.

Het Vergeetmyniet.

Wie kent het beekjen toch der weiden,
 Waar bloemen wenken teêr en bont?
 Myn liefj' en ik, we plukten beiden
 Der bloemen puik in d' avondstond.

Doch geen der bloemkens in de weiden,
Hoe ryk van kleur, hoe zoet van geur,
Hoe lieflik wenkend zy ons vleiden,
Kreeg boven de andere onze keur.

Maar dicht by 't beekjen van de weiden,
Belommerd door het wanklend riet,
Daar loeg om dra ons te verleiden
Het helderblauw Vergeetmyniet.

En naar het beekjen van de weiden
Boog zich myns liefjens engelhoofd;
Daar zal de plant geen straal meer spreiden,
Zy werd van hare kroon beroofd.

Myn liefjen in de weelge weiden
Stak 't blauwe takjen aen myn hart,
Zy dacht aan 't uur van gaan en scheiden
En al heur lust verging in smart.

En waar het beekjen door de weiden
By els en wilge henenvliet,
Omhelsden wy elkaêr en schreiden:
Vergeet my niet! vergeet my niet!

De witte Roos.

Thans ligt geen plekjen in de dalen,
 En groeit geen struikjen op de hei,
 Oft wil met verw en luister stralen
 Gelyk de bloemenryke wei:
 De stengel, dien de dauw verkwikte,
 Verheft zich fier op zyne pracht;
 De knop, waarop de zonne mikte,
 Ontspringt als bloem zyn groene schacht.

Er sliep door blaadren half verborgen,
 Een teeder roosjen blank van kleur,
 Dat werd door d' allervroegsten morgen
 Gewekt in 't leven vol van geur...
 Dat niets bekoreliker bloeide,
 Getuigden bie en vlinderlyn;
 Slechts in den diepen kelke gloeide
 Van 't morgenrood een zachte schyn.

Doch zegend klimt de zon ten hoogen,
 Verschroeit de plant in veld en plein;
 De roos verflauwt voor aller oogen,
 Maar houdt zich nogthans wit en rein.
 Hoe nydig ook de zusters blikken,
 Haar kleed vertoont zich vlekkenloos...
 Nu zien zy haar ook eindlik snikken,
 En lachen heimelik en boos.

De stiklucht waait de roze neder,
 Zy beeft omlaag en sluit heur kroon;
 Geen westwind brengt haar 't leven weder,
 Geen morgendauw kust haar de koon.
 Doch weldra eindigt heure smarte,
 Reeds dort de zwakke stengel af;
 De roze voedde een worm aan 't harte,
 Die bracht zoo schielik haar in 't graf.

Olmen en Wilgen.

Triolettenkrans.

Daar ginder in der olmen lommer,
 Zag ik den hemel op deze aard';
 Ik voelde 's levens volle waard'
 Daar ginder in der olmen lommer.
 Want zy, die englen evenaart
 Ontrukte my aan zorg en kommer;
 Daar ginder in der olmen lommer
 Zag ik den hemel op deze aard'.

O wonderschoon was 't lenteleven
 Door teedre liefde ryk verguld!
 Ik zong der schoonste myne huld',
 O wonderschoon was 't lenteleven!

Van al, wat toen myn ziel vervuld',
Is slechts de spreuke my gebleven:
O wonderschoon was 't lenteleven
Door teedre liefde ryk verguld!

Waar ginds die sombre wilgen treuren,
Daar ligt myn schoone nu in 't graf;
Verbroken ligt myn wandelstaf,
Waar ginds de sombre wilgen treuren.
Wat sints der aarde vreugd verschaff',
Ik voel by vreugd myn hart verscheuren;
Waar ginds de sombre wilgen treuren,
Daar ligt myn schoonste nu in 't graf.

De Angelier.

In een potjen voor de ruiten
Kweekt een knaap een angelier;
Stengels stygen, knoppen spruiten,
't Bloemken staat in vollen zwier.

't Bloemken houdt hem vele dagen
Aan zyn geur en kleur geboeid;
Daar alleen kan 't hem behagen,
Waar zyn angelier hem bloeit.

Doch eens valt door de open schyven
 's Knapen oog op 't wyd verschiet:
 Dat, ten berg op, lauwers dryven
 Heeft zyn blik al dra bespied.

En hy wil een tak bezitten
 Uit het verre lauwerbosch,
 Wil een lauwertak bezitten
 By een angelierentros.

En hy snelt en hygt er henen,
 Komt met moeite tot den top;
 Plukken mag hy en vereenen,
 Lauwers groeijen er volop.

Ryk beladen keert hy weder,
 Waar zyn eerste liefde gloeid'.
 Bloem en stengel liggen neder,
 De angelier is gansch verschroeid.

Morgenwandeling.

De sterren verliezen allengskens haar licht;
 't Begint in het oosten te dagen,
 En gretig omvadent het vorschend gezicht
 De ontwakende bosschen en hagen;

De zonne ze lonkt in den ochtend het teêrst,
 Wanneer zy de hoogten, verlichtend, beheerscht:
 Dus laat ons een wandeling wagen.

Gy schat toch het bed en de doodende rust
 Niet boven den hemelschen zegen?
 Wie hygende jaagt op vernielenden lust,
 Dien ylen de wroegingen tegen:
 Kom liever met my in het geurige veld,
 Waar 't hart ons in tranen van vreugde versmelt,
 Als 't licht weêr op nieuw is gestegen.

Bewonder met my daar het geurige groen,
 De duizende bloemen der weide;
 Ja, vreugden, die 't harte niet eens zou vermoên,
 Geniet ge op de lachende heide;
 De lucht is er zuiver; men ademt er vry;
 Daar is men den hemel - den Schepper - naby,
 Die 't goede zoo ryk om ons spreidde;

Die planten en dieren miljoenenmaal schiep
 Op nauweliks zichtbare stippen;
 Maar ons tot een zaliger leven beriep,
 Ver boven der dieren begrippen.
 Wy knielen dan midden in 't streelende schoon,
 (Natuur is gewis des Almagtigen troon)
 En dankende beven ons lippen.

Ontelbare schepselkens, krielend in 't stof,
 En anderen, fladdrend op vlerken,
 Verheffen te zamen den klinkenden lof
 Van Hem, dien geen ruimten beperken;
 De bloemekens knikken uit gras en uit kruid,
 En schynen begoocheld by 't dankbaar geluid,
 En toonen des Machtigen werken.

Al biddende welt ons de boezem omhoog;
 Wy smaken oneindig genoeg;
 Dan gloeit ons het harte, dan parelt het oog;
 Dan kunnen wy de ure vervroegen,
 Waarop wy den Heer, dien *Het worde!* eens ontviel,
 Gezaligd aenschouwen met de oogen der ziel,
 Na 't wereldsche jamm'ren en zwoegen.

De Lente.

De vlietekens kabbelen
 Zachtjens omlaag,
 De vogelen babbelen
 Luid in de haag,
 En zoelere winden
 Heraêmen in 't veld,
 Waar 't loover der linden
 Zyn knoppen ontzwelt.

Al zwetsende naderen
 Sysjen en mosch,
Om 't nest te vergaderen
 Zwerven ze in 't bosch;
Zy zingen en springen
 Zoo lustig te gaër,
Elk zoekt in zyn kringen
 Een wyfjen tot paar.

Ik sceppe myn leeringen
 In de natuur,
Der bloemen schakeringen,
 Schoon niet van duur,
Zyn daarom besonder
 My lief en my waard,
Wyl God ze zoo wonder
 Gemaald heeft op aard.

En zou ik niet strengelen
 Liefde en genot?
Dat is ja der engelen
 Zalige lot.
Ja boven de starren
 En onder de maan,
Kan Liefde niet warren
 Op zuivere baan.

Uw richtingen kronkelen
Ver van uw plicht,
Dauwdruppelen vonkelen
Voor uw gezicht,
Gy ziet een gewemel,
Dat wis u verwacht,
Omdat gy den hemel
Niet voelt in uw hart.

De Lente en heur streelingen
Treffen u niet,
Gy hoort niet de kwelingen,
Let op geen lied;
Wat God heeft gegeven
Vindt nauw uw genâ.
Voor u - is er leven
Noch hier, noch hierna!

Feestdag op het Land.

Purperen stralen
Kleuren de dalen,
Heuvels en kimmen
Glinstren en glimmen;
Klokkengedommel op ruischenden vlerk
Wekt ter betrachtig en noodigt ter kerk.

Feest is het heden.
Eerst dus gebeden!
't Orgel zoo machtig
Stemt ons aendachtig,
De omgang begint, en de stem van het volk
Ryst op een wierookgebalsemde wolk.

Kinderen spreiden
't Kleedsel der weiden,
Bloemen en bladen,
Over de paden;
Zelden als heden zyn bloemen gespreid
Over den weg, die ten hemel geleidt.

Dagelijks blozen
Evenwel rozen,
Die ons het leven
Geurig doorweven;
Immers het puikjen der bloemekens bloeit
Diep in de harten, die liefde doorgloeit.

Trekken we in vrede
Veldwaarts mede,
Zingen we en bidden;
God is in 't midden
Scheppend alom, door het wonderheal,
Liefde in de harten, en bloemen in 't dal.

Natuurontwaken.

Reeds is de winter op de vlucht,
Het ryk der droefheid is ten end.
De bloem herryst in milder lucht,
Elk struikjen zingt: lang leev' de lent!

Het ryk der droefheid is ten end,
De weide pronkt in jeugd'gen zwier,
Elk struikjen zingt: lang leev' de lent!
En 't amen murmelt de rivier.

De weide pronkt in jeugd'gen zwier,
De leeuwrik fluit zyn geestig lied,
En 'amen' murmelt de rivier
By 't zacht geruisch van 't slingrend riet.

De leeuwrik fluit zyn geestig lied,
En 't muschjen kweelt en juicht en speelt
By 't zacht geruisch van 't slingrend riet,
En zoet is oog en oor gestreeld.

En 't muschjen kweelt en juicht en speelt,
De vreugde dreunt door 't groene veld,
En zoet is oog en oor gestreeld,
Als klank en kleur te saëm versmelt.

De vreugde dreunt door 't groene veld,
De vreugde dreunt tot in het hart,
Als klank en kleur te saëm versmelt,
Vlucht met den winter leed en smart.

Meiliefde.

Lentegeuren, stergeflonker,
Zoo verrukkend voor myn geest,
Dat het kranke hart geneest
Dartlend boven droefheids donker.

Lentegeuren, stergeflonker,
Hoe verrukkend voor myn geest!
Ware zy nu hier, dan blonk er
Weelde in 't eenzaam avondfeest.

Zy, die ik niet eens durf noemen,
Zoo onwaardig ben ik haar,
Zou myn drift zoo rein als waar
Met geen kouden oogslag doemen.

Zy, die ik niet eens durf noemen,
Zoo onwaardig ben ik haar,
Wierp een lachjen op die bloemen,
En ik stonde plotslik daar.

Hoe de vliet het dal doorkronkelt,
Soms voor lisch en halmen zwicht,
Murmlend soms als minnedicht
Over zand en keijen stronkelt.

Hoe de vliet het dal doorkronkelt,
Soms voor lisch en halmen zwicht,
Zag ze, en zag hoe 't oog me vonkelt,
Hoorde dan een beê wellicht.

Neen ik mag niet langer vreezen,
Al genaak' het midnachtsuur,
Helder lacht me Gods natuur,
Denk ik aan heur engelwezen.

Neen ik mag niet langer vreezen,
Al genaak' het midnachtsuur,
Blyde zal ze in 't hart me lezen,
Gloeijen by myn liefdevuur.

Het uur der Liefde.

Der maan ontglimmen louter lachjens,
Het bosch beweegt zyn groene vlagjens,
En 't vlinderpuik
Ontruischt den struik.

Terwyl die snoepers ommevliegen,
Ontwaken in hun gulden wiegen
Nog kinders teër
By 't sterrenheir.

De westewind blaast schok op schokjen,
Dat wyd en zyd elk bloemenklokjen
In evenmaat
Zyn lente-uur slaat.

Terwyl de hemel helder flikkert,
Kapel en kever zwermend blikkert,
Streelt mei en min
Den jongen zin.

Op 't eenzaam pad der weelge linden
Hervinden avonds twee beminden
Het ambrozyne
Voor 's levens pyn.

Zy schaaklen daar de liefdeketen
Op bloem en zodenbank gezeten;
Daar droomen zy
Zich 't leven bly'.

Daar zweren zy den eed elkander,
Dat hunner beiden geen verander,
Maar steeds getrouw
Op d'andren bouw'.

Der liefde is dan heur uur geklonken,
 En 't sterrenheir mag schittrend lonken
 Op 't schoon verbond
 Van d'avondstond.

De Engel der Lente.

Een engel verliefd in den mei en zyn pracht
 Ruischt neder op 't aardsche gewemel;
 De sterren doorvonkelen helder de nacht
 Verheffend de blikken ten hemel.

En de engel beveelt aan een korreltjen zaads,
 Op vlerkjens naar 't kerkhof te dwalen:
 'Waar 't maagdeken rust, daar verkies dy een plaats,
 En bloei er als lelie der dalen!'

En de engel beveelt aan een stengeltjen teêr
 Te wassen en hooger te groeijen:
 'Du staats in het woud eens, den reizer tot leer,
 Als kruis op de rotse te gloeijen!'

En de engel beveelt aan het klimop nog kleen
 Te rekken zyn vattende handen,
 'Eensdeks du hier puinen van brokklenden steen,
 Dra storten die marmeren wanden!'

En de engel verdwynt met de sterren der nacht,
En ryst met de hope ten hemel:
De dood en de liefde doorweven de pracht
Der lente in het aardsche gewemel.

Super miserias Babylonis.

De schittrende stonden der bruischende jeugd
Vol loutere vreugd,
Die volgen de schreden des jongelings niet
In 't zonnig verschiet.
Wat jammer in 's zomers verzengenden gloed,
Waar geene begoochling het leven verzoet!

Hoe droevig is heden de werkelijkheid
Voor oogen gespreid,
Als vriendschappen liefde aan den lichte geschouwd
De verwe niet houdt,
Als sluwheid om braven heur weefselen spint,
En heimlike nyd hun verderf onderwindt.

Ver, verre van hier tot de haven van heil
Met ruischenden zeil!
Wy vinden welhaast, wat ons weder bekoort
Aan veiliger oord;
Zoo niet, in het hart ons een wereld gevormd,
En buiten gesloten der driften gewormt'!

Wy vliegen, ons wiegend op luchtige vlerk
Door 't dichterlik zwerk;
Wy zweven, gedreven door machtigen strael,
Ter hemelsche zael.
En zwelgen, als telgen der hoogere kunst,
De lavende gaven der godlike gunst.

Spot vry met de droomen oft hersengespin
Van 't dichtergezin;
Den dichter bezaligt een vlinder, een boom
Gezien in den droom,
En 's levens verlokkenste toover voorwaar,
Dat is ja der droomen vervliegende schaar.

Lentelied.

Nauw komt de zwaluw weder
Naar onzen torentrans,
Of ziet..... de lent' daalt neder
Met geurigen bloemenkrans.

Vlug deuren en vensters open,
Laat snel den winter uit,
Hy mag naar den bliksem loopen,
De lente is niet zyn bruid.

Elk bezeme en kere een weinig,
 Waar of hy huize of schuil',
 Dat zich het binnenste reinig'
 Van alle besmettingvuil.

Dan trekt de lente binnen
 Met al heur verlokkende schoon,
 Met al heur goochlen en minnen
 Verrykt ze de needrigste woon.

Het buije of loeije buiten,
 Het ziede of zenge op straat;
 Wij hooren maar zingen en fluiten
 By 's levens honingraat.

De Vyver.

Op zyn bed van zand en klei
 Slaapt de vyver in de wei,
 't Beekjen komt en moet vertrekken
 Zonder hem te kunnen wekken,
 Ongestoord is zyne rust,
 Schoon hem gras en bloeme kust;
 Doch hoe ongevoelig
 Hy den dag begint,
 Weldra danst hy woelig
 Met den westewind.

Ligt de vyver uitgestrekt,
Welt hy schielik opgewekt,
Komt hy bloem en halmen knikken,
Die vaak in zyn spiegel blikken,
Immer lacht hy even lief,
Naast hem huist er leed noch grief;
Daagliks spreidt hy keurig
't Rykste feestapyt,
Ook zyn de oevers geurig,
Kleurig wyd en zyd.

Zou in 's hemels zonneshyn
Wel een fraaijer plekjen zyn,
Dan myn schuilhoek by den vyver?
'k Loope dus met vuur en yver
Tot zyn stillen bloemen boord,
Als de liefde my doorgloort.
Waar de wilg me omloovert,
Klopt myn hart niet bang,
'k Zitte daar betooverd
Gansche dagen lang.

Twee een paar.

Een vinkjen float zyn lentelied
 Op 't takjen van een vlierenboom,
 En dicht daarby zat Margeriet
 Verzonken in een gulden droom.
 Waarvan een vinkjen fluiten kan,
 Daar droomt een teeder meisjen van.
 De minnegloed
 Doordringt het bloed,
 Zoodra de mei het dal begroet.

‘Wat zwetst die vink toch op de vlier,
 Wat orgelt hy voor vreugdezang?
 Eens liep ik bly de daer en hier,
 'k Voel thans tot zang geen lust of drang;
 En blik de zon ook vriendlik neêr,
 My doet het harte wee en zeer.
 De minnegloed
 Doordringt het bloed
 Zoodra de mei het dal begroet.’

Dus sprak Margrietjen in de wei,
 Heur blikken op den vink gevest,
 En tevens zag het meisjen, ei,
 Een tweede vinkjen naast zyn nest.

De vinken zingen luid en bly:
 'O heerlijk is het jaargety!
 De minnegloed
 Doordringt het bloed
 Zoodra de mei het dal begroet.

En van den heuvel stygt omlaag
 Een herdersknaap met vurig oog;
 Margrietjen ziet hem door de haag,
 En 't harte klopt heur ras omhoog;
 Het meisje zucht, het vinkjen fluit,
 Zy kwelen bei het liedjen uit:
 De minnegloed
 Doordringt het bloed
 Zoodra de mei het dal begroet.

Myn Meisjen.

Myn meisje is van lichaam klein,
 Naar 't geen my andren leeren:
 Maar groot is zy van ziel en rein:
 Wat kan ik meer begeeren?

Wel prees geen jonker ze ooit als schoon;
 Maar schoon mag ik haar vinden,
 En stel ze boven schat en kroon,
 Die 't oog der dwazen blinden.

My streelt haar zoete zachtheid meest:
Zy parelt haer uit de oogen.
Godsdienstig is haar zuivre geest,
Met neevlen niet omtogen.

Gevoelig is haar minnend hart
By teedre dichtertoonen:
Zy is een engel in de smart
Voor aardsche jammerzonen.

Zy houdt van zang en snarenspeel,
Die na de huiszorg klinken;
En zingt soms haar partytjen wel
Zoo lustig als de vinken.

Ook weet ze in treffende olieverb
Een landschap aftemalen.
O, dat ik spoedig haar verwerv'!
Dan hupplen we in de dalen.

Ik word alleen door haar bemind:
Natuur heeft ons verbonden.
Geen slechte wensch doe ik u, vrind
Vind wat ik heb gevonden.

Huislik Geluk.

Wanneer het loof des beuks verschiet,
En 't vale blad zyn' twyg ontvliedt,
 Dan waan ik me in den tyd,
Toen 't liefjen werd door my bespied,
En heur myn streelendst minnelied
 Ter hulde werd gewyd.

Ik ging toen eens aan heure zy' -
Er vlogen jaren sinds voorby -
 We koosden met elkaêr;
Ze was me lief, ik zeide 't vry;
Ik wist weldra.... ze minde my;
 Tot vrouwtjen won ik haar.

Een jaar nauw huisden wy alleen;
Daar kwam een engel, teêr en klein,
 En zegende onzen echt;
Een jaar was nauwliks weder heen,
Daar daalde een tweede naar beneên,
 Die vond ons trouw en hecht.

Sinds klinkt elk uur ons even zoet;
Wy kennen nood noch overloed,

En loven Gods beschik.
 Twee engelkens en vleesch en bloed,
 Die dansen bly in welgemoed
 Voor onzen zaalgen blik.

En als de dauw de bloemen drenkt,
 En als de zon heur stralen plengt,
 Dan ryst ons dankgebed
 Tot Hem, die nooit zyn schepsel krenkt;
 Maar allerwegen vreugde schenkt
 Waar m'op zyne inspraak let.

Begoocheling.

Zoet verheugt
 De eerste jeugd
 Met heur frisschen morgenluister
 Nog des levens avondduister.

Is men grys,
 Kil als ys,
 Schimmen mag men soms omarmen,
 Die het stollend bloed verwarmen.

By der beek
 Schaduwkreek

Zoek ik, jonge knaap, verholen,
Vinken op die daar verscholen.

Doch ik zie,
Als ik spië
Door het welig elzenloover,
Een verrukkend zingetoover.

Tusschen 't riet
Van den vliet
Baadt een nymfjen heen en weder,
Zonder gordel op en neder.

'k Wil ontvliën
En toch zien,
'k Wil het schoone wel beschouwen,
Alles naderhand berouwen.

Sedert lang
Ben ik bang,
Dat ik eens ten afgrond renne,
Wen ik niet myn schuld bekenne.

'k Ben nu oud,
'k Bleve ook koud,
Blonk me niet zoo menig reisjen
Schooner steeds dat toovermeisjen.

Lied eens Landmans.

Ik min by rust en vrede
Een recht gemoedlik lied;
Ware ieder in myn stede,
Men bromde of gromde niet.
 Men zate,
 Men praatte,
Een liefken aan zyn zy';
 Men spronge,
 Men zonge
Zich 't gansche leven bly'.

Een gaardjen houdt me wakker,
En schenkt me zuur en zoet;
Ik oogst op mynen akker
Een kleinen overvloed;
 Het groeit er
 En bloeit er,
Waar of ik heen me wend;
 Genoegen
 By zwoegen,
Het blyft er zonder end.

Ik wou in stad niet huizen,
Daar huizen haet en nyd;
Daar slyt men met te pluizen
Den kosteliken tyd;

Daar vindt men,
Verzint men
De kunst van leêg te gaan:
Hier werkt men,
Versterkt men
By louter goede daên.

Herdenking.

De winter heerschte guur en donker;
De sneeuw bedolf gehucht en hof;
Toen kwam de lente in lichtgeflonker,
En ieder vogel zong heur' lof;
Maar zy, die 't loof ontvouwde,
Verzachtte niet de koude,
Die my tot in den boezem trof.

De zon met hare gouden stralen
Bescheen des boozen aangezicht;
Ik zag zyn plannen zegepralen,
En schrikte voor het hellewicht.
Geen vogel mocht myne ooren.
Meer door zyn zang bekoren;
Geen bloeiend dal gekleed in 't licht.

Ontvlieden wil ik nu de plaatsen,
Die my de wereld, zoo zy is,
Gelyk een spiegel wederkaatsen.
Ik wil in kalme duisternis
Myn levensstroom zien vlieten,
En weêr den tyd genieten,
Dien ik sinds lange jaren mis.

My streeelde altyd het ryk der droomen;
Ik sleet er menig uurtjen in;
Geen beekjen had ooit groener zoomen
In 't weeldrig land der echte min;
Men weet er van geen kommer;
Men rust in koele lommer,
Met open hart en blyden zin.

Herinring goochelt fraaije beelden,
Het weefsel van myn leven door,
En bloemen, die myn handjen streelden,
Verryzen voor myn kinderspoor.
Ik loop, en pluk ze blyde
Met zusjen lief ten stryde,
En moeder schenkt een kus er voor.

Nu vlieg ik door de groene weide,
My van myn kindsheid af zoo waard,
En die een vreugd rond my verspreidde,
Zoo als geen later leven baart;

Maar ach! en droom en kinders
Verzwonden als de vlinders:
Wat is van langen duur op aard'?

De jongling stapt in 't nieuwe leven,
En ziet beschaamd op 't kind terug.
Hy zoekt en jaagt, en wordt gedreven,
Als 't wolkgevaart voor wind, zoo vlug.
Geen eindpaal kan hem stuiten;
Hy zwiert en draaft naar buiten,
En blyft voor toom en teugel stug.

Maar wat hem toom noch teugel mochten,
Vermag op hem een teedre blik;
Hy vreesde kryg noch wougedrochten,
En was verheven boven schrik.
Wat angst beklemt zyn harte!
Bestormd door zoete smarte,
Ontglipt hem de eerste liefdesnik.

Zie hem der linde schaduw minnen:
Een maagd zit naast den jongeling,
En beide voelen zich verwinnen
Door zoete en teedre mymering.
In zulke heilge stonden,
Wordt deugd by min gevonden,
En zaalger is geen aardsche kring.

Zoo zat ik by het stargewemel
Naast Dina soms op 't zodengras,
Ik ruilde 't plekjen voor geen' hemel,
De zode niet voor 't fraaist gewas.
In geestdrift schoof ik nader,
Prees zy der sterren Vader.
Wel my, toen ik by Dina was!

Nog kan 't herdenken my verrukken:
O meisj'! ontvlucht uw minnaar niet!
Met bloempjens wil ik 't plekjen smukken,
Waarop uw hoofdjen rust geniet.
O wil my niet ontspringen,
Hoor, hoor naar 't lieflik zingen
Des nachtegaals in 't groen verschiet!

Gelukkig ben ik in uw byzyn;
Uw lieflik kouten is myn lust;
Ik kan gulhartig, bly noch vry zyn,
Dan wen ik aan uw zyde rust.
Wil nog een stondjen beiden;
Maar ach! gy denkt aan 't scheiden;
Gy vlucht!... myn heil ontvliedt deez' kust!

My lacht niet meer het veld der droomen;
Ik slyt er nooit een uurtjen in;
Verdwenen zyn de bonte zoomen
Van 't weeldrig land der reine min.

My rest slechts zorg en kommer;
 Ik tril in killig lommer,
 En treuriger wordt steeds myn zin.

O ware ik verre van de plaatsen,
 Die my de wereld, zoo zy is,
 Gelyk een spiegel wederkaatsen;
 Mocht ik, in kalme duisternis,
 Myn levensstroom zien vlieten,
 En weêr den tyd genieten,
 Dien ik sinds lange jaren mis!

Laatste Noodiging.

Moesten we ons niet hier bevinden
 By het beekjen in de wei?
 Bloempjens tot een kransjen binden,
 Op den schoonsten dag van Mei?
 'k Wachtte u lang, by 's beekjens zoomen;
 Ach! nog zyt ge niet gekomen;
 Niet een kransjen vlochten wy:
 Mei en lente zyn voorby.

‘k Zal met oogsttyd by u wezen,’
 Spraakt ge, en druktet my de hand,
 ‘En dan gaan wy airen lezen,
 Gulden airen op ons land.’

'k Wachtte u lang op de akkerzoomen,
 Ach! nog zyt gy niet gekomen;
 Niet een garfjen bonden wy:
 Oogst en zomer zyn voorby.

'In den herfst zie 'k u ter streke,
 (Vast beloofde uw mond het my),
 Om het nagras, langs de beke,
 Af te maaijen aan uw zy'.
 Ach verdord is 't gras der zoden,
 En toch moet myn hart u nooden:
 Kom, o vriend! kom op myn graf
 Maai de dorre halmkens af.

Een Engel der Liefde. De Liefde eens Engels.

Aan Mevrouw Nolet de Brauwere van Steeland.

Er zuchtete en kermde van nood en gebrek
 Een ziekelijk kind in een needrig vertrek;
 Zyn moeder was daar,
 Die weende zoo droevig en snikte zoo naar.

Een vriendelik wezen, een englengezicht,
 Trad binnen en naderde 't sukklende wicht,
 En nam 't op den schoot,
 En laafde met wyn en met voedsel zyn nood.

Dat vriendelik wezen, dat englengezicht,
Was moeder en minde heur zaligen plicht;
Doch 't lydende bloed
Sprak thans maar alleen tot heur hart en gemoed.

En dageliks zag nu het dankbare wicht
Dit vriendelik wezen, dit englengezicht,
En 't lachte in de pyn,
Ten danke voor kleedsel en voedsel en wyn.

Aan droevige kwynning ontrukten gezwind
Die teedere zorgen het lieflike kind,
En 't zag als voorheen
Zyn ouderen weder, getroost en te vreên.

Den bloemeken kon niet ontluiken de knop,
Des vlogen zyn zuchten ten hemelen op;
Eens morgens was 't dood....
En de engelen telden een nieuwen genoot.

En zy, die het christelik werk heeft volvoerd,
Is thans om de haren ontsteld en ontroerd:
Heur dochterenpaar,
Getroffen door ziekte, is in doodesgevaar.

De moeder vergunt zich verpoozing noch rust;
De zorg om heur kroost is heur eenige lust,
Heur eenige beê:
Dat God haer niet sla met het bitterste wee.

Vermoeijing en sluimring bedwelmen heur schroom;
Begoocheling scheidt heur een lachenden droom:
 Uit hogere sfeer
Ruischt neder een engel, een boê van den Heer.

Hy knielt by de wiege van 't zusterenpaar,
En bidt er, en zegent ze beide te gaêr,
 En 't moederlik oog
Ziet d'engel al zegnend weêr vliegen omhoog.

In d'engel die zegent en zegnend verzwindt,
Herkent nu de moeder 't gestorvene kind.
 Heur droom is vervloên,
Doch lacht heur de hope weêr jeugdig en schoon.

Heur droom is vervlogen - ze ontwaakt - en de straal
Der ryzende zonne verheldert de zaal;
 Heur dochtertjens bei
Herleven weldra by der moeder gevlei.

O zalige moeder! vervloên is uw droom;
Doch nimmer ontvliede u de liefde zoo vroom,
 Die huist in uw hart, -
En Engel en Liefde vertrooste u in smart.

L.L.L.

Louter stralen, louter licht
 Over louter lenteloover,
 Bergen, dalen, vergezicht,
 Alles vol getoover.

Liefdelonken, liefdevuur,
 Liefdelachjens allerwegen,
 Liefdevonken, als ik gluur,
 Tintlen lief my tegen.

Lentelust en liefde leeft,
 Leven lang in luister!
 Wie ze bluscht of laf begeeft,
 Dale in 't helleduister!

Lenteklacht.

Helderblauw is de hemel,
 De aarde in jeugdigen dos,
 En het bontste gewemel
 Speelt in 't luchtige bosch;
 Ach myn hart is een droefheidsbron,
 Nimmer straalt er de lentezon.

Waar 'k my wend, is er leven
 Eener bruischende jeugd,
 En het vurigste streven
 Naar de vluchtige vreugd.
 Ach myn hart is een droefheidsbron,
 Nimmer straalt er de lentezon.

Zoet en liefelik streeelde
 Eens myn wangen de min,
 Eene zee was de weelde
 En - ik stortte me er in.
 Ach myn hart is een droefheidsbron,
 Nimmer straalt er de lentezon.

Avondaandacht.

Verzwonden is van verre kimmen
 Het mollige avondrood;
 Genaderd zyn de grauwe schimmen,
 Die pas de nacht ontsloot;
 De dorplok met heur tooverklanken
 Maant scheidend nog den Heer te danken.

De vogel zingt in schelle galmen,
 Eer hy te rusten denkt;
 De krekel tjilpt uit gras en halmen,
 Geen zon meer, die hem zengt;
 De gulden kever snort en mompelt,
 Eer hy zich in zyn bloembed dompelt.

Terwyl de luchtstroom door de twygen,
De vliet op keijen ruischt,
Terwyl een heimlik fluistrend hygen
Door riet en biezen zuist,
Stem ik in 't koor der schepping mede:
Een zucht, een lied, zie daar myn bede.

* * *

Daagliks sloop ik in 't priëelken,
Waar my gul een meisj' ontving,
'k Schattede dal rein juweelken,
Dat me koos tot lieveling.

's Morgens lokte my 't priëelken,
't Lokte in de avondschemering.
Ach! verloren is 't juweelken,
Dat zoo minnend aan my hing.

Nacht omhulde 't schoon priëelken
Met de naaste mymering,
's Doodes engel zag 't juweelken,
Droeg het in der englen kring.

Romancen en balladen.

De Visscher.

Dicht by den vloed
Wandelt een visscher den dood te gemoet,
De oogen gevest op de klare
Spieglende bare.

‘k Daal naar u af,
Opent me goedig uw golvende graf,
Dat ik er myne beminde
Spoedig hervinde!’

Zucht hy en wil
Stervend ontluchten aen 't lot en zyn gril,
Toen hy verneemt op de boorden
Volgende woorden:

‘Weelde by min
Bloeit hier beneden den jeugdigen zin,
Plotselik, wilt ge u verwarmen,
Schiets in myn armen!’

Boven den stroom
Wiegt zich een deerne zoo lief als een droom,
Trachtend den visscher met blikken
Listig te omstrikken.

Hy evenwel
Schrikt voordien beelde gelyk voor de hel,
Zou hy, vergetel der doode,
Minnen die snoode?

'Nimmer en nooit,
Schoon gy in blinkende peerlen u tooit,
Zal 'k om uw lokken en streven
't Meisjen begeven,

Dat my ook zacht
Roept tot den grave, waar 't lievend me wacht,
'k Heb haar in zaliger stonden
Trouw ja bevonden.'

Torschend zyn nood,
Keert hy ten zynent en wacht, dat de dood,
Hoorend de bede zyns harten,
Einde zyn smarten.

**Alida van Valkenberg.
Sage.**

I

Wie blyft voor de stemme des nachtegaals koel,
 Des dichters van 't minneverlangen?
 Hoe moeilijk weêrstaat er een teeder gevoel
 Dien schepper der lentegezangen;
 Men laat zich verlokken naer 't nachtelik woud,
 't Welk de edele zanger zyn liefde vertrouwt.

Alida beluisterde in 't groenend gety'
 Diens zuchtenden toovenaars kwelen;
 En dra ook verstond ze te zingen als hy,
 Als hy met haar toonen te streelen;
 Zy zong vol natuur en met keurigen zin,
 Den lof van de vriendschap, de weelde der min

En al wat den sterfling verblydende treft,
 En schoon is, en lief is en teeder,
 En al wat den menschliken boezem verheft,
 Ontstroomde aan heur gloeiende veder;
 Dat zag men gemaald door het kunstige woord,
 Dat hoorde men beven als wonderakkoord.

't Gelaat was zoo zoel van die geestige maagd,
Als 't gene men droomt voor een engel;
Geen frisschere roos is op aarde geschraagd
Door slankeren, stouteren stengel;
Doch wat er vooral in haar wezen beviel,
Was 't oog, was de spiegel der vleklooze ziel.

En edel, als zy, van geboorte en van geest,
En jeugdig was Diederik tevens,
Hy ook was van slanke, van deftige leest,
Vol warmen en bruisenden levens:
Ze ontmoetten elkander toevalliger wys,
En waanden zich beiden in 't aardsch paradys.

Zich eeuwig te minnen was 't rappe besluit
Geboren op lachende weiden;
Zy waren al spoedig en bruijom en bruid,
Om nimmer op aarde te scheiden!
En spoedig ontsloot hun de zegen der kerk
De poort tot der liefde verhemelend perk.

II

't Was nacht en noch sterre noch maan op der aard',
En alles was huivrig, en duister
En doodsch, en men hoorde in het zwarte geblaêrt,
Geen krekkel of vogelgefluister.
De bruidegom droomt, en hy waant, dat het licht
Der ryzende zonne hem schynt in 't gezicht.

En plotsling ontwaakt door een blindenden gloed,
Ziet hy - het zyn de oogen der gade,
Die stralen op hem en zoo zachtjens en zoet,
En glinstren met wondre genade;
En 't minnende paar, met een klimmende graagt',
Slyt keuvlend en kozend den nacht tot het daagt.

Zy slyten den dag aan der zaligheid bron;
Dan 't uur van de rust is er weder,
En wederom droomt de gemaal van de zon:
Weêr vonkelt de gade op hem neder;
En 't minnende paar, met een klimmende graagt',
Slyt keuvlend en kozend den nacht tot het daagt.

Genoeglike dagen vervliegen zoo gauw;
Zy moeten voor 't duister verdwynen;
De blikken Alida's verheldren het grauw;
Geen slaap by dier flikkerend schynen:
En 't minnende paar, met een klimmende graagt',
Slyt keuvlend en kozend den nacht tot het daagt.

Drie nachten doorkeuveld, drie nachten doorkust,
Waar, Hemel, zal dat ons geleiden?
Dacht Diedrik, en haakte naar slaap en naar rust,
En konde niet langer verbeiden
Der gade te vragen met bovenden mond:
'En wenscht ge den slaap niet te wyden een stond?'

‘Ik... slapen!’ - hervatte met stralenden blik
 Alida, ‘ja 'k wensche te slapen,
 Doch niet, voor ik looze den stervenden snik:
 Dan willen we in eeuwigheid slapen!
 De bloemen om 't vlugtige leven geschaard,
 Die moeten al spoedig geplukt op der aard!’

‘Zy slaapt niet!’ zoo roept hy, vertwyfelend, uit,
 En dompelt zyn hoofd in het kussen,
 ‘k Omhelze dan liever de dood als myn bruid,
 Die streelend het leven zal blusschen!’ -
 En de arme verschrokkene huivert en rilt,
 Terwyl hy die woorden nog angstiger gilt.

III

Acht dagen was Diederiks huwlik van duur,
 En ledig der zaligheid beker;
 Gedoofd was der oogen betooverend vuur,
 Zyn wangen al bleeker en bleeker;
 Dan nadert de dood, de gewenschtere bruid,
 Die koestrend ten slape zyn oogen hem sluit.

Alida zy bloeide als een roos van den mei;
 Zy bloeide als een lelie der dalen;
 Heure oogen verloren noch 't zoete gevelei,
 Noch 't nachtelik zonnige stralen;
 Alida was jeugdig, Alida was schoon,
 Ten trotse der jaren, die ylings vervloên.

Des Gryzaards terugkomst.

De koude winter trilt niet meer;
De zwaluw zoekt haar nestjen weêr;
Ook ik herwin, hoe oud en zwak,
Myn lang begeven rieten dak.

Hier op dit eenzaam streekjen gronds,
Stond eens myn bed, myn wieg van dons;
Hier strompelde ik aan moeders hand;
'k Herstrompel naar myn vaderland.

'k Was jong en hield van bont gewoel;
Een reisverhaal liet my niet koel,
En op een lentemorgen trok
Ik heen, met pak en wandelstok.

'k Was haast 't onzinkend dorp ontvloên;
De zon loeg zacht; de baan was schoon:
En reeds voor zonnenondergang
Vernam ik vreemde taal en zang.

Ras was de glans van 't nieuws vergaan,
En ach! als kaf verstoof myn graan,
En zoeken moest ik, moê en mat,
Myn daaglik sch brood, van stad tot stad.

Des levens appel smaakte zuur;
Toch sleet ik soms een vrolijk uur,
En streek, na zielsgenot in nood,
Een lepel honing op myn brood.

Nu dagen my weêr huis en hof,
En wat myn kinderoogen trof:
De boomen dragen nog als toen
De zelfde kruin, het zelfde groen.

Ik zie op veld, op beemd en wei,
De vroeger bonte bloemensprei;
Nog verwt de roos zich met een blos;
Vol zang en klank woelt lucht en bosch.

Hier noodigen viool en fluit
De jongheid op een dansjen uit;
Bedaagder volk, met boek en stok,
Volgt ginds den roep der tempelklok.

Er heerscht als vroeger in myn jeugd,
In 't gansche dorp nog rust en vreugd;
Ja, alles is er als voorheen;
Veranderd, ach! ben ik alleen.

Blank is myn kruin; myn wang staat hol;
Myn pols, weleer zoo levensvol,
Sluipt nu zyn ader vadsig door,
Ter nauwer nood vind ik zyn spoor.

Schoon 't vreugdgejuich ten hemel schalt.
 My is des levens bron vergald,
 En 'k zie het eind van ieder ding,
 In 't eind van 's levens wandeling.

Myn jaren vloden als een droom;
 'k Ontwaak, de hoop verdween als stoom;
 'k Ontwaak by ydle lentepracht;
 O dood! my treft uw winternacht.

Myn vaderland bleef me immer waard,
 De balling dweept van zyn' haard.
 Schenk in uw' boezem aan uw' zoon,
 O vaderland! de laatste woon.

Daar slaap ik trots het morgenrood,
 Als 't kindjen op den moederschoot,
 Dan spruiten bloempjens om 't gebeent'
 Met de asch der vaderen vereend.

Het kind in het doodkistjen.

I

Een moeder had al menig droeve nacht
 By 't ziekbed van heur kindjen doorgebracht;

En meer dan 't kind had zy gezocht, geleden,
 Gehoopt, gevreesd en vuriglik gebeden.

Haar vrome hoop loeg gisteren nog teêr
Op 't lieve kind, op 't welkend bloempjen neêr.

En heden ligt het zonder kleur en leven,
En 't moederhart kan 't lykjen niet begeven.

Zy snydt en naait een sneeuw wit uitvaartshemd,
Schoon heur de smart het bloed in de aadren stremt.

Zy kust al snikkende de doodsche trekken,
Als of zy 't kind wilde uit den doodsloop wekken.

En ach! zy legt met de eigen moederhand
In 't kisteken heur eenig liefdepand.

Zy wilde zelve 't blonde hoofd omkransen;
Twee kaarsen liet zy by het kistjen glansen;

En toen zy had die vrome taak verricht,
Verliet zy eerst het teêrgeliefde wicht.

II

Als 't witte roosj' ontrukkt aan zynen stengel,
Lag daar in 't eng verblyf die slapende engel.

De vrede Gods week niet van zyn gelaat:
Hy kende toch de wereld noch haar kwaad.

Een glimlach bleef nog zachtjens zich vertoonen,
En zweefde lief en vreemd om mond en konen.

En plotseling krimpt weêr zyn handjen saêm,
En 't mondjen loost een zwakken levensaêm.

Het zachtste rood kleurt zyn bestorven lippen;
Zyn oogjens ook mag weêr een blik ontglippen.

't Is werkelijk uit den doodslaap opgewekt,
Nu 't langzaam arm en beentjens roert en rept.

Het richt zich op, en blikk naar alle zyden,
Verwonderd, dat geen stappen tot hem glyden.

En: 'Moeder!' roept het, roept en zucht en weent,
Wyl niemand hem terstond het oor verleent.

't Gaat moêgeweend met zynen doodkrans spelen,
En laat zyn oog weêr door het kaarslicht streelen.

III

De moeder ylt, nog droever, 's morgens vroeg
Ter kamer, waar het bitterst leed haar sloeg.

Zy wilde daar nog eenen stond verbeiden,
En 't lykjen dan naar 't kerkhof begeleiden.

Toen zy 't vertrek zwaarmoedig binnentrad,
Vond zy haar kind, dat recht in 't kistjen zat;

Dat uit den krans, die 't hemelsbruidjen smukte,
Al spelende de laatste blaadjens rukte,

En dat, zoodra 't de lieve moeder ziet,
Haar lachende de beide handjens biedt.

De toren by de zee.

Tusschen Nieuwpoort en Oostende
Weidt een herder 't logge vee;
Brandt de dagtoorts op haar ende,
Staart hy nog op land en zee.

't Strand verguldt zich en de duinen,
Wen de zonne nederzwikt,
Wen ze scheidend op de puinen
Van den gryzen toren blikte.

Tranen rollen langs de wangen
Van den vromen herder neêr,
En hy richt zyn avondzangen
Tot den lieven Hemelheer!

Droevig klinken zyne psalmen
Langs 't eenkleurig oeverzand,
En de heuvelklingen galmen
Met den toren en het strand.

Eenzaam staat hy en vergeten
Met zyn kruin in 't woelig zwerk,
En getuigt, trots scheur en spleten:
Hier verhief zich eens een kerk.

Hier verhief zich tot den hemel
Zucht en beê van 't lydend hart,
En er daalde op 't vroom gewemel
Mannabalsem voor de smart.

Sinds de pelgrims zyn geweken,
Is het hier zoo doodsch en vreemd,
Een woestyn zyn deze streken,
Die vaak alle vreugd ontnemt.

Telkens echter by het kriecken,
En by 't zwinden van den dag,
Zweeft een geest op gouden wieken
Lieflik als hy vroeger plag.

't Is der aandacht geest, in waarheid,
Die dus op de puinen zweeft,
En die in de schemerklaarheid
't Eiloof om den toren weest.

Tranen rollen langs de wangen
Van den vromen herder neêr,
En hy richt zyn avondzangen
Tot den lieven Hemelheer.

En hy smeekt, dat nooit en nimmer
De aandacht van zyn duinen wyk',
Smeekt, dat zy er voortaan immer
Zuiver voor zyn bliken pryk'.

De vrek van Ispahan.

In Ispahan, daar leefde een vrek
Te water en te brood;
Zyn zoontjen, snoepriger van bek,
Leed met hem d'eigen nood.

Eens maalde een vriend met tooverkleur,
In 't byzyn van den baas,
Den zoeten smaak, den lieven geur
Van een gekruide kaas.

Die schets bekoort den armen man:
Hy haakt naar zulk geluk,
Vraagt, waar men kaas verkrygen kan,
En loopt en koopt een stuk.

Hy keert naar huis, het harte bly',
De kaas in zyne mouw;
Ter nauwer nood zyn deur naby,
Gevoelt hy reeds berouw.

Hy vloekt, verwenscht zyn overdaad,
Smyt weg 't bereide mes,
En sluit de kaas, misnoegd en kwaad,
In een kristallen flesch.

By ieder maal, dat met zyn' zoon
De teedre vader deelt,
Pronkt op den disch de flesch zoo schoon,
Wier binnenst de oogen streelt.

Maar zoon noch vader at er van;
Hun enkle vreugde was,
Elk broodstuk, wat men wryven kan,
Te wryven langs het glas.

Eens kwam de vrek wat laat terug,
En zag zyn zoon aan 't werk;
Langs d'eetkas streek de jongen vlug
De korst zoo zwart als sterk.

'Is 't brood hem niet genoeg gekruid?
Hoe is myn zoon te moê?
Wat doet je daar, verkwistziek guit?
(Schreeuwt hy hem, brullend, toe.)

‘Wel, vaderlief, reeds kwam het uur,
 Dat wy ter tafel gaan,
 Lang wachten valt myn maag wat zuur;
 Geen rede helpt er aan.

Gy droegt den sleutel immers meê?
 Nu wryf ik in dien nood,
 In plaats van op de flesch, ô wee!
 Slechts op de kas myn brood.’

- ‘Rampzaalge snoeper, die ge zyt!’
 Hernam de stugge baas,
 ‘k Heb u bedorven tot myn spyt;
 Gy eet my arm in kaas!

Loopt heen, ô basterd! komt niet weêr
 My onder 't gruwend oog!
 Geen rykdom daalt tot u ooit neêr,
 Nooit stygt uw ziel omhoog!’

De dochter des blinden.

Wat lente en zomer sticht en bouwt
 In 't groene loof der heg,
 Blaast, trekkend door het herfstlik woud,
 De winter neêr en weg;
 Hy dult geen' zang of mingefluit,
 Maar zweept de vogels naar het zuid.

En even blind als deze woedt,
Woedt ook het grillig lot;
Terwyl de deugd hier lydt en bloedt,
Brast de ondeugd in genot;
Doch glimt voor de onschuld in den dood
Eens beetren levens morgenrood.

Wie zakt naar gindsche dreven neêr?...
Een vader met zyn kind...
De dochter is nog jong en teêr,
De vader oud en blind;
Zy leidt hem naar de ryke woon
Van een' der zalige aardsche goôn.

‘Ach! schreit zy met verbleekt gezicht,
Wy lyden bittren nood;
Reeds tweemaal doofde 't zonnlicht:
Ons steunde vleesch noch brood,
En moeder ligt zoo ziek te bed,
O heer, een brood! wy zyn gered!’

‘Pakt, pakt u weg, gy vuil gespuis,
En ylt den drempel af;
En nadert gy voortaan myn huis,
Beeft voor gerechte straf;
Vlucht schielik, of myn trouwe hond
Vervolgt u, sleept door 't slyk u rond.’

En 't meisjen schreit, met angst vervold:
 'Myn vader! spoên wy voort;
 'k Hoor reeds een' dog, die dreigend grolt,
 Ontvliên wy 't heilloos oord;
 Het beedlen is zoo zuur en wrang,
 Ach, vader! kom, ik ben zoo bang!'

Droef brengt hun 't verre klokgeluif
 Het avondweesgegroet;
 En schriklik valt de hagelbui,
 En stremt de koude 't bloed.
 De vader neemt haar in zyn' arm,
 En kust heur mond en armen warm.

En hy omspant de kleine hand
 Van 't zuiver engelbeeld,
 Dat, over zand en slibbrig land
 Hem leidend, troost en streelt:
 'In 't naaste dorp, daar wenkt een stulp;
 Daar vinden wy en liefde en hulp.'

Zy stappen weder, opgebeurd,
 Door 't naakte, sombre woud,
 Waar ieder boom verzucht en treurt;
 De wind huilt snerpend koud,
 De modder spat, en 't glibbrig pad
 Maekt ras het meisjen moê en mat.

Heur handjen glydt op eens omlaag,
Ontwricht zyn hare kniën,
Haar lippen rillen by de vraag:
‘Wie zal zyn hand u biën,
O vaderlief! ik word zoo zwak,
Het is, als of my 't harte brak.’

De vader zoekt zyn dierbaar kind,
En heft het van den grond:
‘Haast rust de regen en de wind;
Geduld, geduld een stond;
Nu houdt uw handjens, kil en koud,
Maar vast om mynen hals gevouwd.’

Geeft me ook uw voetjens allebei,
Ik wensch ze wat ontdooid,
Myn kind, geeft acht op steen en kei
Voor mynen voet gestrooid,
Dan kom ik met myn lieve vracht
Ten dorpe nog voor donkre nacht.’

En zy bestuurt des vaders schreên
Met hare zoete stem,
Zy waarschuwt hem voor elken steen,
Voor elken struik of brem,
Dus komt de blinde met zyn spruit,
Voor donkren nacht het hosch nog uit.

Dan 't meisjen breekt in zuchten uit,
Zoo lang rekt zich de baan.
'Geduld myn schaap, 'k hoor feestgeluid,
Haast lacht de rust ons aan,
Wy zyn niet verre van een hut,
Die ons beschut en minzaam stut.'

Van 's meisjens voorhoofd druipt het zweet,
Al zyn haar voetjens kil;
Haar boezem beeft, nu koud, dan heet,
En de arme weeklaagt stil:
'Ach! vader, 't hart doet my zoo zeer,
Ach! waren wy by God den Heer!'

Op 's blinden schouder zinkt heur wang,
Hy troost en zegt heur zacht:
'Ik spoed my, kind, weest toch niet bang,
Ik heb nog moed en kracht.'
Met hulpe van den wandelstaf
Kucht de oude man den heuvel af.

'Waar zyn wy thans? Slaapt gy wellicht?'
Het arme meisjen zwygt;
Hy stapt in 't dorp nu met zyn wicht;
Hy roept en zucht en hygt:
'Ach, brave lieden! helpt gezwind,
En redt myn lief, myn eenig kind!'

Hy bindt heur handjens zachtjens los,
En legt haar uit zyn arm;
Zy ligt, een lelie zonder blos;
Zy heeft geen lid meer warm.
Men brengt volop en wyn en brood,
Te laat: - het lieve kind is dood.

De wolk.

Eene Slowakische volkssage.

Een moeder joeg haar eigen kind,
Haar eigen kind in nacht en wind:
'Nu kom niet weêr my onder 't oog,
Maar zweef en dwaal door nat en droog,
Dwaal zeven jaren, zeven weken,
Van uur tot uur door vreemde streken.

Wyl du dyn moeder durfdes slaan,
Vind rust noch vrede op dyne baan,
Maar dryf en jaag als onweêrswolk
Langs berg en dal, en zee en kolk!'
De moeder sprak die zure woorden,
De dochter vloog, als wolk in 't noorden.

‘O moeder, hoort gy 't windgebruis,
Denkt dan, ik zweef voorby uw huis;
O moeder, als de bliksem blaakt,
En als de donderbuije kraakt,
Denkt dan, hoe eens uw dochter gilde,
En bittre tranen storten wilde.’

En toen de moeder buiten trad,
Welkte in den hove bloem en blad.
‘De roos en heulbloem, die ik kweek;
Hoe zyn ze toch zoo droef en bleek;
Ik zag ze eens groen en weeldrig schieten,
Wie zal ze verder nu begieten?’

Benauwd en zwoel werd toen het weêr,
De teedre stengels bogen neêr,
Een wolk verhief zich aaklig zwart:
‘Al joegt ge me ook zoo wreed en hard,
In nacht en wind, 't is al vergeten,
'k Ben steeds uw kind, kind wil ik heeten.

Op dat elk bloempjen, rood of geel,
Nog lang uw moederblikken streel';
Verzorg ik als voorheên een elk,
Dat geen u sterve noch verwelk!'
De donder brulde - wreed en wreeder -
De wolke stortte weenend neder.

De ontsnapte meikever.

AAN MYN DOCHTERTJEN ADELE.

Droog, kindjenlief, de wang en wil
Der droefheid wonden stelpen;
Geen jammeren, geen noodgegil
Vermogen hier te helpen.

Bezie dat doosjen niet zoo naar,
Zyn deksel ging wat open,
Dyn hooggeschatte molenaar,
De kever is ontslopen.

Daar vliegt hy in der avondlucht,
Hy keert gewis niet weder,
Druk nogthans, kind, de spade zucht,
In dynen boezem neder.

Du wils aan 't wyze vaderwoord
Geen willig oor verleenen,
Du sniks en huils en jammers voort,
Denks levenslang te weenen.

Maar morgen is, o dierbaar kind,
Dyn huidig leed vergeten,
Du huppels in den westewind
En lachs om deze kreten.

Er huist ja in dyns harten schryn
Meer, dan du hebs verloren,
Dy is een gulden keverlyn
In eigendom beschoren.

Hou wel, hou wel het doosjen dicht,
En tracht het steeds te hoeden;
Wierd eens het deksel opgelicht,
Dan moest dyn harte bloeden.

Ja, bloeden al dyn levenlang;
Geen Mei, hoe lief of teeder
Brengt immer met den lentezang
Den kever *onschuld* weder.

Sir Evon Kameran. De Schotsche jager.

De winter trok
Zyn blanken rok
Stil over 't barre lyf;
En, guur en stroef,
Omfloersde droef
De gulden zonnenschyf.

Hy brulde en blies
Door heg en bies
Met zynen aëm van ys,
En scheen te vreên,
Wen hy den steen
Verkraakte als 't dorre rys.

Hy loeide weêr
Met 't windenheir
Door 't kaal geplonderd woud,
En liet geen: Ach!
Wanneer hy zag,
Dat alles kreet van koud'.

Natuur slaapt stil
En bleek en kil;
De schotsche jager lacht,
En wenscht in 't bosch
Den slimmen vos
Te brengen in zyn macht.

De jagerkroon
Valt hem ten loon:
De vos is schaak en mat;
Doch de avond zinkt;
Geen sterre blinkt
Op 't ongebaande pad.

Sir Evon sprak:
‘Noch huis, noch dak
Ryst voor myn valkenblik;
Dus slaap en geeuw
Ik in de sneeuw:
Gy, vrienden! doet als ik.’

Het wakkre rot
Zingt, 't weêr ten spot
En volgt sir Evons reên,
En 't koude dons
Des harden gronds
Ontvangt der jaagren leên.

Sir Evons zoon,
Aen 't bed gewoon,
Vindt 't leger onbekwaam;
In 't ongeval
Rolt hy een bal
Uit kille sneeuw te saêm.

Nu heeft zyn hoofd
Zich rust beloofd;
Hy waant zyn peluw zacht;
By toeval slaat
Op onzen maat
Zyn forsche vader acht.

Hy richt zich op,
En met een schop
Is't sneeuwen kussen weg:
‘By moeder blyf’
Zoo 'n teeder wyf
Als heertjen Overleg!

Zyt gy een man,
Een Kameran,
Of een verweekte ziel?
Wie had gedacht
Dat de eedle jacht
Myn' knaap zoo lastig viel?’

Den jongen heer
Bedroefde zeer
Des vaders hoon en spot;
Doch spoedig sliep
Hy even diep
Als 't gansche jagerrot.

De drie Dames van Crève-coeur.

Myn kunst is zwak; maar 'k heb een hart,
En licht ontvalt me een traan,
Lees ik, met wellust of met smart,
's Lands onvergeetbre daên.
Wat trouw en liefde heeft verricht,
Dat zoek en stel ik in het licht,
By 't denkbeeld: eedle daden strekken
Om ons tot eedle daên te wekken.

Drie maagden vlochten bly den band
Van vriendschap, deugd en eer;
Drie mannen uit den ridderstand
Beminden ze zoo teêr.
Elk ridder zwoer, voor Gods altaar,
Te leven, te aadmen slechts voor haar;
En elke maagd zwoer plegtig even
Voor hem slechts te aadmen en te leven.

En spoedig wordt de vrome haard,
Waer ruste henen toog,
Door vreesbre vyanden omschaard,
Met woestontglommen oog.
Men beukt de vest, de vest zinkt af,
De dappre burger stort in 't graf;
En andre stygen op de wallen,
En andre weêr, wie nedervallen!

Bouvigne is ras in 't vloekgeweld
Van 't fransche duivlenheir;
De moorder velt alom den held;
De dood spookt heinde en veer.
Drie ridders in het noodgevaar
Beschutten nog de burgerschaar;
En schoon de stad al ging verloren,
Hun bleef er nog een sterke toren.

Drie ridders zweren, vol van moed
Te vechten tot den dood;
Hen volgt een kleine en dappre stoet
In d'immerzwaardren nood.
Drie vrouwen volgen 't riddertal
Zoo stout, wat beve, en wyke en vall';
Zy hebben eeuwge trouw gezworen,
En treden in den duistren toren.

Drie ridders ziet men op den trans
Van 't oude torenslot;
Drie vrouwen volgen elke kans,
En deelen in hun lot,
En brengen, licht en vlug te been,
Het noodig vechtgeweer byeen;
En zalven der gekwetsten wonden,
Door heure handen en heur monden.

Meer dan één bres werd al gemaakt
By onverpoosd gevecht;
De toren staat nu kaal en naakt,
De wal geheel geslecht.
Der Franschen woede stygt in top;
Zy razen, tieren, vliegen op;
En menig stort in d'afgrond neder,
En gilt en vloekt, en aëmt niet weder.

Doch wie en Frank en dood bespot
Om vryheid, huis en haard,
Wint in het eind der helden lot,
Al bleef hy lang gespaard;
Twee ridders en hun strydenoot
Doorboort het toegevlogen lood;
De Maas ontvangt hen: in haar golven
Zyn ze op den eigen stond bedolven.

Hun vrouwen vullen met heur smart
Niet lang vergeefs de lucht;
Heur oog ontglipt een traan, heur hart
Der wrake diepste zucht.
Zy grypen met leeuwinnenmoed
Naar 't heldenzwaard, nog warm van bloed,
En zweren fier den dood der braven
Te wreken op Henricus' slaven.

Doch waartoe dient heur tegenstand
By snooden moordnaarslach?
Wat kan een zwakke vrouwenhand
By d'ongelyken slag?
De laatste man, die haar omgeeft,
Die voor geen tiental had gebeeft,
Ligt daar, en zag zyn kracht ontwrichten;
Gewis, dat zy weldra ook zwichten.

De vyand waant haar in zyn macht,
En tuurt met geilen blik;
De vyand waant haar reeds verkracht,
Ter prooi aan vrouwenschrik.
Hy zweert, dat ras dit vrouwental
Voor hare mannen boeten zal,
Die zoo halsstarrig weêrstand boden,
En rond hem er zoo velen doodden.

De vrouwen hooren 't vloekverbond:
Geen vrees heeft op haar vat.
Zy klimmen in dien naren stond
Op 't hoogste torenplat,
En doen een kort en goed gebed
Tot God, die deugd en kuischheid redt,
En strenglen hare handen zamen,
En zuchten, 't oog ten hemel: Amen!

Men ziet ze, als in een gloriekrans,
Voor d'allerlaatsten keer;
Zy storten van den torentans,
O hemel! biddend neêr.
De Maas klotst op, en schuimt en bruischt,
En zwygt: geen golfjen dat meer ruischt;
Gezonken zyn zy in de golven,
Die straks haar mannen woest bedolven.

De vyand ziet het aan, en rilt
Van 't groot heldinnenfeit;
Zyn woede schynt op eens gestild
By 't zien dier dapperheid.
Hy schenkt genade aan 't overschot
Van 't uitgeputte torenslot;
En d'uit den vloed gevischten lyken
Schenkt hy de plechtigste eereblyken.

De Schatgraver.

De bleeke schicht
Der maan verlicht
Den sombren dos
Van 't eikenbosch,
Wiens oude verhevene kruinen
Fier pralen op bergen en puinen.

Een machtig heer
Gebood weleer
Een dapper rot
In 't hechte slot.
Sints lang is de heer met zyn braven
Hier onder den heuvel begraven.

Thans woelt een vrek
Op de eigen plek
Met hak en spa,
En hoopt weldra,
Na nachtelik wroeten en spitten,
Een heimliken schat te bezitten.

Een steen ryst op';
Dan ryst een kop
En gansch een lyf
Uit 't aardsch verblyf,
En reikt, met een momlend gepreutel,
Den graver een' zilveren sleutel:

‘Ga tot de deur
By 's berges scheur,
Draai driemaal rond;
Dan gaapt de grond.
En levert u wat hy sints jaren
Voor gierigen heeft te bewaren.’

En nauwliks tast
De vrekke gast
Den sleutelring,
Of hem beving
Zulk yzige koû!, dat zyn leven
Op eens uit zyn boezem wou beven.

Hy sleept zich weg
Langs puin en heg,
En draagt zyn wee
Ter legerstêe.
Hy sterft er, en wordt na drie dagen
Ten gapenden grave gedragen.

De mane werp'
Op's vrekken terp
Een' straal, die zoet
Hem rusten doet;
De rust is de grootste der schatten
Die mag hy nu eeuwig omvatten!

Tartini's Droom.

Wat knelt en kwelt Tartini's borst
 By 't flikkrend licht der lamp?
 Wie sust of bluscht zyn vlammdorst,
 Wie helpt hem uit de ramp?
 De zoete slaep, der moeden lust,
 Die schenkt hem zyn gewenschte rust,
 En bant ver van den vromen
 De bange nare droomen.

De zanger, zwanger van het lied,
 Dat hy niet baren mag,
 Bezwymt, en lynt in 't droomgebied
 Het droevigst weegeklag;
 Hy waant te breken snaar en fluit,
 Te dooven ook den toon der luit,
 En gaat, al grof en grover,
 Tot smaad en wanhoop over.

Hy belt ontsteld.... En Satan naakt
 In zynen hellentooi,
 Met staart en baard en hoef. Die maakt
 Een groetjen duivelsch mooi:
 'Gy wenschtet, lieveling der kunst,
 Een lied, dat won een ieders gunst,
 Vereerde gy me uw ziele,
 Ik leerde u wat beviele.' -

'Een lied, dat vliete als wondertoon
 Door 't aardsche jammerdal,
 Dat jeugdig, vreugdig trille en schoon,
 Wanneer ik veedlen zal.
 Ik geef myn ziel, speelt ge op de wyz',
 Die ieder hoorder love en pryz!
 Laat snel myn gretige ooren
 Door spel of zang bekoren!' -

Gezwind begint Heer Satanas
 Met veël en vedelboog,
 Hy treft en heft zyn hoorder ras
 Uit leed en stof omhoog.
 Tartini zweeft in hooger sfeer,
 Het aardsche krenkt noch doet hem zeer,
 Zyn geest is opgetogen
 By 't feest van waan en logen.

Het bloed in gloed doorkruist zyn aêr
 By's duivels vedelspel,
 Nog trilt zoo mild de tooversnaar
 Nog huppelt zy zoo snel;
 Hy viert der blydschap allen toom,
 En deze ontrukkt hem zynen droom,
 Doch is de zoete leugen
 Nog frisch in zyn geheugen.

En bly, dat hy in vluggen droom
Het goochelstuk vernam,
Omvaêmt en praamt hy, 't oog nog loom,
Het lied met vuur en vlam.
Hy vat de pen en weldra staat
De melodie in 't rykst gewaad,
Zy beeft nog vol van leven,
En streeft van neef tot neven.

De Schutsengel.

Moeder, o moeder, ontwaakt uit uw slaap:
Vluchtige vlinders verlokken uw knaap!

Alles wat glinstert bevat aan zyn oog,
Alles is glans in der schepping vertoog.

Zie, hoe hy ginder verleid en verblind
Naar het gebergte zich richt en verzwindt.

Moeder, o moeder, ontwaakt uit uw slaap,
Zoekt het onnoozel verlorene schaap!

Ziet gy, nu spoedt zich uw liefing omhoog,
Waar een bekoorelik vlinderken vloog.

Ziet ge nu wankelt hy, helpt hem gezwind,
Eer hem de onpeilbare diepte verslindt.

Moeder, o moeder, daar struikelt uw knaap.
Schrikt niet, o moeder, uit zaligen slaap!

Hoog van der sterren oneindigen boog
Zag hem zyn engel, die neêr tot hem vloog;

Tevens verhief zich een struik, die, als vrind,
Juist op de hellinge reddede uw kind.

De twee Matrozen.

Nimmer zal myn herdersfluitjen
tot in 't merg der mensheid dringen,
'k Wenschte des een edel speeltuig
om een eedle daad te zingen.
Voor den albedwinger Ruslands
wordt een spel op zee gegeven,
Gansch een vloot is in beweging,
in beweging ieder steven.
Twee matrozen boven de andren
in 't besturen hoogst behendig,
Wondren ongemeener koenheid
vesten 's keizers blik bestendig.

Over hun beleid getroffen,
toont de vorst zich edelmoedig;
‘Kapiteins zyn beide mannen:
kondt hun myn genoeg spoedig!’
Nu genaakt de schout by nachte,
zoo verlegen als bescheiden:
‘Heer! 't zal Dy gewis bedroeven,
dappren zyn 't - maer joden beiden.’
Staande houdt zyn woord de keizer,
maar hy noopt die officieren,
Dat zy uit de joodsche haven
naar de christlike overstieren.
Dra vergramt de Heerscher zichtbaar,
wyl de twee opzetlik zwygen;
Toen na zachte woordenwisling
beide voor den Vorste nygen:
‘Dyner gunst ons waard te toonen,
wil ons, Heer, nog dit vergunnen:
‘Dat wy openlyk bewyzen,
hoe wy zamen duiken kunnen.’
Op des Keizers wenk omarmen
beide zich zoo vast als teeder,
Springen in der golven afgrond
en - verschynen nimmer weder.

Heimwee.

Wanneer de winter ons verlaat,
En naar het noorden vlucht;
Wanneer 't viooltje, in blauw gewaad,
Naar 't lentelachjen zucht;
Wanneer de mei naar 't liedjen hoort,
Dat hem de kever bromt,
De zwaluw weêr uit warmer oord
Naar 't wiegenestjen komt;

Dan roept een stem in myn gemoed:
'Wat suft gy in uw kluis?'
Dan trekt het my zoo sterk en zoet
Naar 't vroeg verlaten huis;
Dan zie ik, achter berg en bosch,
Een dal voor storm beschut;
Daar toot de lente in schooner dos
De vaderlike hut.

In Limburg ligt de stille plaats,
Die zoo myn hart bekoort;
In Limburg stroomt de breede Maas,
Niet ver van 't dierbaar oord;
En vogellied en lentepracht,
En wat de ziel verheugt,
Verlokken my met wondre macht
Naer 't erfdeel myner jeugd.

Ik speelde vrolik daar als kind,
Langs beek en bloemenwei,
En met my speelde menig vrind
Door 's levens bonten mei,
O, mocht myn oog nog eens u zien,
Die my zoo dierbaar zyt,
En u den trouwen handslag biên,
Gelyk in vroeger tyd!

Thans dwalen velen, ach! als ik
Door streken minder schoon,
En werpen vaak een' droeven blik
Naar hunner oudren woon;
Die ginder bleven, spelens moê,
Verlieten kolf en schyf,
En snelden reeds den grave toe,
Tot rust voor ziel en lyf.

Eén vriend liet my des hemels wil
Van al dat vriendental,
En die alleen herdenkt nog stil
Ons spel met kaats en bal;
Die leidt my dan van huis tot huis,
Kom ik ten dorpe weêr,
Verklaart op 't kerkhof ieder kruis:
'Zy slapen in den Heer!'

Dan schenken wy een weemoedstraan
 Aan elken zaalgen vrind,
 En denken als wy henen gaan:
 ‘Wat hebben we u bemind!’
 Wy scheiden traagzaam van elkaêr,
 En teeknen eerst een plek
 Op 't kerkhof, achter 't hoofdaltaar:
 ‘Dat die ons beide eens dekk!’

Hendrik van Nassau Ouwerkerk en juffrouw de Welbroek.

De Mei had frisch zyn bloemendeken
 Op Limburgs dalen uitgespreid,
 De Maas herspiegelde in heur kreken
 Der oevren jonge weeldrigheid,
 De lentezon schoot teeder
 Op stroom en beemden neder,
 En warmde 't hart van knaap en meid.

De lieve Mei weet bont te scharen
 Wat hy aan Maastrichts wal ontschaakt,
 Hier gaat een paar aen 't wieglend varen,
 Dat zich met riem en roer vermaakt;
 Daar ligt een ander jokkend,
 Den visch aan d'angel lokkend,
 Dat straks naar kroeg en glazen haakt.

Ginds snelt een wagen langs het water
Met een bekoorlik jufferlyn,
Zy toont heur wonne met geschater,
Omdat een graaf zyn liefdepyn
Met vuur en vlamme schildert,
Terwyl zyn ros verwildert,
En telkens hupt uit spoor en lyn,

‘Ge moogt u vry voor my verstouten,
Ik schyn u een onnoozel ooi,
O, graef, ik hoorde zoo veel kouten
Van min en trouw in 't vol allooi,
Dat 'k niets en kan gelooven
Van wat gy wilt belooven,
Al klinkt en blinkt het nog zoo mooi.’

De graaf rydt om der jongvrouw wagen,
En zweert heur menig stouten eed;
Doch 't liefdezweren, 't liefdeklagen,
Dat maakt geen lauwen boezem heet,
De zoetste vlejeryen,
Die overal gedynen,
Ze laten haar niet minder wreed.

Dan naadren zy der fiere brugge,
Die wyk en stad zoo kunstig eent:
De jongvrouw toont zich minder stugge
Den grave, die haar 't oor verleent:

'Gy beeft voor geen gevaren;
Ge ontruktet my dien baren,
Laat zien, of gy het ernstig meent!

Springt van de brugge naar beneden,
Springt met uw draver in den vloed,
Ja dan geloof ik uwen eeden,
Vertrouw ik uwen jongen moed.'
En nauweliks ontglippen
Die woorden heuren lippen,
Of man en ros schiet naar den vloed.

Wyd scheuren 's afgronds zilvergolven,
En overdekken man en paard,
Diep houdt de Maas den held bedolven,
Die roekloos is en onvervaard.
Doch 't natte plein scheurt weder,
En de afgrond gaapt nog breeder;
De graaf ryst uit zyn ysbre vaart.

Naar 't oever, bont van gras en klaver,
Richt zich des hoogvermeetlen oog,
Naar 't oever zwemt de fiere draver,
Die brieschend schuimde, snoof en spoog -
De graaf vast in de beugels,
Geleidt de trouwe teugels,
En ademt weder op het droog.

‘k Sprong van de brugge naar beneden
 Met mynen draver in den vloed,
 Geloofst ge nu myn duren eeden,
 Vertrouwt ge nu myn jongen moed?’ -
 ‘Nu ik u wedervinde,
 O graef, o teêrbeminde,
 Nu is me uw liefde duur en zoet.’ -

‘Dank, schoonen dank voor uwe minne!
 De stroom heeft my zoo wat verkoeld,
 Indien ik my niet erg verzinne,
 Werd my de min gansch afgespoeld,
 O meisjes lief en schrandere,
 Vaarwel, bemin een’ ander,
 Die om uw hand en minne boelt!’

Des Grysaerds overpeinzigen.

Aan myn twee-en-tachtigjarigen schoonvader.

Ik dobber nu sints twee en tachtig jaren,
 In broze kaan, op wyden levensstroom;
 Soms joeg de storm my tegen en de baren,
 Soms wenkte stil de lachende oeverzoom,
 En toonde my zyn veld van golvende airen,
 Of bood my fruit van zelfgekte boom:
 Elk jaargety' - myn ziele dankt in 't roemen -
 Beschonk me ryk met vruchten of met bloemen.

En ik genoot des hemels milden zegen
Met dankbaar hart en opgeruimden geest.
Geen bloemenknop vertrad ik op myn wegen,
'k Ontvluchte nooit een zedig vreugdefeest;
Ik bleef dier vreugd van kindsbeen af genegen,
Die woest gewoel in heur nabyheid vreest;
Van kindsbeen af, schepte ik een zoet behagen,
Waar stilte en rust der uren loop vertragen.

En daarom prees ik hooger der valeijen
Zachtkronklend pad, waar vaak een herderszoon,
Zyn kudde ten gevalle, gaat schalmeijen,
Dan 't grootsch tooneel, waarop den wereldgoôn,
Omringd door al wat kruipen kan en vleijen,
De rust en lust voor immer is ontvloôn.
By hut en bosch, waar vink en meerle kwelen,
Daar schilderde ik de lieve woudtafreelen⁽¹⁾.

Daar zong ik ook, in 't uur van 't zonzinken,
Myn avondlied by 't stervend veldgejoel,
Ik deed myn stem door beemd en weide klinken,
En vierde in 't lied des harten diep gevoel;
Want waar de zon heur avondstraal doet blinken,
Daar blyft geen ziel, geens menschen ziele koel;
Ons juublen is dan 't schoonste der gebeden,
En schept het dal des jammers tot een Eden.

(1) Schildert tegenwoordig nog - 1850 - 86 jaren oud.

En zy, die teêr en schoon is en verheven,
En die my 't hart, sints d'eersten jonglingsmei,
Van hope dan - en nu van heil deed beven,
De gulden min was steeds myn trouw geleî;
Zy heeft zoo mild myn levensdroom doorweven,
Als lente 't donsige kleed der groene wei;
'k Nam haer alleen by myne keus te rade,
En zie haar nog in de oogen myner gade⁽¹⁾.

Wy zeilden zaêm door 's hemels oceanen
Al vyftig maal om 't scheppend zonnlicht,
Wy reddeden uit kolken en orkanen
Ons bootjen door de liefde steeds gericht,
Thans naadren wy het eindpunt onzer banen,
Waar 't schepsel bukt voor de onverwinbre zicht;
Wy mogen vry op ons verleden blikken,
En wachten op de toekomst zonder schrikken.

En toch - ik voel, schoon 't oog allengs verduistert,
Nog weelde en lust op Godes zonnige aerd',
't Herdenken is 't, dat my nog immer kluistert
Aan weide en bosch, aan huis en stillen haard,
En hoor ik niet der kindren kroost dat fluistert,
En straks zich weêr vol blydschap om my schaart...
Ik klamp my vast aan wat me kan verblyden,
Ik klamp my vast, en durf niet verder schryden.

(1) Ingeslapen 1848.

Ik heb geliefd en liefde steeds verworven
 Op 't rozenpad der levens-wandeling;
 Zoo velen zag ik recht en onbedorven,
 Die 'k gul en bly aan mynen haard ontving;
 Het vriendental is gansch niet uitgestorven,
 Dat tooverend my vestigde in zyn' kring.
 Zie daar, waarom ik, scheidend van de roze,
 Myn graf in 't oog, een zucht van weemoed loze.

En bloeide er niet, in 't zand by 's graves boorden,
 De plant der hoop, - des wederziens, - omhoog,
 Ja, wenkte niet, uit hooger hemeloorden
 Een zalig koor, dat reeds aan 't stof ontvloog,
 En straalden niet des Heilands gulden woorden
 Den Adams zoon hier in het stervende oog,
 Hoe schrikkelik zou de overgang niet wezen
 Van 't heldre *nu* in 't duistere *na dezen!*

Doch 't wonderlicht der liefde blyft ontstoken,
 En 't somber graf ryst helder in 't verschiet;
 Verdwenen zyn des twyfels nare spookten,
 't Geloof heerscht vry in onbewolkt gebied;
 De bloem der hoop is welig thans ontloken,
 Het schrikgevolg des doods versaagt en vliedt;
 En rustig bidt myn ziel by 't opwaarts zweven:
 'Ontvang me, o God! in 't beter eeuwig leven!'

De plaats myner Jeugd.

Wen de avondwind het loover schommelt
Van beuk en eik en berk,
Wen uit het dorp een klokjen dommelt
En roept en noodt ter kerk;

Wen duizend stemmen om my bruisen
In struik, in gras en riet,
Wen bloem en bladen samenruischen
En smelten tot een lied:

Dan keert als door een tooverroede
Myn jeugd en lentgety,
En 't wordt my teêr en vreemd te moede,
En zalig waan ik my.

Dan zie ik weêr myn liefingsweiden
Met bloempjens geel en bruin,
En, die my gul hun lommer spreidden,
De boomen hoog van kruin.

Ik wandel bly langs 't pad der beke,
My spieglen in heur' glans;
Ik juich, verrukt in 't schoon der streke,
En pluk en vlecht een' krans.

Des kikkers gorgel kwaakt en klatert
Ver over de oevers weg;
Niet minder schel, toch zoeter, schatert
De vink in 't loof der heg.

Ja, waar dat beekje wilder kronkelt
Door wilg en els en riet,
Dan weder als een parel vonkelt
In 't zonnig bont verschiet;

Daar dronk ik eens in volle teugen,
Het honingzoet der jeugd,
Daar wekt weêr myn verruikt geheugen
De schimmen myner vreugd;

Daar droom ik me in de bonte delling
By maat en boezemvrind;
Nog dekt het bosch de kleine helling
Eens teêr door ons bemind.

Nog hoor ik, hoe wy vrolik zongen
In 't dichte kreupelhout,
En stoeijend door den braemstruik drongen,
Die needrig kruipt in 't woud;

Of hygend, met verhaaste schreden,
Ons hieven boven 't bosch,
Of rollend langs de helling gleden
Den berg af over 't mos.

Neen nimmer kan ik 't dorp vergeten,
Waar 'k zalig was als kind,
Waaraan erinrings rozenketen
Met knop en doorn my bindt.

Wen de avondwind het boschloof schommelt
Van beuk en eik en berk,
Wen in de verte een klokjen dommelt
En roept en noodt ter kerk;

Dan voel ik een geweldig dringen
Naar 't dierbaar oord der jeugd,
En louter zoete mymeringen
Vergulden wat my heugt.

Wen duizend stemmen om my bruisen
In struik, in gras en riet,
Wen bloem en bladen zamenruischen
En smelten tot een lied:

Dan ryzen opwaerts myn gedachten
Naar 't schittrend stergewelf,
En ik vernieuw myn vlinderjachten
Soms in den hemel zelf'.

De Denneboom.

De kruiden der heide,
 De bloemen der weide,
 De beken der dalen,
 Zy blinken en stralen,
 Zy glinsteren schoon als de jeugdige dag,
 En schenken my allen een vriendliken lach.

De heesters en struiken
 Die needrig ontluiken,
 De beuken en eiken
 Die hemelhoog reiken,
 Zy allen, zy zien me zoo vriendelik aan,
 Als konden zy werklik myn liefde verstaan.

Maar droevig en duister,
 Met uilengefluister,
 Met dreigende dolken,
 Verheft in de wolken
 Een hobblige den het afgryselik hoofd,
 Als wenschte hy alle myn vreugde gedoofd.

‘Wat heb ik misdreven
 In 't jeugdige leven,
 Dat gy maar alleenig
 Zoo wreed zyt en steenig;
 Dat nimmer een lachjen, dat nimmer een lonk
 Op my, die u tederlik minne, nog zonk?’

‘Niets hebt gy misdreven
 In 't jeugdige leven,
 'k Ben droevig alleenig,
 Niet wreede, niet steenig;
 Maar 'k wacht nu de byl en de zaag en de schaaf;
 Ik wacht dat men u in myn harte begraaf!’

De zieke Dame in Antwerpen gedurende de belegering van 1581.

Wie helpt die edelvrouwe, die zieke lyderin?
 Zy hoeft tot hare genezing het zog der ezelin.
 Het middel is niet ter stede, de vyand is voor de poort,
 De Spanjaart loert als een tyger, verlekkerd op een moord.

Wie is 't, die edelmoedig gevaar en dood versmaadt?
 Een jongeling begeesterd, voor elke schoone daad,
 Stapt stil in 't nachtelik donker Antwerpens wallen uit,
 En leidde alreê ter veste zyn opgespoorden buit.

Maar, ach, hy is gevangen, en door des vyands wacht
 Op staanden voet ter tente des Hertogs van Parma gebracht.
 De veldheer schynt verlegen by 's jonglings tegenspoed,
 En pryst diens eedle ziele, diens onverschrokken moed.

Hy laat zelfs de ezelinne met wild en hoenders belaên,
 Met menige kostlike spyze, die geenen zieke schaên.
 ‘Breng mynen groet der vrouwe door u zoo hoog geschat,
 Zy leve nog lang ter eere der dappere Scheldestad!’

Die onverwachte boodschap verzacht der burgeren geest,
 Wie zich zoo menschlik toonde, moet die zoo zeer gevreesd?
 Menschlievend is de Hertog, de stad is edel en heusch,
 Zy stuurt hem lekkernyen en wynen der eerste keus.

Het is om deze heuschheid, dat in den uitersten nood,
 De fiere vesting eindlik ter overgaaf besloot.
 De zieke werd genezen, en ging aan 's jonglings hand.
 Een korten tyd na dezen, sluiten den zaligsten band!

De twee Broeders.

By Valkenberg in Limburg daar lag een pachthofsteê,
 Daar huisde al lange jaren een ongestoorde vreê;
 Daar huisden met hun gaden twee broederen te gaêr,
 En by hen huisde vrolik een welige kinderschaar.

Den oudsten broeder behoorden die kinders allemaal,
 Edoch hy was niet immer de zaligere gemaal,
 Want geemlik was somwylen zyne vruchtbre vrouw,
 Doch was het maar een schaduw op hunne egêestrouw.

Gelyk het gewoonlik gaat, zoo ging het hier op 't lest,
 De vrouwen werden oneenig, en scheiden - scheen het best.
 Tot hier was 't al gemeengoed, nu wou men 't *myn* en 't *dyn*,
 Kortom men wou voor immer van elkander gescheiden zyn.

En na de gewoonte der streke, en opdat er niets en scheelt,
 Werd door den oudsten broeder de boedel eerlik gedeeld.

Dan moest de jongste trekken, voor zich, voor zyn genot,
Den langsten of kortsten halm, het een of het ander lot.

Nu was 't een zondagmorgen. De vrederechter verscheen;
Er blonk geen vrolijk lachjen op 't wezen van groot of klein;
Een doodsche stilte heerschte, men zweeg van wederzy';
En hoe zich langer bedwongen? De tranen liepen vry.

De jongste broeder eindlik, die koos met bevender hand,
'Ik neem, zeî hy, dit aandeel, dit onvolledige pand!' -
'Volledig is 't, dat weet ge!' viel de andere hem in 't woord. -
'Neen, wat ik meest beminne, en wat me meest bekoort,

Dat feilt aan dezen deele: ik heb het myne niet,
Zoo lang ge niet gedeeld hebt het heil, dat gy geniet.
Ik eisch de helft der kinderen, geeft my dees vyven hier,
Vernoegt u met uw oudsten, die dienen in 't veldbestier;

Wat ik daar eisch, dat eischet myn vrouw zoo wel als ik.'
Hy sprak 't, en tranen omnevelden zyn anders heldren blik.
Weêr heerschte diepe stilte, weêr werd geen woord gezegd;
Doch aller wensch is plotslik in 's Eenen wensch gelegd.

De neven hechten zich weenend aan hunnen trouwen oom,
De vrouwen omhelzen elkander te midden een' tranenstroom.
Van scheiden geene spraak meer, maar wel van eeuwigen vreê
By Valkenberg in Limburg op de oude pachthofsteê.

Metrische gedichten.

1ste Ode aen Vlaanderen.

— — — v v —, — v v — v —
 — — — v v —, — v v — v —
 — — v v — v — v
 v v — v v — v —

Zie 'k diep somber op 't lot myner gebroedren schaar,
 O, dan prangt me de smart jammerlik hart en geest;
 Diep zank het geslacht, dat vroeger
 Zoo verheven en edel stond.

Toen nog Vlaanderens taal, zuiver en ongemengd,
 Schrikvol klonk den tiran, die ze verkrachten wou,
 Toen 't land en de spraak geheiligd
 En bemind was by oud en jong:

Toen 't vlaamsch lied zich verhief tegen den franschen wind,
 Toen 't goudlaken alhier dracht van den lande was,
 Toen woonde op den vryen bodem
 Een geslacht, dat begraven ligt.

Waant niet zonen te zyn dezes verheven volks;
 Bastaards zyt ge voorwaar, fier op een vreemden tooi,
 Uwe eigene taal, de glorie
 Des verledenen kent ge niet.

Slechts één land is op aard, waar men de moedertaal
 Smaadvol onder 't gezwets eener uitheemsche dooft;
 Ook nadert de wraak des hemels,
 En verzwonden is 't eene land!

2de Ode.

— — — √ √ —, √ √ — √ — —
 — — — √ √ —, √ √ — √ — —
 — — — √ √ — —
 — √ √ — √ √ — —

Thans geen lentegekweel, hoe behoorlik 't zyn moog',
 Ook geen minnegezag by der harp akkoorden,
 'k Wil geen tedere deuntjens:
 'k Zinge den val van het land!

Eens heeft Vlaanderen zwaar voor den Heer gezondigd,
 Toen 't Gods gave, de taal, met verachting aanzag;
 Toen 't nabootsend den vreemd'ling
 Eigene zeden misprees.

- Zoo eens 't volk van den Heer, en het werd geteisterd,
 Wyl 't miskende de wet te beminnen den landaard,
 Wyl 't, misdadig, gemeenschap
 Zocht men den hater des stams. -

Dietsch, rechtschape en trouw- het drieëinig kenmerk
 Van 't voorouderlik oord is zoo bleek en duister,
 Dat één vlaag uit het zuiden
 De oovrige sporen verwaait.

Neen, geen lentegekweel, hoe bekoorlik 't zyn moog',
 Ook geen minnegezag by der harp akkoorden;
 'k Wil geen teedere deuntjes
 'k Zinge den val van het land!

3de Ode.

— v v —, — v v —, — v —
 v v — v v —, v — v v —, — v —
 — — — v v — —
 — v v — v v — v —

Lief is der beek murmlend gelisp, liever is
 My een lied, dat met kracht verheven en bly 't hart ontvlamt;
 Geen ééntonige zangwys,
 Maer een gestadig verandrend koor!

Zanger is hy, wie me verwerpt, zeker niet;
 Het moerassengekwaak behaagt hem alleen, ook versmacht
 Zyn droefkryschende longpyp
 Tusschen het riet van zyn waterplas!

Zou ik niet vry, trots het gevreesd dwanggezag,
 De betoovrende snaar van Griek en Romein tokkelen?
 'k Prys, trots rechter en langoor,
 't Oude, herlevende maetgezag.

Laak me wie wil, wyl ik het eerst hier te land
 Een geëfender oor, een fyner gevoel vergen durf;
 Oostwaarts blonk my de lichtstraal:
 Sints is me klaarder het moederlied.

4de Ode.

— √ —, — — √ √ —, √ — — (t·r)
 — — √ √ — —

Staakt uw rust, zingt vrolik uw lied, en voorwaarts!
 Laat u niet blinddoeken van hen, die vreesvol
 't Oude spoor aanraden: ge komt met siddraars
 Nimmer ten doeleind'.

Kent uw kracht, wantrouwt het geleî des leeraars,
 Die verwaand inroept het gezag van onlangs:
 Eeuwig leeft wat waar is en schoon, en meesters
 Stierven in doling.

Hebben niet dwinglanden beweerd de machtspreuk:
 'Onze zang zy eeuwig beperkt in jamben,
 Trippelmaat, mankgaande trocheen?' Der waarheid
 Opent uw oogleên!

Al het geen Germania zingt, dat past ook
 Onzer luit; nooit worde versmaad een dichtvorm!
 Trouw ik niet myn eigen gehoor, ik raadpleeg
 't Zangrige Deutschland.

Liefde.

— ♪ — ♪ ♪ —, — ♪ ♪ — ♪ — (bis)
 — ♪ — ♪ ♪ — ♪
 — ♪ — ♪ ♪ — ♪ —

Droef omhulde de nacht myne bedrukte ziel,
 Ja, de vlerken des geests waren verkleumd van kou,
 Toen de zonne der liefde
 D'eersten straal in myn binnenst schoot,

't Gansche scheppingstooneel dook uit het duister op,
 Loeg my vriendelik toe, streelde myn gretig oog;
 't Milde glimmen en gloeijen
 Drong almachtig in 't herte door.

Woelig welde myn borst, 'k vierde den teugel dra
 Aan het heiligst gevoel, 'k minde en ik was bemind!
 Vele duizende stemmen
 Lispten één en hetzelfde woord:

Liefde! fluisterde 't woud; liefde! weërgalmde 't veld,
 Vliedend murmelde nog 'liefde!' de bloemenbeek,
 Ja, uit iederen bloemkelk
 Steeg ten hemel een liefdezucht.

Mocht ik zeggen wat heil of my de liefde bracht,
 Mocht ik zingen de vreugd, die in myn boezem woont,
 Schooner klonken geen toonen
 In 't ontwakende lentgety.

— — √ √ — √ √ —, (quater)
 — √ √ — √ √ — —
 — — √ √ — √ √ —

Wie scheel en met nydigen blik
 Aanschouwt het gewrocht van den geest,
 En 't walgelikst paddevenyn
 Uitsabbert op iederen glans,
 Zoekt te verbloemen zyn onmacht
 Voor de oogen van 't denkend publiek.

Wie alles bewondert en looft,
 Wat anderen prezen als schoon,
 Richt nimmer als rechter zich op,
 Maar dekke zîch liever het oor.
 Slechts der verstandigen wierook
 Brandt zonder verpestenden kwalm.

Het Noodlot.

(Saphische versmaet.)

— √ — — — √ √ — √ — — (ter)
 — √ √ — — —

Voller arglist loert als een tyger 't noodlot
 Om my 't jongst pleegteltjen der hoop te wurgen;
 'k Huiver, angstzweet druipt me van 't rimplig voorhoofd,
 Zie ik het monster.

Wen des aardryks troonen te zamen kraken,
 Wen het grauw van 't grauw aan der staten roêr zit,
 Dan verschynt pylsnel het gedrocht, en vreeslik
 Wet het den moordtand.

't Gene pas ontsnapte den klauw des wraakdiers,
 Valt een oorlogsprooi der metalen keelslond';
 Honger, pest, opstand en verrading volgen
 't Spoor des vernielers.

Sluit dyn kind maer vast aan de borst, ô moeder;
 't Is de vreugd dyns levens, dy zelve ontsproten;
 Waar op aard dyn lieveling ademt, waans du
 Eeuwig de meizon.

Doch onzichtbaar sluipt het gedrocht tot onder
 't Rozenblad, dat teeder des wichtjens koon dekt,
 En terwyl du 't bloed aan het harte druks, zweeft
 't Zieltjen ten hoogen. -

Eene maagd omzwaaid van den geur der liefde,
 Als een dauwdrop rein, en bescheiden tevens
 Als het blank meiklokjen, dat zonder klingklang
 Beeft in heur hoofdhaar,

Opent arm en hart aan den vreugdedronk'nen
 Bruidegom, die, stom van verrukking, Edens
 Zaligheên opvangt van de roozenlippen
 Zyner beminde.

Vol ernst pleeg hy de kunst en vereenig' minzaam,
 Slechts wat waar is en schoon, en van mond tot mond klinkt
 Zyn zoetvloeiende hoogzang,
 Ja, van geslacht tot geslacht!

De oprechte Pelgrim.

Quaerite et invenietis.

— √ — — — √ √ — √ — — (ter)
 — √ √ — —

Rond om hem die duistere sombre grafnacht,
 Vaak doorbeefd van dolende twyfelschimmen,
 Schaars verlicht door flikkende bliksemstralen;
 Nergens een leidsman!

Waar hy ook heen blikke, wel honderd voetpaên
 Van gestaag wildkronklende wending, honderd
 Stemmen ook, uitlokkend den banger pelgrim:
 'Hier is de lichtweg!

De enkle weg, die zeker ten heil u heenleidt.
 Zalig hy, wie dezen, den waren, inslaat!
 Honderdvoud weêrklinkt hel geroep, en zwarter
 Schynt hem het raadsel.

't Jammerdal omhult een bestend'ge nevel,
 Die het oog omsluijert des aardschen wandlaars,
 Wen hy eenzaam zoekt naar het spoor der eeuwig
 Godlike Waarheid.

Doch de nacht dryft weg, en hy ziet de Waarheid,
 Wen hy vry 't ziellampjen onsteekt in 't binnenst;
 Wen hy 't dan zorgvuldig voorziet van verscher olie,
 Blyft hem de Waarheid.

Ware Godvereering.

— — — v v —, v v — v — —
 — — — v v —, v v — v — —
 — — — v v — — —
 — v v — v v —

Vruchtloos siert ge met loof en met bloemen 't outer,
 Vruchtloos walmt in het koor uw verbrande wierook,
 Biedt ge aan God niet het offer
 Uwer gelouterde ziel.

Waslicht flikkert vergeefs op uw gulden luchters,
 Goud, pracht, luister is niets voor des Hoogsten aanschyn;
 De onschuld, staamlend een smeekbeê,
 Wordt door den Hemel verhoord.

Nutloos is uw gebed en uw huichlende aandacht,
 Wen gy de armen verstoot, de bedrukten neêrplonst
 In spookdonkere domheid;
 Wen ge, der waarheid ten spot,

Aadlaarsoogig naar goud en der wereld macht haakt,
 Wen ge uit nydigen haat d'evennaaste zò schendt,
 Dat 't nakroost zyn verdoemnis
 Roept op uw gruwelbedryf.

Hoont niet langer de leer en des Heilands voorbeeld,
 Zucht niet langer of knielt in ontwyde tempels;
 Gaat heen, reinigt uw binnenst,
 Bouwt er den Heer een altaar!

Ziet geen vyanden meer in des Scheppers kindren,
 Mint zelfs dwalenden: plicht is de broederliefde.
 Valt voor God in den geest neêr,
 Bidt in der waarheid hem aan!

Natuur, Liefde en Kunst.

— — — √ √ — — — √ √ — — — (ter)
 — — — √ √ — — — √ —

Praalt weêr 't lentegety frisch in zyn bonten dos,
 Zacht, zacht streelt de natuur dan uw verrukten blik,
 Vreugdvol trilt in uw oor 's leeuweriks morgenlied,
 En 't reinste aardsche genot is uw!

Gansch uw wezen is bly, helder is oog en koon,
 't Is Gods straal, die u dan zalig verheerelikt,
 't Is die Liefde, die 't Al teeder te zamen voegt,
 Die u boven den jammer heft.

Voelt gy 't schoon der Natuur, vat ge 't oneindig Groot,
 Dooft uw hart niet de vlam, die van de Godheid komt,
 Nu dan waag zich nw geest stout in het heiligdom,
 Dat alleen is der kunst gewyd.

Kunstzin, Liefde en Natuur, huizen ze samen hier
 In eens stervelings borst, zalig voorwaar is hy,
 Want zyn kleinste gewrocht draagt der onsterfelijkheid
 Kenmerk, goddelik ingeprent.

Den Heere P. Van Duyse.

— √ √ —, — √ √ —, √ √ — —
 — √ √ —, √ √ —, — √ √ — —
 — √ — √ √ — √ — √
 — √ √ — √ √ —

Zinge wie wil voor het gemeen, hy verlaagt zich
 Nimmer zoo diep; hy bestaat edelen geesten
 Met melodische kunstgewrochten
 Lieflik te streelen het oor.

Slaat hy den toon, naar uw gevoel, wat te hoog aan,
 Houdt hy zich niet als een vorsch, wadend op poelgrond
 Wie verwyf het den leeuwerikke,
 Dat hy zich heft tot de zon?

Zingt hy om lof, reken hy soms op de volksgunst?
 Neen, hy is vry als de lucht, welke hy inaëmt.
 Vryheid ademen alle zangen,
 Welke hy orgelt in 't ruim.

En - als hy zacht daalt tot der aard', hoe beluistert
 't Vrolike kind een gekout, rein als de dauwdrop,
 Zoet als honing, als manna voedend,
 Zaligend hart en vernuft.

Doch - nog en is 't heerlikste lied niet gezongen,
 Dageliks groeit nog de klem, plooit zich de zachtheid
 Zyner vollere grondakkoorden,
 En het volmaaktere volgt!

In 't album van d' Nolet de Brauwere van Steeland.

— ♪ —, — ♪ ♪ —, ♪ — ♪ — (bis)
 — ♪ ♪ — ♪ ♪ —, ♪ — ♪
 — ♪ —, — ♪ —

Ben ik eens verre van hier, met zang en klank
 Heen in 't graf; ziet by geval een vreemdeling
 Later het schrift van myn hand, en vraagt u,
 Dichtervriend, wie ik was,

Spreekt myn lof, zeggend: 'Hy dacht zich ryk, zeer ryk,
 Wyl 't geluk enkel hem loeg by vrouw en kind;
 Wyl hy in huisliken kring het eigen
 Heilgenot zingen mocht.' -

Waar ik ga, steeds vergezelt het tafereel
 Uws gezins, lachend en trouw, myn zielenblik.
 Zalig voorwaar, wie een vrouw met heldren
 Geest en vroom hart bezit!

Ja, ik prys zalig den man, aan wien het lot
 Zyne gunst goedig en mild bewezen heeft.
 Zalig, wie kinderen kweekt der moeder-
 Zorg alleen toevertrouwd!

Liefde hecht vader en kind aan 't moederhart;
 Schooner band ken ik gewis op aarde niet;
 Nietig en klein is de rest, en onzer
 Dichtersprank weinig waard.

Aan de Kunstenaars.

— — — — — (bis)
 — — — — —
 — — — — —

Als onkunde den geest smeedt in een haatlik juk,
 En kwakzalvers alleen artsen des landes zyn,
 Vrymoedigen, wee u allen,
 Die de kunst en de waarheid mint!

Domheid houdt zich te zaam, steunt op der stemmen tal,
 Wint eenparig gevoel tegen het meerdere licht,
 Roept 'nacht en verduisteringe'
 In het midden des heldren dags.

Slechts één middel is uw: huilt met het uilenbroed,
 Tot dat de uilen, allengs huilend uw eigen toon,
 Hun liedjen te huilen denken;
 Zoo verkrygt gy een meerderheid!

Doch neen, nimmer verlaagt zóó zich een vry gemoed,
 Dat, zyns zelve bewust, over verwaten lof
 Schokschoudert en over heekling,
 En het eigene pad vervolgt.

Eén lief lachjen der kunst loont u in waarheid meer,
 Dan 't ruw handengeklap eener onnoozle schaar;
 Onsterflikheid ademt zachtjens
 In het lachjen der heilige kunst.

Bruiloftsdicht.

Den heere Delcourt opgedragen. 1848. Aug.

— — — √ √ —, √ √ — √ — — (bis)
 √ — — √ √ — —
 — √ √ — √ √ —

Vriendschap hoe zy ook ranke om den stillen hove,
 Hoe breedblaadrig zy daar het gebloemte ook veilig'
 Voor zonzengen en onweêr,
 Vriendschap genoeg niet alleen.

Elk ontluikende knop van den jongen rooz'laar,
Elk grashalm op de wel en gewas op 't graanveld
Wacht, dat Liefde den meidauw
Plenge ten weligen bloei.

Liefde en vriendschap gestaag met de deugd vereenigd,
Dat schoon zusterental vergezell' de dierbren,
En strooi' bloemen der hoop.
Waar of hun blik zy gericht.

Nog ligt Eden op aard', en het levend manna
Daalt voor 't ryzende licht op een minnend bruidpaar;
Minnaars weten alleenig,
Wat of er bloeit in de roos.

't Is die toovrende band van de liefde en vriendschap,
Die uw leven verguldt en veredelt tevens,
Dien geen tyd en geen weêrspoed
Ooit u onttooveren zal.

Wint, ja, de eenige wensch is het, dien ik brenge,
Wint in stillen genot u gelykend nakroost,
Doch zorgt, lacht u 't geluk toe,
Dat ik u nimmer verlies.

Huwelyksdicht.**Den h^{re} Karel Stallaert, 1849.**

Dy zy de vrouw een vruchtbre wingert,
 Die welig om den huize slingert;
 Dy zyn, als frissche olyventwygen,
 De kleinen, die om tafel stygen!
 Voor wie bewandelt Godes wegen,
 Zie daar des hemels schoonste zegen.

Langzaam nadert de stonde, de zalige stonde des jawoords
 Voor den altare der kerk bevend gelispt door de bruid;
 Thans ook nadert de tyd, waar 't eigenlijk leven zich ankert,
 Waar elk knopjen der hoop zachtjens zyn blâren ontvouwt.
 Sints lang hebt ge den boom des geluks en des huisliken vredes,
 Hebt ge den boom van trouw stil en met liefde gekweekt.
 Welige wortelen schiet hy gewis in 't aardsch paradyland,
 Frisch en lommerig ook breidt hy de twygen in 't rond;
 't Zonlicht schiet in der daad zyn vroliksten straal op hem neder.
 Kleurig en geurig ontbloeit iedere bot van de kroon. -
 De uchtendstond en het avondrood - zy glinsteren beide
 Schooner dan perlen en goud op het zich minnende paar!
 Schatryk voelt zich de jongvrouw in den bezitte des jongmans,
 Dat toch bewaarheidt de blik stralend uit maagdelik oog;
 En zyns harten genoeg, hoe zou hy 't bergen, de bruijom,
 Wiens vreugdvol aanschyn flikkert van gloeiend genot?

's Huweliks heiligdom sta vast op de rotse der echttrouw.
't Storme of woede, ge vreest samen geen nood of gevaar.

De vrouw zy Dy een vruchtbre wingert,
Die welig om den huize slingert;
Dy zyn als frissche olyventwygen,
De kleinen, die om tafel stygen!
Voor wie bewandelt Godes wegen,
Zie daar des hemels schoonste zegen.

Huwelijkszang.

Den h^{re} Van Driessche, 1850.

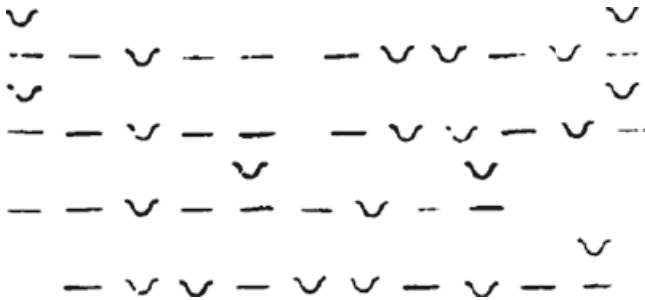
Vriendschap biedt
't Beste lied.

Vrouwen omstrengelen
Lievend het leven,
Leiden als engelen
't Wereldsche streven;
Ryk is de man, die een vrouweken zoent.
Buiten is 't groeiende
Heil der beminden,
Buiten is 't bloeiende
Nergens te vinden;
Teeder gewas in den winde niet groent.

Zaalger dan koningen
Slyt gy uw dagen,
Als ge in uw woningen
Vindt uw behagen;
Hooft ge der driften gelpuis niet op straat?
Duldt niet, dat nuchtere
Sprekers u leiden,
Houdt u als schuchtere
Vogelkens beiden
Stil in uw nestjen verscholen voor kwaad.

Wilt myn voorspellingen
Vriendlik gehengen:
Dat u geen kwellingen
't Leven verengen!
'k Wensch het en zing het ten huwelikslied.
Vlieden der vlinderen
Honiglike uren,
Piepen de kinderen
Eens in de luren,
Vriendschap en liefde verlaten u niet!

Myn Levensboot

Myn levensboot zweeft over de wyde zee,
 Zacht glydt ze heen langs klippen en rotsgevaart';
 Trots stormgehuil en wervelkolken
 Speelt ze te midden van doodsgevaren.

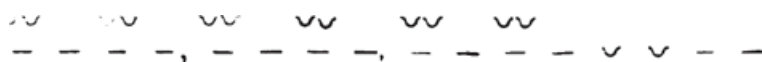
Wat duur my is, myn vrouw en het dochtrenpaar,
 Die voer ik mêe ten dans op den oceaan,
 En brandt myn voorhoofd, zinkt myn armspier,
 My is belooning genoeg heur glimlach.

Vaak schiet de zon heur' straal op den slanken mast,
 Waar harp en myrttwyg bloeiende aan zyn vereend:
 Dan streelt, al suizlend door de zeilen,
 't Koeltjen myn oor met de liefste akkoorden.

Omhult de nacht myn schemerend levenspad,
 Dan blinkt een ster omlaag, die de ziel bekoort
 En heilgeloof, omstraald van lichtglans,
 Daalt me verkwikkende neêr in 't harte.

Met vollen zeile ons boot nu vooruit gericht
 Naar 't vaderland, naar 't betere vaderland!
 De Hemel wenkt op aard den zanger,
 Die aan de Liefde de Trouw vereenigt.

De Vormen der Taal.

In het golvende veld, waar 's leeuweriks lied
 op trillende vlerken-omhoog klimt,
 In het eenzaam woud, waar iedere struik
 een verschillenden orgel belommert,
 Daar ga ik ter leer en beluister het spel
 der gedurig verandrende chooren,
 En ik kome te huis, en ik vinde onbezield
 de geprezenste liedren der natie,
 En ik breke de luit, die oud is en dof,
 en ik snak en adem naar vryheid.
 Geen lied voortaan, dat droevig zich sleep'
 doort 't zestal hinkende iamben,
 De beweging alleen, die helpt vooruit;
 vaarwel, du verhemelde stilstand!

Maar, ô hemel, ik zie met het oog van den geest
voor my een geweldige heerschaar,
Die recht het geschut van schimp en hoon
op 's muiltelings opene borst richt,
Komt gy me ter hulp, en ik vrees voorwaar
het getier noch 't razen van honderd,
Vriend, komt me ter hulp, en we tarten te zaam
het gezwerm langooriger dweepren.
We beminnen de kunst, en we weten, dat zy
ons poogen alleen zal bekroonen,
We beminnen der taal toonzangerigheid,
die steeds met de kunst in verband staat.
De gedachte behoort aan 't menschdom, ja;
maar de vorm? die mogen wy kiezen.
De gedachte, die schoon is, behoeft ook het kleed,
dat heurer beduiding gepast is.
De gemeenheid vindt een' versletenen lap,
zy hult er zich deftig en fier in,
Ze bazuint op de markt haar rykdom uit,
en de menigte pryst de gemeenheid,
Doch bekreune 't geschreeuw van de markt ons niet,
we behoeven geen luide trompetten.
Ach, konden we slechts ons zelv' voldoen,
zulks ware de beste vertroosting.

Welk kundige gids vergezelt ons thans
op 't dichterlik scheemrende voetpad?
Aan de oevers der Seine is er nooit in 't vak
Voor Vlaandren een meester geboren:

En de Vlaming, helaas! die bewondert alleen
de gewrochten der bazen van Frankryk,
Als of hy niet wist, dat oostwaarts slechts
de verlichtingszonne hem opgaat;
Als of hy niet wist, dat muziek en gezang
gansch nauw met de spraak zyn verbonden,
Als of hy niet wist, dat in vlaamsch en duitsch
maar een en hetzelfde gevoel heerscht.
Waarachtiglik neen, hy en weet zulks niet,
des schryft hy in vlaamsche bewoording
Al 't gene in den droom het verfranschte gemoed
ziet wervelen, dansen en glansen:
Ook schryft hy een vlaamsch, een bastaardvlaamsch
onverstaanbaar den zuiveren landzaat.

Welk kundige gids vergezelt on thans
op 't dichterlik scheemrende voetpad?
Het is Platen vooreerst, dan Rückert de bard,
twee sterren des uchtenden hemels,
Die hebben der vorm voortreffelikheên,
met de louterste stralen beschenen,
Die hebben getoond, dat het dietsch inderdaad
voor geene gesprokene taal zwicht;
Dat 's lands speeltuig, zoo verheven, zoo grootsch,
uit alle gewesten en tyden
In het eigene schoon, en met zoeter gestreel,
de bewonderdste liederen weêrgeeft. -

Rykkleuririg zy ook in vinding en vorm
de gezangmelodie van den Vlaming,
Des hang' hy de luit, de éentoonige luit
in de kamer der antiquiteiten,
En het orgel alleen begeleide met zwier
en het hoog- en het neêrduitsch volkslied!

Mengelingen.

Festina lente.

Een bloemken, dat te vroeg ontzwelt,
Is dra geveld.
Een aëm, een wind
Uit barre noordergrenzen
Doen slensen
Der Lente troetelkind.

Ge hoopt te veel, by 't vroege fruit,
Van schil of huid
En fyne kleur;
't Gewormte schuilt bijzonder
Er onder,
En stelt u droef te leur.

Een vrucht, die lust en kracht belooft,
Moet traag gestoofd;
De zomergloed
Door herfstenkracht gelenigd,
Vereenigt
Den geest in 't druivenbloed.

Voor vroege bloem en vroege vrucht
 Weest vry beducht;
 M' is jong en wuft,
 Men waant zyn bliksemschichten
 Gedichten
 Vol klaarheid en vernuft.

Dietsche Taal. - Vlaamsch recht⁽¹⁾.

Geprezen zy in eeuwigheid,
 Wie voor de moedertaal
 Het heilig burgerrecht bepleit
 In Belgies Statenzaal;
 Wie nimmer voor het franschdom bukt,
 Maar steeds dien vyand gram,
 Niet eenen twyg wil afgerukt
 Van onzen dietschen stam.

Geprezen in der eeuwigheid
 De vry verlichte Waal⁽²⁾,
 Die voor de vlaamche tale pleit
 In Belgies Statenzaal,

(1) Geschreven gedurende de bepleitingen over de wet op het hooger onderwys in de Statenkamer. 1849.

(2) Dumortier.

Die wil, dat ook de Waal de spraak
 Der landgenooten acht',
 Dat hy het Dietsch zich eigen maak'
 Met al zyn tooverkracht.

Maar vloek in aller eeuwigheid
 Den vlaamschen liberaal,
 Die tegen de eigen tale pleit
 In Belgies Statenzaal,
 Die voor het nieuwe Babelsticht
 Het blinde voorhoofd bukt,
 En als onzalig bastertwicht
 Op land en burger drukt.

Vervloekt in aller eeuwigheid
 Des landes eerste kwaal!
 Vervloekt wie voor den vreemde pleit
 In Belgies Statenzaal!
 Vervloekt, wie van den vlaamschen grond
 Het dietsch te bannen zoekt!
 Hy zy door elken vlaamschen mond
 In eeuwigheid gevloekt!

Moedeloosheid.

Gy, lieve dichters, zingt zoo schoon,
 'k Bewonder u en luister
 Naar uwe stem, naar elken toon

Van uw geheimst gefluister;
Wat ik beproef,
Klinkt wel niet droef,
Maar 't mist en kleur en luister.

Gy, lieve dichters, kent de kunst
Te wurgen en te moorden,
Gy wint een wereldwyde gunst
Door kracht en macht van woorden;
Van nyd verstik
Jan Simpel ik,
Bazuint ge uw slachtakkoorden.

Gy, lieve dichters, zingt zoo lief,
Gy ryt uw hart aan stukken,
Gy huichelt ons een zielengrief,
Die vast ons moet verrukken.
Gy draagt in 't leed
Een bloemenkleed,
En danstet nog op krukken.

Gy, lieve dichters, nuchter, koel,
En toch doortrapt, doorslepen!
Ik gaf schalmei en zielgevoel
Om al uw flinke grepen,
Want op myn riet
Wordt maar een lied
Voor kinderen gepepen.

Das Deutsche Lied.

Das deutsche Lied, das vlämsche Lied,
Es hat dieselben Weifen,
Das Schön' in einem Sprachgebiet
Mag man im andern preisen.

Das deutsche Wort, das vlämsche Wort,
Es trägt denselben Stempel,
Es hebe sich aus jedem Ort
Als goth'scher Riefentempel.

Den deutschen Mann, den Vlämischen Mann,
Wer wird den kühnen zwingen?
Der Hahn? Er kräh' so gut er kann,
Wir wollen frei nur singen:

Das deutsche Wort, das vlämsche Wort,
Es trägt des Höchsten Stempel,
Es hebt sich stolz an jedem Ort,
Als goth'scher Riesentempel.

Het vlaamsche lied.

Het duitsche lied, het vlaamsche lied
Dat heeft dezelfde wyzen;
Het schoon' in 't eene spraakgebied
Mag men in 't ander pryzen.

Het duitsche woord, het vlaamsche woord,
Dat draagt denzelfden stempel;
't Verheffe zich in ieder oord
Als gothsche reuzentempel.

Den duitschen man, den vlaamschen man,
Wie zal den koenen dwingen?
De Haan?... hy kraai' zoo goed hy kan,
Wy willen vry maar zingen:

Het duitsche woord, het vlaamsche woord
Dat draagt des Hoogsten stempel,
Dat heft zich fier in allen oord
Als gothsche reuzentempel.

Unser Stammbaum.

Es steht ein Baum in Hermanns Wald -
 Im liederseel'gen Aufenthalt, -
 Der rauscht und braust und mannigfalt
 Den Wanderer entzückt,
 Und von der Donau fernem Rand
 Bis an der Nordsee wühlgen Strand
 Befchattet er ein herrlich Land
 Von Blum und Frucht geschmückt.

Der Baum hat einen Riefenstamm,
 Den Fluthen ift er felbft ein Damm,
 Auch schreckt ihn nicht des Himmels Flamm',
 Noch tausendjäh'ger Sturm;
 Er hebt sich aus der Zeiten Nacht,
 Entfaltend, stets mit neuer Macht,
 Des junges Laubes Zauberpracht,
 Trotz Raup' und Wurzelwurm.

Besingt den Baum im Lenzeslied,
 Eu'r Stammbaum ist es, wie Ihr's rieth't
 Gepflanzt im freien Sprachgebiet;
 Dankt Gott der Euch ihn gab.
 Hoch lebe Deutfchlands Eichenbaum
 Mit seinem weiten Schattensaum,
 Träumt unter ihm den Lebenstraum,
 Findt unter ihm Eu'r Grab!

Onze Stamboom.

Er staat een boom in Hermans woud -
 In 't liedrenzalig oonthoud -
 Die ruischt en bruist en menigvoud
 Den wandelaar verrukt,
 En van der Donau verren rand
 Tot aan der Noordzee woelig strand
 Beschaduw't hy een heerlijk land,
 Met bloem en vrucht gesmukt.

De boom heeft eenen reuzenstam,
 Den vloeden is hy zelfs een dam,
 Ook schrikt hem niet des hemels vlam
 Noch duizendjaar'ge storm;
 Hy heft zich uit der tyden nacht
 Ontvouwend, steeds met nieuwe macht,
 Des jongen loovers tooverpracht,
 Trots rups en wortelworm.

Bezingt den boom in 't lentelied,
 Uw stamboom is 't, gelyk ge 't riedt,
 Geplant in 't vrye spraakgebied;
 Dankt God, die u hem gaf.
 Hoog leve Duitschlands eikenboom
 Met zynen wyden schaduwzoom.
 Droomt onder hem uw' levensdroom,
 Vindt onder hem uw graf!

Du.
Mynen vriende Pr. van Duyse.

Hoe hartlik klinkt in myne streken,
 Hoe teêr het oudgermaansche *du*?
 Het bergt geen list of looze treken,
 Maar treft den valschaard met zyn roê.
 't Gaat vry en vrank
 Als ronde klank
 Op 't oor en 't hart der vrienden toe.

Ik hecht aan 't *du* de grootste waarde,
 Ik hoorde 't van myn kindsheid af;
 Wie wenschte, dat een schat verjaarde,
 Dien God den ganschen stamme gaf?
 Ik min het woord,
 Dat my bekoort,
 'k Verlaat myn erf niet lauw en laf.

Hoe zou ik tot ten vriende spreken,
 Hadde ik niet meer dien zielentoon?
Du is der liefde liefste teeken,
Du is de perel uit haar kroon.
 'Du lieve vrind!
 Du aardig kind!
 Is dat niet wonder zoet en schoon?

Dy zeg ik 't woordjen gul en teeder,
 Dy, broeder van den Scheldezoom,
 Geef my het *du* voltoonig weder,
 Gelyk het schalt langs Limburgs stroom.
 Ik schat den gloed
 Van Dynen groet,
 Du zings nog stouter, dan ik droom.

Geen bloem verwelke in onze hoven,
 De kleinste dient te zyn bewaard,
 De zanger breng het *du* weër boven,
 't Ligt immers in den vlaamschen aard;
 't Is gul en vry,
 Haat vleyery,
 En mint des huizes stillen haard.

De vlaamsche Saga.

Vrouw Saga kwam in vroeger' tyd
 By de oevers van den Scheldestroom,
 Zy werd gezocht en sterk gevryd,
 En trouwde daar den ryksten droom.

By de oevers van den Scheldestroom
 Daar klinkt thans nog heur bruiloftslied,
 Zy trouwde daar den ryksten droom,
 En kreeg tot gift het landgebied.

Daar kent men nog heur bruiloftslied;
 Heur zoete stem, heur talryk kroost,
 Zy kreeg tot gift het landgebied,
 En ieder zocht by haar zyn troost.

Heur zoete stem, heur talryk kroost,
 Zyn wyd en zyd geschat, bemind,
 En ieder zoekt by haar zyn troost,
 Wie d'akker ploegt, wie hennip spint.

En wyd en zyd zyn zy bemind,
 Die Saga trouwgeloovig zyn,
 Wie d'akker ploegt, wie hennip spint,
 Zy smaken lust in liefdepyn.

Die Saga trouwgeloovig zyn,
 Die zingen 't in hun visschersboot,
 Die smaken lust in liefdepyn
 En honingzeem in roggebrood.

De blyde zang uit visschersboot
 Klinkt verder heen dan 't groene strand,
 Den honingzeem in 't roggebrood
 Dankt haar de vlaamsche lekkertand.

En verder dan het Scheldestrand,
 Klinkt Saga's lof tot Maas en zee,
 Haar dankt de vlaamsche lekkertand
 De honingbloem op strand en reë.

Vlaamsch lied.

Boven onzen vaderlande
 Hangt een nare zwarte nacht,
 Louter smaad en louter schande
 Is zyn kindren togedacht;
 De erve der vadren, de tale, versmacht;
 Vlamingen hebben ze aan vreemden verpacht.

Spreekt en zingt by dorpingen,
 Wat ge denkt of hebt gedacht,
 Maar verstomt in hooger kringen,
 Waar men om uw boersheid lacht:
 De erve der vadren, de tale, versmacht;
 Vlamingen hebben ze aan vreemden verpacht.

Ydel zyn uw kinderzuchten,
 Ydel is uw jammerklacht,
 Thans geniet ge, ja, de vruchten,
 Die 't jaar Dertig heeft gebracht.
 De erve der vadren, de tale, versmacht;
 Vlamingen hebben ze aan vreemden verpacht.

Huilt en pruilt om 's volkes rechten,
 Die gy vroeger hebt veracht;
 Frankryk telt u reeds als knechten,
 't Fransch dat klinkt u zoet en zacht:
 De erve der vadren, de tale, versmacht;
 Vlamingen hebben ze aan vreemden verpacht.

Eer en Roem

Niet lang verrukt in 't jammerdal
Den mensch een stille bloem,
Maar steeds bekoort hem 't lofgeschal,
De glans van ydlen roem.

Het knaapjen heeft begrip van eer,
En houdt van zang en klank;
De meester wykt: vaarwel zyn leer:
Het breekt al ruit en bank.

De jongling voelt een sterken dorst
Naar uitgebreide faam.
Hy haakt en blaakt, met volle borst,
Naar schitterenden naam.

By 't schoonste meisjen uit de buurt,
Klopt hy vol yver aan;
Wen zy naar hem vol liefde gluurt,
Laat hy haar grillig staan.

Te velde roept het krygsklaroen,
En 't dorp wordt hem te klein;
Ook trapt en stapt hy, frisch en koen,
En volgt het heldensein.

Hy die in 't zweet den akker ploegt,
 Ziet dra zich overmand:
 De jonge kryger rooft, vernoegd,
 Hem 't beste graan van 't land.

En wyd en zyd verheft zich luid
 Der jongen helden lof;
 Hier viel verkracht een teëre bruid,
 Ginds zonk een stad in stof.

Niet lang bekoort in 't jammerdal
 Den mensch een stille bloem,
 Maar steeds verrukt hem lofgeschal
 En glans van ydlen roem.

Een groote Dichter word ik nimmer.

Een groote dichter word ik nimmer,
 'k Gevoele dit maar al te wel;
 Want zing ik, 't geldt myn dorpjen immer,
 En 't een of 't andre beuzelspel.

Ginds zie ik gras en biezen groenen
 Langs 't vlietjen slechts in 't dorp gekend,
 Daar loop ik in myn kinderschoenen,
 En 't dorpjen schynt me zonder end.

Ik hoef daar naar geen lied te zoeken,
Daar klinken liedren overal.
De vreugde lacht uit alle hoeken,
De vreugde woelt op berg en dal.

Er ligt geen plekjen op Gods aarde,
Dat my zoo lief, zoo jeugdig is,
Dat my zoo veel genoeg baarde,
En zoo geringe droefenis.

En daarom zal geen lied my lukken,
Wanneer ik niet die plaats bezing,
Waar ik als kind mocht bloemen plukken,
In 't midden van myn vriendenkring.

De madelieven en violen,
De visschen in den zilvervliet,
En 't blonde meisje uit den molen,
Die werden vaak door my bespied.

Zoo zoet als 't meisje was geen suiker,
Als zy tot my haar stem verhief,
Als zy me dankte voor een ruiker,
En zeide: 'Vriend, ik heb u lief!'

Ik lach om 't lot en al zyn grillen
Thans nog, als ik aan d'engel denk:
Ja, 'k voel dan nog myn harte trillen,
Wat euvel ook myn lichaam krenk'.

'k Vergeet dan zelfs myn gryze haren,
 En d'afstand van myn blyde jeugd.
 Het bloed rolt frisscher door myn aëren,
 Als dit en dat my weder heugt.

Een groote zanger wordt ik nimmer,
 'k Gevoele dat maar al te wel;
 Want zing ik. 't geldt myn dorpjen immer,
 En 't een of andre beuzelspel.

Myne wenschen.

Vriendschap kwam my zoetjens streelen
 In myn blydschap, in myn leed,
 Toen ik by de kinderspelen
 's Levens lentedagen sleet.
 Mocht wie in myn vreugden deelde,
 Met een traan myn droefheid heelde;
 Mocht die vriend en speelgenoot
 My beminnen tot den dood!

Aan een meisjen zacht van zinnen
 Hechte ik my met hart en oog.
 't Was myn zuiver, teeder minnen,
 Dat tot liefde haar bewoog.

Sinds een heilig band ons strengelt,
Vliet ons leven als verengeld.
Steeds bestrooi' met bloem en blad
Reine liefde ons effen pad.

Onze taal was vroeg ontloken,
Aan den frisschen Scheldestrand;
Nog wordt zy met klem gesproken
In ons dierbaar vaderland.
Blyv' die taal met eere blinken,
En in 't lied der Belgen klinken!
Blyve ze immer lief en schoon
Boven elken vreemden toon.

'k Trotse, ver van 's werelds razen,
Pennenstryd en wapenklank.
'k Zit gerust by volle glazen,
'k Drink den vaderlandschen drank,
'k Zing een vlaamsch, een lustig liedjen;
'k Droom my zalig in 't gebiedjen
Van myn vrouwtjen en myn vrind;
En sla 't oovrige in den wind.

Den Heere Blicck⁽¹⁾,

L'art est pétrifié quand il ne change plus.

(LE GÉNIE DE LA LANGUE FRANÇAISE, par GOYER-LINGUET, au mot: ART.)

Een dichter zyt ge my en groot en schrande,
Al mist gy soms by uwe onfeilbaarheid;
Uit Lilliput kom ik, uw tegenstander,
En bied u heusch dit nederig bescheid:

Me dunkt, ik ben geen slechte vaderlander,
Schoon ook myn vers wat minder zich verbreidt;
Ik zie in u een tweeden Alexander,
Schoon ik, een dwerg, met korte wapens pleit.

Verpletter vry des ongelooves wormen,
Maar wil me niet als ketter woest bestormen,
Al deele ik op een punt niet uw gevoel.

De waarheid schat ik boven 's leeraars stoel,
Ik ken en min als gy de schoone vormen.
Alexandryn! ge zyt wat styf en koel!

Alexandryn! op vreemden grond geboren,
Gy bebt te lang my in het oor geruischt:
Eentoonigheid kan enkel dan bekoren,
Wanneer niets schooners zacht ons tegenzuist.

(1) Zie in 't jaerboekje voor 1830 des geschatten dichters verzen aen het Alexandryn.

't Eenvoudig schoon kan my het schoonste gloren,
 Dat in het hart, niet in de hersens, huist;
 Liet Bilderdyk die maat het meeste hooren,
 Door later tyd wordt eens die toon herpluisd.

Gewaag van 't Voorgeslacht ons, bid ik, nimmer,
 De ouddietsche kunst ontkent uw los getimmer,
 Getuige des - zoo menig reuzensticht!

Blinkt *Reinaert* niet voor uw verrukt gezicht?
 Kent gy een werk, dat stouter is en slimmer?
 Is ook de *Vos* alexandrynsch gedicht?

Adèle.

In 't land, waar zilverbeekjens vloeijen,
 En gras en kruid in weelde bloeijen;
 Waar 't veld met eeuw'ge lente pronkt,
 En liefde uit rozenstruiken lonkt;
 Daar dwale, zonder vrees of schrik,
 Uw kinderblik.

In 't land waar, in 't gewelf der blâren,
 De vogelkens hun stemmen paren,
 En geene wind het zanggebed
 Van 't vliegend morgenkoor belet;
 Daar streel' dit zoete morgenkoor
 Uw kinderoor.

In 't lieve land van melk en honing,
 Daar zwaai' uw wieg, die smalle woning;
 Daar stille aan milde moederborst
 Uw nood zyn aangezeten dorst;
 Die bronne noodigt te aller stond
 Uw' kindermond.

In 't land der leeljen en violen
 Moog' dra uw eerste stapjen dolen;
 Het gras der wei, de bloem der hei
 Zy u tot wieg en wiegensprei,
 En streel de bloem, nog zonder kreuk,
 Uw kinderreuk.

Maar neen in 't dierbaar land der Belgen,
 Moogt gy de melk der moeder zwelgen,
 Die zaligheid in u geniet.
 Slaap zachtjens, liefeling, by haar lied;
 Slaap, myn Adèle, dierbaar kind,
 Zoo teêr bemind!

Levensleus.

Gy murmelt zoo zachtjens
 Gy, heldere bron,
 Weërkaatsend de lachjens
 Der ryzende zon;

Gy schenkt op uw tochten,
By maat en te pas,
Uw lavende vochten
Aan 't nedrigst gewas.

Ik griffel me uw leere
In t' hart voor altyd:
Ik werk en ontbeere
En trooste wie lydt.
En weldoen en vry zyn
Blyve immer myn keus,
En recht doen en bly zyn
Myn eenige leus!

Xenie.

Trotsche gebergten zyn immer het voorwerp aller bewondring,
Had men ze ook van naby nooit in zyn leven gezien
Sommig gewest, dat effen en vlak is, beschouwt als een bergreus
Iederen heuvel van klei, iedere duin aan de zee.
My zyn duin en heuvel bekoorelik in het natuurkleed,
Mits men ze my als berg niet te bewondren gebiê.

Keizer Karel de Vyfde.

De Keizer en zyn hofnar.

‘De zonne gaat niet onder in myne wydsche staten,’
Zei Keizer Karel de vyfde tot zynen onderzaten;
En hulde en eerbewyzen genoot hy overal
Tot op den oogenblikke van zyn vrywilligen val.

‘Uit den oogen, uit den harte,’ dat was ook toen geen leugen,
Dier spreuke moest het hem zeker in de eenzaamheid geheugen,
Als hy van zyn eigen zone, na 't heilig kroonbeding,
De gelden ten onderhoude zyns huizes niet ontving.

Heeft zich die menschenbeheerscher zoo in de zynen bedrogen,
Dan voelen we ons uit deernis tot in der ziele bewogen,
Wen hy in 't diepste des harten zoo menig grievend leed
Zelfs voor den eerste den beste niet meer te sluijeren weet.

Den hofnar Pedro groette met blooten hoofde de Vorst,
Des was die zoo verwonderd, dat hy het wagen dorst,
Aan Karel heusch te vragen: ‘Zyt gy als Keizer dood,
Dat gy voor uwen dienaar de eerwaarde kruin ontbloot?’ -

‘Neen, Pedro de San Erbas, wees doch een beetje slimmer.
 ‘Zoo niet, ge raadt de rede van myne heuschheid nimmer.
 ‘Ik was geheel myn leven tot geven gul bereid,
 ‘Nu heb ik niets meer over, en paai met hofflikheid.

De Keizer en de Bessembinder.

Eens raakte de Keizer verloren met zyn brieschend ros,
 Toen hy op 't spoor eens evers joeg door het Sonienbosch.
 Op 't einde vond de dwalende een rieten huttendak,
 Hy vroeg er een ontbytjen en brood voor peerd en brak.

De boer aanzag den jager slechts voor een edelman,
 En bracht hem niet van 't beste uit zyne keukenpan;
 Des vroeg den boer de Keizer, die graag zyn maag had gestild,
 Of soms in kast of kelder niet school een stukjen wild?

De man en vrouwe pleegden gezamentliken raad,
 En brachten dra op tafel een lekker hertgebraad.
 Dat hy 't geheim zou houden, beloofde hun de gast:
 Want boschbewooners vreezen wie op hun treken past.

De boer werd kort nadezen ten Brusselschen hove gedaagd,
 En was by 't zien des Keizers zoo anstig, zoo vertsaagd,
 Dat hy de galg alreede voor zyne blikken zag,
 Dewyl hem 't een en ander op zyn geweten lag.

Maar als de Keizer hem goedig en vriendlik tegenloeg,
 En hem van 't fyn ontbytjen de rekeninge vroeg,
 Toen sprak hy, zich verstoutend: 'Gebiedt, indien gy kunt,
 Dat men in 't Sonienbosch my al 't bessemhout vergunt.

De Vorst voldeed de wenschen des armen mans zoo graag:
 Want hy verwachte geenszins een zoo bescheidene vraag:
 'Brenge morgen met uw vrouwken hier aan 't paleis te koop,
 Zoo veel ge maar kunt dragen, een grooten bessemhoop!'

Den hovelingen tevens gebood de vrolike Vorst,
 Dat zonder bessem zich niemand dien dag vertoonen dorst':
 'Ge vindt aan onzen paleize een grooten bessemhoop;
 Ik heb een' boer ontboden, die houdt ze daar te koop.'

En alle groote Heeren van gansch het bloeyende land
 Verschenen voor den Keizer, een bessem in de hand.
 Verbeeldt u dan des boeren oneindig groot geluk:
 Verkocht had hy zyn bessems voor een pistool het stuk.

De Keizer en de Hoveling.

De jicht, die maar alleenig de goede huizen bemint,
 Had zich met Keizer Karel wat al te sterk bevind;
 Hy moest het *gaan* herleeren, en eer het weder gong,
 Beproofde hy al menig verlorenen bokkensprong.

De jonge Graaf van Buren, toen hy die proeven zag,
 Kon langer niet weêrhouden een stil bedwongen lach.
 Als Karel naar de reden van zulk een lachen vroeg,
 Zei ongelukkiger wyze de Graaf, niet fyn genoeg:

‘Ik zag de vreemde schreden van uwe Majesteit,
 En tusschen Ryk en Heerscher zocht ik het onderscheid,
 Zy wanken nu op d'eenen, dan op den anderen voet;
 Zoo dacht ik en ik lachte met onbedwongen moed.’

Met ernst, ofschoon met zachtheid, hernam de Keizer 't woord:
 ‘Zulk onbezonnene rede zy hier niet meer gehoord!
 Ge zyt nog jong, Graaf Buren; des zy u dit geleerd:
 Geen voeten die regeren, het hoofd alleen regeert!’ -

De Keizer aan 't fransche hof.

De Keizer wordt met luister aan Frankryks hof onthaald,
 Waar menig bedrieglik lichtjen voor d'eedlen vreemde dwaalt.
 ‘Die heeren en die vrouwen, zoo zegt hem Koning Frans,
 Wenschen u te sluiten in hunnen frisschen krans,

Tot dat gy eigenhandig ons spaansch verdrag verscheurt,
 En de eens gewonnene rechten op onzen lande verbeurt;
 De hertogin d'Etampes die my zoo lieflik lacht,
 Raadt my, dat ik u dwingend behoude in myne macht.’ -

De Keizer onverlegen hernam zoo rustig als fyn:
 ‘Een goede raad, zoo dunkt me, behoort gevolgd te zyn.’ -
 De Keizer wist den invloed der schoone Hertogin,
 En vreesde wel eenig netjen van heur listig gespin.

En nogmaals overpeinzend hernam hy zacht en fyn:
 ‘Een goede wenk, zoo dunkt my, behoort gevolgd te zyn.’
 En by het handenwasschen, eer men ter tafel ging,
 Ontviel aan zynen vinger een diamanten ring.

De Hertogin, die 't handdoek hem reikte, boog zich neêr,
 En hief den kostbren ring op, en bood dien vriendlik weêr.
 ‘Neen, neen, mevrouw, dien draag ik, onwaardige, niet meer,
 Hy is in de schoonste handen, o, draagt hem te myner eer.’

Aldus ontstak de Keizer, bedreigde hem wat gevaars,
 In weêr wil vlaamscher trouwe, den duivel zelven een kaars.
 Geen Frans⁽¹⁾ is meer in Frankryk, d'Etampes⁽²⁾ des te meer;
 Bezoekt gy eens den buurman, denkt dan aan Karels leer.

De Keizer in het bosch.

Uit gene ruwe tyden, als nog de harten koel
 En zonder medelyden of teeder zielgevoel
 Voor 't lot der schurken waren; als men nog droogen blik
 Zag op de martelaren des kempen galgenstriks;

- (1) Koning.
 (2) Lichtvinken.

Waar men om zyne deugden een braven man verhief,
 En ongelykheid heerschte - die hemelschreeuwende grief;
 Waar vryheid niet mocht jagen op weelde of zegepraal;
 Uit gene droeve dagen, hoort, vrienden, dit verhaal.

In Oud-Castiljens wouden tot jagen saëmgeschoold
 Geraakten de vertrouwden ver van hun Vorst verdoold.
 Onweër en bliksemschichten verstrooiden de ridderschaar,
 Die by het flikkerlichten weër snelde tot elkaër.

De Vorst nog afgescheiden van zynen trouwen stoet,
 Wou in een hut verbeiden, tot het weër hadde uitgewoed;
 Hy zag by 't binnentreden vier mannen uitgestrekt,
 Die geeuwden en die gaapten, als werden zy opgewekt.

En meenende, dat de reizer een ryke burger was,
 Sprak de eerste tot den Keizer: 'Ge komt me juist van pas,
 Want ziet, o waarde ruiter, ik hebbe zoo even gedroomd,
 Ge gaaft my, armen buiter, uw' mantel ryk gezoomd.' -

Dat zeggend, bracht de roover den mantel van den Vorst
 Op zyn eigene schouders over. - 'Myn muts, oud en bemorst,'
 Begon zoodra de tweede, 'die ruilde ik in myn droom,
 En kreeg in heure stede uw kap met kwast en zoom.' -

De derde zei: 'ik droomde en was van harte verblyd',
 Daar ik een' draver toomde, dien ge me had gewyd.' -
 'Sint Jacob! gemanierde, voortreflik brave liên,
 Sprak jokkend dan de vierde, 't is tyd, dat ik me bedien;

Gy liet die gouden keten, dat zilveren fluitjen my,
Des moet ik dank u weten, wel zonder jaloezy.' -
Hy stak zyn lange vingren naar 't kostelik juweel,
En wilde 't vry zien slingren aan zyne schelmenkeel.

Doch Karel zei: 'Gy snaken! voor ik u dit vereer,
Wilt nog uw' lust wat staken; dat elk myn deuntjen leer!' -
Hy blies de schelste noten dan uit zyn heldere fluit;
Zyn volk kwam toegeschoten naar 't welbekend geluid.

Dra was de Vorst omgeven van hof en dienaarschap.
De schurken begonnen te beven; 't was 't einde van de grap;
Want Karel sloot eens de oogenen riep: 'Aanhoort myn droom:
Elk dief worde opgetogen aan d'eersten, besten boom!' -

De hemel zy geprezen, die tyden zyn nu ver!
Veel schooner is ons verzezen een nieuwe verlichtingster.
Wy mogen verder hopen..., reeds daagt het morgenrood...,
De galgen wou men sloopen, men banne nog den dood!

Dan spot men ook in blyheid om wetten en geboôn,
Dan klimt de gulden vryheid op haren gulden troon.
Dan is geen eerste of leste, geen knecht of majesteit,
En tusschen slechtste en beste geen zichtbaar onderscheid!!

De Keizer en de Boer.

Een grapjen vreemd en kluchtig is wind voor onzen steven,
 En dryft ons vry en vluchtig voort door den stroom van 't leven;
 Wie wilde er hang steeds peilen de onpeilbre wereldzee,
 In plaats van blyde te zeilen naar rust en havensvreê? -

Een boer ging met een verken op zyne schouders geladen:
 Dit, denkend of aan 't snerken of aan 't toekomstig braden,
 Beproefde uit voller kele, den wandlaar tot verdriet,
 Voor zynen sterftooneele het luidste zwanenlied.

De boer komt onzen Keizer op zyne bane tegen,
 Gevolgd door menig reizer en onbekenden degen: -
 'Hoe schreeuwt het zoo onstuimig dyn onverdraaglik zwyn!
 Het kon, zei Karel luimig, zoo stil als een muisjen zyn.' -

'Ik wilde geerne leeren, als myne viggen gillen.
 Hoe gy ze zoudt hanteren, en door uw kunstjen stillen?' -
 'Die kunst is licht te kennen, neem 't dier by zynen staart,
 Dan kansdu 't dragen of mennen, dan wordt het beleefd van aard.'

Licht kon die raed hier baten, de boer wou dien beproeven;
 En - 't beest, hoe uitgelaten en dorst niet verder snoeven.
 De boer niet ontevreden om dezen nieuwen vond,
 Kwam tot den Vorst getreden, en zei met dankbaren mond:

‘Nog jong en onervaren ben ik, o vriend en broeder,
 Gy zyt gewis sints jaren de fynste verkenshoeder.’
 Zulk woordjen aardig en kluchtig was wind voor 's Keizers boot,
 Die met de zynen vluchtig naar 't lachende Weenen vlood.

De Keizer en de Koopman.

Als vorsten oorlog voeren, vaarwel gemeene best!
 Zoo dacht eens koning David en koos driedaagsche pest;
 Maar zoo dacht niet de Keizer, als hy op Algeria zon,
 En by gebrek aan gelden niet eens vertrekken kon.

Antwerpen, door de Schelde zoo mildelik bevrucht,
 Was om zyn goud en schatten de wereld door berucht;
 Daer woonde toen, als heden, meer dan een geldsignoor,
 Die met zyn klinkende munte verrukte der vorsten oor.

Jan Daens te zynen tyde was ryker dan een jood,
 Als hy aan Keizer Karel twee millioenen bood:
 Twee millioenen guldens, dat was toenmaals een som,
 Al hebben vandaag de minsten een meerder eigendom. -

Nu kon de vloot vertrekken met alles toegerust,
 Voorzien van dappere krygers, naar de afrikaansche kust. -
 Doch laat ons in korte woorden naar 't einde eens tochten spoên,
 In welken 's Keizers hart om menigen vriend moest bloên.

Veel had de vloot geleden, nog meer 't verdunde heir,
 Dat slechts met nieuwer hulpe zich stellen kon ter weer.
 Intusschen was verschenen der leening betalingstyd...
 De kassen waren ledig tot 's Keizers grooten spyt.

Hy keert tot Daens, den leener, en legt den wensch hem bloot,
 Eerst later te mogen betalen, wat hy ter leening genoot. -
 'Gelukkig ben ik, Sire, kan ik u dienstig zyn,
 Doch, smEEK ik, weest genadig aan deze bede myn:

Gelieft te nutten een maalyd aan mynes huizes disch.
 Die eere schat ik boven Uw schuldverbintenis.' -
 De Keizer, die in hutten soms leer en luste vond,
 Heeft aan den braven gaarne de gewenschte eer gejongd.

Toen Daens de ryke burger, in zyner vrienden kring,
 Op eenen prachtigen maalyd den grooten Vorst ontling,
 Werd, by den nagerechte, een zilveren schotel geschouwd.
 En in dien zilveren schotel kaneel en geurig hout.

En by des Keizers vrage, waartoe zulks dienen mocht,
 Ontvlamden reeds de twygjens en balsemden de locht,
 En Daens sprak tot den Keizer in aller gasten naam:
 'Wy, Sire, brachten de somme uwer belofte saëm;

Om de ons bewezene eere zyn wy zoo aangedaan,
 Dat wy ons allegader verklaren als voldaan!' -
 Dan reikte hy den vlammen des Keizers erkentenis.
 En aller oogen vonkelden in blydschap rond den disch.

Dat deze trek den Keizer tot in den harte bewoog,
 En hem een blinkende perel deed rollen uit het oog,
 Dat is voorwaar geen wonder... - 'Hoe ik u minne en schat,
 Verkonde men ter stonde aan gansch de Scheldestad!

Uw handel bewege zich vryer langs uwen vryen stroom,
 En lokke vlag op vlagge tot dezès lachenden zoom!
 Bevoorrecht boven allen zy, by myn keizerwoord,
 De stad, die my het meeste na 't groote Gent bekoort!' -

Antwerpen rees ter dege tot nooit gekonden bloei,
 Tot Alba kwam uit Spanjen, met zwaard, met vlam en boei,
 Toen vlood, wie konde vlieden uit het dierbare vaderland,
 En zocht voor zyn gelieven een stiller, veiliger strand.

Des Keizers grootmoedigheid.

Voor Mühlberg aan der Elve stond Karel in 't geweer,
 Te tuchtigen der Saksen ontzagverwekkend heir;
 Daar brachten hem de wachten een vreemden zendeling,
 Die met een verzegeld pak tot den Graaf van Hessen ging.

De hoogstverschrokken bode vertelde dat, in 't pak,
 Van vele duitsche heeren een aantal brieven stak,
 Dat alle gul beloofden aan hunnen vriend den Graaf
 Een machtige ondersteuning met mannen, goed en haaf.

‘Verraders, zeide de Keizer, zyn my het felst vergift,
Des wil ik hunne namen niet in myn ziel gegrift,
Wie my tot nu bevriend was, die blyve 't op den duur!’
Hy sprak 't, en ongelezen vloog 't pakjen in het vuur. -

In Vlaanderen, waar de vryheid steeds ongemaskerd stond,
Daar sprak men soms van Karel met ongewasschen mond;
Na den Algierschen tochte berispte men hem zoo erg,
Als ware de reus der vorsten gesmolten tot een dwerg.

Veel grooten van den oorde, die 't meeste hadden verschuld,
Die mochten in hun stoutheid niet langer zyn geduld,
Zy moesten voor den stoele van 's landes hoogen Raad
Bewyzen de onbevlektheid op hunner trouw gewaad.

De Keizer had vernomen, wat of er ommezing,
En liet de stukken brengen van 't gansche rechtsgeding.
‘Een euveldaad zoo gruwlik verdient gewis het vuur!’
Hy sprak 't, en ongelezen verbrandde de proceduur. -

Den vyanden vergeven is edeler zielen vermaak,
Hen niet eens willen kennen, dat was des Keizers wraak.
Voor edelmoedigheden wordt menig lied gedicht;
Myn held is Keizer Karel, wiens wandel my leert en sticht.

De Keizer en zyn Adel.

Het volk had menig kruisken in d'ouden goeden tyd,
 Doch kwam er eens een feestdag, het was als een koning verblyd.
 De Keizer gaf den hove het lang verwachte bevel,
 Den lande te bezorgen een schitterend ridderspel.

De grootste heeren speelden daarby de zwaarste rol,
 Het volk... klapte in de handen en was van vreugd als dol. -
 Nu heeft het volk geen kruis meer, nu is het steeds verblyd,
 Des hoeft het ook geen spelen als in den ouden tyd!!

Reeds schaarden de edellieden zich naar der rangen eisch,
 En schikten zich tot benden in 't keizerlik paleis;
 Een enkel man werd onder die bonte ridderschaar
 Geweigerd in iedere bende, verstooten hier en daar.

Edoch hy was in deugden zoo ryk als de beste heer,
 Doch deugden doen niet alles, hy behoefde wat adel meer.
 De Keizer vernam van verre, wat of er gefluisterd wierd,
 Weshalven hy zyn schreden tot zyne ridders stiert.

En kloppend op den schouder van den verstooteling,
 Sprak hy tot gansch den adel vergaderd in een kring:
 'Beschikt, ik bid u vriendlik niet over den ridder hier,
 Ik wensche, dat die brave myn eigene bende sier.' -

Van Lodewyk den Groote vehaalt men d'eigen trek:
 Racine scheen den prinsen des hofs niet zonder vlek;
 Zy duldden aan hun tafel den dichter ter nauwer nood:
 Des zei de Vorst: 'k Ben heden zyn eenige dischgenoot.' -

Een Gentenaar mag fier zyn, dat Frankryks vorstenzon
 Zich spiegelen moest in Karels verhevene geestesbron.
 De franschman vindt in Belgie nog heden menige leer,
 Wier stille bevolging zeker hem leidde tot heil en eer.

Des Keizers menschlievendheid.

Geen licht is zonder schaduw, geen zonne zonder vlek,
 En allen glans bemorsen is 't werk van padde en slek.
 Wie vitten wil, die vitte, nu tegen d'algierschen Moor
 De Keizer vele mannen en zyne vloot verloor.

De toeval of Fortuna, gelyk ze de heiden noemt,
 Die maakten in de wereld soms wel een kraai beroemd,
 Doch welke ook hunne macht zy, ze kennen paal en grens,
 En vormen gewis maar zelden een vorstenkind tot mensch.

De kleine krygerschare nog overig van het heir,
 Lei voor den trouwen Keizer heur warme hulde neêr:
 'k Verlaat u niet, o braven, ik blyf uw rampgenoot,
 En deel met u, o vrienden, den laatsten kruimel brood.'

Eens wou de tafelmanster zich zelve te boven gaan,
 En liet den disch des Keizers met kostlike spyzen belaën;
 Hy had gewis gerekend, als hovelingen doen:
 De Vorst zal my den yver eens rykelijk vergoën.

‘Ellendeling!’ zei Karel tot zynen tafelhoofd,
 Hebt gy den nood der makkren te lenigen gepoogd?
 Terwyl zy honger lyden en teerend zyn en krank.
 Zou ik, de bron huns lydens, maer brassen in spys en drank?’

Dan werden alle schotels van tafel weggetorscht,
 En uitgedeeld den zieken door hunnen vriend en Vorst;
 Hy bleef by zyne krygers als trouwe rampgenoot,
 En deelde met die braven den laatsten kruimel brood.

De Keizer in Tunis.

Vereeuwigt groote mannen in erts en marmarsteen,
 Voor Karel zyn uw beelden te nederig en kleen;
 Van uit het diepe noorden tot aan de zuider kim
 Heft zich door eeuwen henen nog zyn eerwaarde schim.

Koning Mulei Hassan verloor en schepter en kroon;
 Zeeroover Barbarossa verweldigde Tunis' troon.
 Vyf honderd zeilen varen met dertig duizend man
 Ter redding eenes Konings in zyner staten ban.

De Keizer, aan de spitse dier dappere legerschaar,
Verdryft uit zyne verovering d'onwettigen barbaar,
Herroept den Koning Hassan uit zynen lande gevloôn,
En plaatst hem weêr in Tunis op zynen vaderen troon.

Dan sluit de dankbare Vorst met zynen redder een bond,
Dat iederen christen toeloeg als nieuwe vryheidsstond.
Van welken lande hy zyn mocht, een christen kon voortaan
In Tunis' landen handelend vry heen en weder gaan.

De plaag des nyvrigen koopmans, zyn meest gevreesde roê,
De schuimers van den ryke, liet hy op zee niet meer toe;
En wie uit Spanjen zeilde, wie van een belgisch strand,
Die vond een veilige haven in 't afrikaansche land.

En alle christenen, zuchtend in Tunis' dwinglandy,
Verlieten zonder losgeld de harde slaverny.
Door dertig duizend slaven uit gansch de christenheid
Was dra de lof alomme des Keizers uitgebreid.

De keizerlike schimme hoe blinkt ze lief en zoet
Te midden van dien dankbren, dien grooten christenstoet!
Zie daar van Keizer Karel een trouw geschilderd beeld,
Dat ons, zyn verren neven, nog zacht het harte streelt.

De Keizer en de Rechter.

Gerechtigheid, godinne van Nederlandschen grond,
O, ware uw steun den zwakken steeds in hun leed gejongd,
O, drukte de heilige Waarheid - het recht van hoog of laag -
Alleenig op de schale van uw geprezene waag! -

Wat ruiters vliegen ginder door 't wervelende stof? -
De Keizer en de zynen, keeren naar 't Brusselsche hof.
En waarom volgt hen, gillend, die vlugge herdersknaap? -
Der paarden hoeven verpletterden hem 't beste moederschaap.

Hy volgt den draf der riddren en vordert van den stoet,
Dat de aangebrachte schade hem eerlik worde vergoed.
Men lacht hem uit, den stouten, den overmoedigen knecht:
'Beschuldig,' zegt men jokkend, 'den Keizer voor 't gerecht!'

Die jokkend gesprokene woorden zyn hem zoo klaar en licht,
Dat hy, op 't recht betrouwend, zich tot den Amman richt.
Gedaagd werd Keizer Karel voor needrigen rechterstoel,
Gevonnisd werd hy eindlik na billik rechtsgevoel.

Dan wordt op zyne beurte de rechter ten hove gedaagd,
En door den Keizer zelve met strengen blik gevraagd,
Hoe of hy 't ongehoorde geding beslissen dorst,
Zoo groffelik miskennend de waardigheid van Vorst.

‘Voor mynen stoele, Sire, is iedereen gelyk;
Ik ken er maar één Heere, den Heere van 't Hemelryk.’
Dat woord beviel den Keizer wel in de hoogste maat,
En hy verhief den rechter tot zyn geheimen raad.

Tot ons is niet gekomen des braven rechters naam;
Een schoone ziel verbergt zich en vreest de heldre faam.
Maer dat der eedlen daden herblinken in de spraak,
Dat zy ten allen tyde des dichters heilige taak!

De Keizer en de Paaschenkoning.

Dat wy als onwaardeerbaar en boven allen grond,
De stille streke schatten, waar onze wiege stond,
Dat wy de tale minnen van onzen broederkring,
Des hoeven we niet te blozen, des bloost een aterling.

De Keizer, dien we zingen, vergaêrde ryk by ryk,
Doch boven alles gold hem de lieve vlaamsche wyk;
Hy sprak verscheidene talen, doch schooner klonk hem niets,
Dan uit der vrienden monde zyn zielverrukkend dietsch.

Dat hy met liefdebanden aan Vlaandren was verknocht,
Verwekte dra in Spanjen en nyd, en achterdocht,
Die groote, fiere streke in koningryken gesplitst,
Werd tegen heuren heerscher door muiters opgehitst.

Nu moeten vorsten dikwils om 's volkes minsten eisch,
 Zich tegen dank en wille begeven op de reis;
 De spaansche staten wilden den Keizer ook eens zien,
 En Karel zeide zuchtend: 'Hun wille zal geschiên.'

Nu toog hy in aprilmaand door Arragoniensland;
 Daar kwam in eenen dorpe tot hem een vreemde kwant,
 Die zei: 'Het is nu Paaschen, 'k ben Koning in dit oord!' -
 Een paaschen- of bonenkoning, dacht Karel, 't is één soort.

En tot den ongezalfdén sprak hy in goeder luim:
 'Uw postjen, vriendlief, gave ik om minder dan een pruim.' -
 Des eignen fynen harten was Karel een fyne tolk,
 Dies was en is hy heden nog steeds de man van 't volk.

Stil, eerbiedvol herinneren wy ons een anderen Vorst,
 Die ook der Belgen grootheid beöogde met dietscher borst,
 Die ook de spraak der vaderen de schoonste sprake vond;
 Maar ach, voor zynen lyke was hier geen plekjen grond.

De Keizer en zyne moeder.

Joanna van Castilje verloor heur echtgenoot,
 Toen nog heur zoontjen Karel mocht dansen op heur schoot.
 't Verlies diens edelen vorsten trof zòò der weduwe hert,
 Dat zy uit louter droefheid op eens krankzinnig werd.

En daar die eedle vrouwe niet weder gansch genas,
 Begreep de bloeiende jongling, dat hy een weeskind was:
 Zyn moeder had de staten geërfd der spaansche kroon,
 En kon er d'een' of andren van ontrukken aan heur zoon.

Opdat de Koninginne het erfdeel niet verkwest',
 Nam Karel zynen toevlucht tot deze gulden list:
 Hy won te zyner gunste by 't hof een fyne vrouw,
 Die zyner moeder lief was, en hem, den zone, trouw.

Die wist op sluer wyze te spreken van zon en maan,
 En hoe de starrekykers verklaarden zonder waan,
 Dat een vergifte schryfpen Castiljens koningin
 Geweldig eens zou ontrukken aan 's hoves hechte min.

Het woord had zulken indruk op heur verzwakt gemoed,
 Dat zy ter zelve stonde gebood aan haren stoet
 Te zorgen, dat zy nimmer, by nachte noch by dag,
 Op reize, noch in den paleize een ganzenveder zag.

Zoo viel voor vreemde hebzucht geen perel lief en schoon
 Uit de geschatte rye der Castiljaansche kroon;
 Zoo heeft de jonge Karel met diepe schrandeheid
 Tot zyne macht en grootheid den eersten grond geleid. -

Zoo als op gulden akker te sieren 't rype graan,
 De koom- en kollebloemen in vollen luister staan,
 Zoo was by Keizer Karel het rype vlaamsch verstand
 Van duizend geestesvonken alom bediamant.

De Keizer en zyne lasteraars.

Wat of op aarde schitter als loutere menschendeugd,
 Dat stoort den vuigen vitter in zyne hekelvreugd,
 Zyn nydige blikken branden door kunstig brillenglas
 Der vriendschap hechtste banden tot losverstuivende asch.

Wat is der adder heilig op 't wyde wereldruim?
 Wat held of vorst is veilig voor 't zeeverende schuim?
 Verkleinen en verlagen, en dooven wat er vlamt,
 Zie daar sints eeuwige dagen dier guiten erflik ambt.

Doch bouwen ze eene zuile, dan moet er iemand op,
 Zy wroeten uit het vuile den ergsten galgenstrop,
 En roepen luid en verre: 'Gy ezels! in 't geweer,
 Marat en Robespierre verdienen godeneer!'

Wy houden het met Karel trots elken nieuwen tolk,
 Hy blinkt als zonnige parel door grauw en nevelwolk,
 Wy treden in de schansen voor onzen Vorst en held,
 Wiens deugden eeuwig glansen, trots nyd, die vlekjens telt.

Te St. Just.

Genoeg gezwoegd, geleden voor 's levens eer en lust,
 Vaarwel, bedrieglike wereld! de Keizer haakt naer rust;
 Het eng verblyf des kloosters, de stilte der eenzaamheid,
 Zie daar, wat heden enkel zyn matte zinnen vleit.

Hy harkt en spit in den hove, hy kweekt er bloem en plant.
Terwyl hy op dien arbeid al zyne krachten spant,
Geneest allengs zyn lichaam, verheft zich weêr zyn ziel,
Die door der wereld scheemring in dwaling soms verviel.

Ook snydt hy kunstige beelden in zyne kloostercel,
En bouwt er menig uurwerk met slinger en klokkenspel,
En elken avond windt hy zyn kunstgewrochten op,
En elken middag vindt hy dit achter - en dat - in galop.

Nu spannend, dan verslappend of die of gene veêr,
Legt hy aan 't een of ander der wielen een nieuwe weer.
Doch schoon hy zyne werken ten keurigste nauw bespiedt,
Verzucht hy menigmalen: 'Myn doel bereik ik niet.

Het werk van myne handen behoudt in 't gaan zyn gril,
En dwingen wilde ik als Keizer het mensdome tot myn wil!
Den geest door Gode geschapen, elk zelfsbestaanden geest,
Verzon ik eens vermetel te slaan op ééne leest.

Nu pynigt my de gedachte by elke daavrende uur:
"Ik week van 't spoor der rede, der liefde, der natuur!"
Dat was zyn laatste gedachte in 't spaansche kloostergebouw,
God schenke volle vergeving aan 't keizerlik berouw!

Volksliedereren.

Luilekkerland.

Spitten en ploegen,
Zweeten en zwoegen,
Nu aan het zaaijen,
Dan aan het maaijen;
Is het dan nimmer op aarde gedaan,
Moet het zoo voort tot het einde der baan?

Kent gy het land van belofte niet,
Waar u de honing by beken vliet.
Waar gy uw mondjen pas open doet,
En er gebraden een duif in schiet,
Waar u een leven zoo zacht als zoet
Lachende danst voor het bly' gemoed,
Kent gy het land van belofte niet?

Hebt ge van 't aardsch paradys gehoord?
Menschen! wat welig, wat zalig oord!
Appel en peer, abrikoos en pruim
Komen er zomer en winter voort;
Adam en Evatjen hadden 't ruim,
Ze aten en dronken naar lust en luim:
Hebt ge van 't aardsch paradys gehoord?

In dit zoo wenschelik droomgewest,
Vriendekens, wenscht ge te zyn gevest,
Werkt van den dag tot het avondrood,
Werkt en verhoopt van den hemel 't best;
Werkend geraakt gy uit leed en nood,
Werken doorsuikert uw daaglik sch brood,
Werken verheft u in 't droomgewest.

Spitten en ploegen,
Zweeten en zwoegen,
Nu aan het zaaijen,
Dan aan het maaijen:
Zoo is het immer op aarde gegaan,
Zoo zal het zyn tot het einde der baan!

De Draaijer. Een schertslied.

Met die blokken dun en dik
Ben ik waarlik in myn schik,
Ik de vlugge draaijer!
Messen heb ik scherp en fyn,
Bytels - meer dan 't vol dozyn,
En een vluggen zwaaijer.

Zwaaijen, draaijen zonder rust
Is myn hoogste levenslust
In myn heldre woning;
Beelden van de fynste leest
Zweven voor myn blyden geest,
'k Wissel met geen koning.

'k Schep ja zelf den koning wel
Voor een schaak- of kegelspel,
'k Scheppe spel en bollen;
Liever speel ik met een vrind,
Dan dat ik om kruis of lint
Naar het hof zou rollen.

Gansch een huisraad staat voor my,
Dien ik voor de pastory

Kunstig heb gesneden;
 Loven zal me boer en heer,
 Groeijen zal 'k in goed en eer,
 Des ben ik tevreden.

Buurman heeft een dochterlief,
 Frisch juweel en huisgerief,
 'k Min haar boven allen;
 Had ze op my een goed gedacht;
 O, ik draaide dag en nacht
 Om haar te bevallen.

De Kuiper.

Kloppe, kloppe, klop,
 Klop de hoepels op,
 Tonnen moeten vaardig zyn
 Voor den lekkren vlaamschen wyn,
 Ja, dan schenkt de bottelier
 Ons zyn beste gerstenbier:
 Kloppe, kloppe, klop!

Slypen wy het beste lemmer,
 Smeren wy ons zagentuig,
 Vormen wy voor vat en emmer
 Bodem, repenhout en duig.
 Blaast maar toe, de spaanders rooken,
 Ziet het vuur is al ontstoken!

Kloppe, kloppe, klop,
Klop de hoepels op,
Tonnen moeten vaardig zyn
Voor den lekkren vlaamschen wyn,
Ja, dan schenkt de bottelier
Ons zyn beste gerstenbier:
Kloppe, kloppe, klop!

Ras de duigen in heur banden!
Kykt, de vlamme draait ze krom!
Hamert nu met vlugge handen,
Loopt de tonnen om end'om,
Dat zy eens met ronde buiken
In den kelder nederduiken.

Kloppe, kloppe, klop,
Klop de hoepels op,
Tonnen moeten vaardig zyn
Voor den lekkren vlaamschen wyn,
Ja, dan schenkt de bottelier
Ons zyn beste gerstenbier:
Kloppe, kloppe, klop!

Die den kelder en de tonnen
Vlytiglik bezoeken gaan
Om de zoete levensbronnen,
Die er vloeijen uit de kraan,
Zullen ons met blyde lippen
Danken by hun geestig nippen!

De Schrynwerker.

God schiep den rog en kabeljauw
Voor 's visschers lust en tandgekauw;
En voor don jager 't hazenvee,
Patrys en snep met hert en ree;
De boer kreeg koei en os op stal,
En oogste graan van berg en dal;
Ons werd de beuk en eik vertrouwd,
En al 't geboomte van het woud.

Wy zyn tevreden met ons pand,
Benyden niemand om zyn stand,
Een ieder reket op ons gunst,
En wenscht een stuk van onze kunst.
Wy maken stoelen, beddesteên,
By tafels, kasten, kanapeen:
Geen mensch en rust by dag of nacht,
Of zyner hebben we eerst gedacht.

Ons ambacht loven wy het meest,
Het sterkt het lichaam, scherpt den geest;
Wie bytel, schaaf of zaag hanteert,
Die is by hoog en laag geëerd.
Wy maken 't wiegjen, waar de rust
Voor de eerste maal den mensch in kust,
Wy nagelen de leste kluis,
Wanneer by scheidt van hof en huis.

Geprezen zy dus vry en vrank
 Ons schoon beroep met zang en klank,
 Hoe vlugger onze schave gaat,
 Hoe sneller klinkt der liedren maat.
 Ons nuttig handwerk blyve in eer!
 Het werk ontbreke ons nimmermeer,
 Zoo lang als boomen in het bosch
 Zich kleeden in hun lentedos!

De Visscher.

Zitten wy in 't avondrood
 Langer niet te rooken,
 Vlug de netten naar de boot,
 En in zee gestoken! -
 Vrouwen, slaat de kinders gê,
 Als we visch vergaren;
 Bidt, dat wy met Gods genê
 Veilig herwaart varen.

Elk een touw nu, elk een mand,
 En vooruitgetreden,
 Vrolik naar het wachtend' strand
 Met verhaaste schreden!
 Morgen snelt er visch op visch
 Onzen netten binnen,
 Dat we voor een week gewis
 Kost en kleeding winnen.

Wenscht ons nog een warm vaarwel
 Met een kusjen teeder!
 Vóór wy op het golvenspel
 Wieglen op en neder!
 En dan zitten wy weêr hier
 Aan een pyp te rooken,
 En er wordt by 't potjen bier
 Van ons reis gesproken.

Ziet hoe op den hoogen vloed
 Onze schuiten dansen,
 En in 's avonds laatsten gloed
 Nog bekoorlik glansen. -
 Kinders, vlytig opgelet,
 Wordt u iets bevolen,
 Leest ook gy een vroom gebed,
 Dat we niet verdolen.

De Toonkunst.

Wie om 't lieflik klinkend wysjen,
 Om het streeleend maatgefluit,
 Houdt een vinkjen of een sysjen
 In een mild voorziene muit;
 Wie voor zyne vensterruiten
 Graag een lelie of een roos
 Uit den aarden pot ziet spruiten,
 Zeker is die man niet boos!

Godvruchtig
Vervliete het leven
Of kluchtig
Ons wereldsche streven,
Het schoone verwekt ons belang;
Zyn luchtig
De zorgen verdreven,
Laat vluchtig
Ten hemel ons zweven
By orgel en stemmengezing!

Kunst en landnatuur versieren
Des bestaans eentoonigheid,
Zingend willen wy Hem vieren,
Die ons bloemen heeft gespreid;
Bloemen op des levens wegen
Zyn de toonen zoet en zacht,
Die ons als een milde zegen
Overal zyn toegedacht.

Godvruchtig
Vervliete het leven
Of kluchtig
Ons wereldsche streven,
Het schoone verwekt ons belang;
Zyn luchtig
De zorgen verdreven,
Laat vluchtig
Ten hemel ons zweven
By orgel en stemmengezing!

Zingt het kindjen nog onnoozel,
 Heilig klinkt zyn morgenlied;
 Zingt de knaap zyn mingekozel,
 Liever wordt zyn toon bespied;
 Ook de Droefheid weent in zangen
 By heur uitgestorte smart,
 Maar de traan langs bleeke wangen
 Rolt als balsem naar het hart.

Godvruchtig
 Vervliete het leven
 Of kluchtig
 Ons wereldsche streven,
 Het schoone verwekt ons belang;
 Zyn luchtig
 De zorgen verdreven,
 Laat vluchtig
 Ten hemel ons zweven
 By orgel en stemmengezing!

De Pottenbakker.

Lange halzen, dikke buiken,
 't Is de mode myner kruiken,
 Wilt ze my zoo min bespotten,
 Als myn bontgekleurde potten;

Het is voor Jan
En alleman,
Dat ik de schyf
Al ommedryf.

Dezen willen bruine pannen,
Gene wenschen blauwe kannen,
Andren, dat de tafelborden
Witter uitgebakken worden;

Het is voor Jan
En alleman,
Dat ik de schyf
Al ommedryf.

Ieder haat de schotelscherven,
Des moest nooit een kopjen kerven;
Maar myn oven zou niet rooken,
Wierd geen aardegoed gebroken;

Het is voor Jan
En alleman,
Dat ik de schyf
Al ommedryf.

Werk ik voor geen eeuw'ge dagen,
Nogthands kan myn werk behagen;
'k Slaaf gestaag met lyf en zinnen
Om een ieders gunst te winnen.

Het is voor Jan
En alleman,
Dat ik de schyf
Al ommedryf.

O, ik moet van vreugde zingen,
Zie ik al de schoone dingen,
Die ik, met myn rappe handen,
Wrocht voor hooge en lage standen.

Het is voor Jan
En alleman,
Dat ik de schyf
Al ommedryf.

Om my vriendschap te betuigen,
Sla myn potten al in duigen,
Dan en kent myn moed geen perken,
En ik ga nog vlugger werken.

Het is voor Jan
En alleman,
Dat ik myn schyf
Al ommedryf.

Bouwlied.

Hier is werk voor ieder man
Ziet eens, o vrienden wat voor plan!
Ryklik vergaêrd ligt hier byeen
Zand en kalk, en hout en steen;
 Als ons krachten
 En gedachten
Samenspannen tot één doel,
Heerlik ontvlamt ons zielgevoel;
Alles wat geest en hart ontroert,
En met kunst is uitgevoerd,
 Houdt onze oogen.
 Opgetogen.

Vlytig peilend in het rond,
Leggen we thans een vasten grond,
Dat het gebouw in laatren tyd
Nog het nageslacht verblyd';
 Dat het prale,
 Dat het strale
Als een werk uit meesterhand
En tot der eer van 't vaderland.
Slaen we nu moedig, kloek en sterk
Al te zamen hand aan 't werk
 En 't zal houën,
 Wat we bouwen!

By des grondes effen vloer
 Nemen wy reeds het richtend snoer;
 Bezigen wy dan even kloek
 Waterpas en winkelhoek
 Tot de richting
 Onzer stichting.
 Laat ons nu eendrachtig zyn,
 En het gebouw zal prachtig zyn,
 't Nuttige straal door 't schoone heen
 En wy zingen hoogst te vreên:
 'Wat we bouwden
 Dat zal houden!'

Land en Stad.

Op het land is de vreugd, in de stad is ze niet;
 Wy bespieden het vischjen in vyver en vliet,
 Wy beloeren den vink in der wouden gebied,
 Of vervolgen den haas in der velden verschiet;
 Is het landelik leven
 Niet het rykste aan genot?
 O, wie wou het begeven
 Om een schim, om een droom, om een blinkender lo

In de stad is het mooi, maar zoo styf en zoo koud,
Uit papier en uit planken bestaat er het woud,
Daar is alles beschilderd, wat of ge beschouwt,
Daar is alles verguld, en maar weinig van goud;
Die beschilderde wereld
En beteekent niet veel;
Is een weide, bepereld
Van den hemelschen dauw, niet een schooner tooneel?

Op het land is men vroeg in den morgen aan 't werk,
En men wordt er al zwoegende moedig en sterk,
De Gezondheid, die zweeft er op rozige vlerk,
En de Vrolikheid kent er geen palen of perk,
O, wat lustig gewemel
Op een bloeiende wei!
O, wat landlike hemel!
Wy verwisselen hem met geen steedsche galei.

In de stad zyn de menschen als slangen zoo glad,
Naar het kleed en den schyn is de deugd er geschat,
Der begeestering vleugel, die fladdert er mat
Door den nevel, die alles bedrieglik omvat.
Des bezingen en roemen
Wy een landlik gehucht,
Waar ontallige bloemen
Met de keurigste geuren doorambren de lucht

Vlaamsch en Duitsch.

O Moederspraak, du bist my waard
 En lief als geest en goed,
 Dy hang ik aan met trouwen aard,
 Met zuiver jonglingsbloed;
 Des vaderlands eerwaarde schoot,
 Dien Arndt bezong, is breed en groot,
 En wie 's lands grootheid af kan meten.
 Zal dy, myn wellust, nooit vergeten.

In 't vlaamsch klonk myner moeder zang,
 By 't teeder wiegenlied,
 En zulk een dierbren zielenklank
 Vergeet myn harte niet.
 Doch duitsch en vlaamsch zyn nauw verwant,
 Zoo nauw als rechte en linker hand,
 En duitsch is duitsch, 't zy hoog of neder-
 Dat klinke in onze zangen weder.

En duitsch zy duitsch! Verdorr' geen telg
 Aan Duitschland's eikenboom,
 By zyne schaduw ruste elk Belg
 Van Maas en Scheldezoom.
 Ja, duitsch zy duitsch! die taal alleen
 Zegt ons van waar, zegt ons waarheên;
 Der wetenschappen neveldalen
 Verlicht zy met haar zonnenstralen.

Deutsch und Vlämisch.

Du Muttersprache bist mir lieb,
 Mir lieb wie Geist und Blut,
 Dir hang ich an mit frommem Trieb,
 Mir reiner Jünglingsglut.
 Des Vaterlandes hehrer Schooss -
 Wie Arndt es sang - ist breit und gross.
 Und wer die Grösse kann ermessen,
 Wird er die Liebste je vergessen?

Dass Vlämisch mir die Mutter sang,
 Und mich als Kind beglückt',
 Das weiss ich, und ihr Seelenklang
 Noch heute mich entzückt;
 Doch Deutsch und Vlämisch sind verwandt,
 So nah' als recht' und linke Hand,
 Und Deutsch ist Deutsch, ob hoch ob nieder,
 Das zeugen unsre Bundeslieder.

Und Deutsch sei Deutsch! kein einz'ger Ast
 Verdorr' am Eichenbaum,
 Dann findet auch der ferne Gast
 In seinem Schatten Raum.
 Ja Deutsch sei Deutsch! Die Sprache nur
 Zeigt uns des Wissens grade Spur,
 Nur sie mit ihrem Glanzesstrahle
 Erhell't des Forschens Nebelthale.

Wie offer voor den Frank, verstomm'
Die woordenbedelaar,
Hy duizelt in het donker om,
En nimmer ziet hy klaar;
Gebonden ligt in zuider oord
Des beedlaars geest aan 't vreemde woord:
Athene, trots zyn wondergaven,
Noch Rome kan zyn ziele laven.

Slechts waar de spraakbron rein en klaar
Ter volksgeestlaving vloeit,
Slechts daar gedyt, wat recht en waar,
Wat godlyk ons doorgloeit.
Des roep ik van den Keulschen dom,
Waarop ik vol begeestring klom:
Verbindt u, Rhyn- en Scheldebroeders,
Blyft eeuwig uwer tale hoeders.

Voor het eerste feest des Duitsch-Vlaemschen Zangsverbons 14 en 15 juny 1846.

Wohl kennet seines Denkens Bild
Der stolze Bettler nicht⁽¹⁾,
Drum tölpelt er auch wirr und wild,
Drum wird es ihm nie licht:
Gefesselt lieget fort und fort
Des Bettlers Geist am fremden Wort;
Nicht Rom kann seinen Mangel enden,
Nicht Hellas mit den reichsten Spenden.

Nur wo der Sprachquell rein und klar
Dem Volksgeist offen steht,
Nur dort gedeiht was recht und wahr,
Was göttlich uns umweht.
Das ruf' ich hoch vom Kölner Dom
Dem Rheine wie dem Scheldestrom.
O möcht' es jeder Bruder fassen,
Und nie vom Heiligthume lassen.

(1) La langue française est une gueuse orgueilleuse.
VOLTAIRE.

Duitsch-Vlaemsch Zangerbond.

O Rhijn, ge brengt der Schelde blij
 Uw' groet vol zielenharmonij
 In duitsche broederzangen;
 Ons lacht Europa's stroomvorst aen:
 'O zuster, spreek ge, blijf ook staen,
 Wat strik u wil omvangen.'

Het lied, dat op uw golven dreunt,
 Aenhoort ge, op 't rotsgevaert geleund,
 Als op een' eeuwgen zetel -
 Dat lied, herhaeld door groot en klein:
 Zij zullen hem niet hebben, neen!
 Wie om dien roof zich ketel'.

Dat lied weergalmt in Scheldes oor,
 Ja, heel 't verrukte Belgie door,
 'En spreek: Wie zal ons dwingen:
 Wie zal ons boeien, vader Rhijn,
 Zoo lang er Nederduitschers zijn,
 Die vlaemsche Chooren zingen?'

Juich, Rhijn, van boeijen los, gij, Schelde, hef uw toonen!
 De zang op vrijheid trotsch ontstroom uw' echten zonen.

Bezing op eigen trant de kunsten en den vrede:
 Het lied voor 't vaderland is een verheven bede.

PRUDENS VAN DUYSE.

Deutsch-Vlämischer Sängerbund.

O Rhein, du bringst dem Scheldefluss
 Mit reinem Geist den Brudergruss
 In deutschen Zauberliedern.
 Europa's Strom, uns lächelst du!
 'O Schelde!' sprichst du, 'pflög' der Ruh'
 Der unbesiegten Biedern!'

Auf Felsenblöcken ausgestreckt
 Horchst du dem Lied, das sich erkeckt
 Auf deinen Spiegelhallen.
 'Sie sollen ihn nicht haben!' kling't's,
 Und jeder fühlt es, jeder sing't's,
 Dass deine Ufer schallen.

Es haltt das Lied zur Schelde hin.
 Es wecket dort den Brudersinn,
 Und giebt ihm junge Schwingen;
 Auch wir sind frei, o Vater Rhein,
 So lange wir im Bundsverein,
 Und deutsch und vlämisch singen.

Frohlocke, freier Rhein zu unsern Scheldetönen,
 Das freie Lied allein entströmt den freien Söhnen.

Sie singen Hand in Hand von Kunst und stillem Frieden,
 Ein Lied für's Vaterland ist ein Gebet hieniedeu.

Uebersetzt von J.M. DAUTZENBERG.

Myne zoetste herdenkingen.

Wat een zuiver hart vervult,
 Moet gesierd zyn noch verguld,
 Maar bevalt ons en bekoort,
 Schoon 't eenvoudig glimt en gloort.

Wat eens 't harte heeft doorwoeld,
 Schoon door 't gryze hair gekoeld,
 Dat verryst, wanneer ik zing,
 Jong voor myn herinnering.

En begoocheld door het beeld
 Uit myn eigen hart geteeld,
 Dwaal ik nog in 't dal der jeugd,
 Waar my ieder stap verheugt.

En sluipt het bloed door 's lichaams aëren
 Ook traag - en trager nu dan ooit,
 Toch wordt het ys der winterjaren
 Door liefdes adem vaak ontdooid,
 Zoodra ik in gedachten
 Weêr vlieg op vlinderjachten,
 En zich myn dorp in scheemring tooit.

Myn dorp met kerk en klokkentoren
 Draagt in 't verschiet zyn' zondagdos,
 En 't huisjen, waar ik werd geboren,
 Verheft er nog zyn dak van mos;

Gelyk een perel blikkert
In een smaragd, die flikkert,
Zoo pronkt myn dorp op weide en bosch.

En is myn geest er heêngetogen,
Waar 't hart aan rozenkluisters ligt,
Waar 'k opwies onder moeders oogen
By deugdverwekkend onderricht,
Dan zit ik stil te turen,
En slyt myn zaligste uren,
De tooverplaats voor 't bly gezicht.

Niets rooft aan 't dorp zyn lentekleuren,
Niets roert hel zilver van zyn' vliet,
Niets kan me uit 't hart de liefde scheuren,
Die immer diepre wortels schiet;
Ook zing ik in den morgen,
En zing na 's dages zorgen
Den dorpe steeds myn warmste lied.

Daar immers zoog ik met de melk der moeder,
In 't kiemend levensuur,
De reine liefde tot den Albehoeder,
De liefde der natuur;
En wat ik smaakte aan aardsche zaligheden,
Dat dank ik aan die drist,
Die 't hart voor al wat ademt hier beneden
Zoo teêr is ingegrift;

De booze mist het heilgevoel des wyzen
Voor Godes zonnenpracht;
Hy beeft, wanneer en maan en sterren ryzen
In milde lentedacht.

Hy kan de zaligheden nimmer gissen
Der liefde rein en kuisch;
Maar doolt in dezer aarde duisternissen
Als uil en vledermuis.

De tyd zal my nimmer de beeldtenis rooven
Der moeder door my eens zoo teeder bemind,
Reeds lang is ze een engel by de engelen daar boven,
Toch daalt zy nog telkens als de avond begint,
En spreekt my by 't sterrengewemel
Van de eeuwige vreugd en den hemel,
En hoe nog, schoon alles vergaat,
De liefde by d'Eeuwge bestaat.

Ze ontrukkt my al kozend aan 't duister der aarde,
En heft me in heur armen ten scheppenden licht;
En wat geen vernuft my nog helder verklaarde,
Ontvouwt zich dien stond aan 't verhelderd gezicht,
'k Ontwaar van de oneindige keten -
Nog nooit door een schepsel gemeten -
Een schakel in 't needrige dal,
En juich in het wonder heelal.

De keten der liefde is door Gode geschapen.
 Gelukkig is hy, die dees keten niet breekt!
 Hy oogst hier beneên, tot zyn zalig ontslapen,
 De gaven des hemels, den hemel ontsmeekt;
 De kwalen, die boosheid hem teelde,
 Vergeet hy by zuivere weelde;
 En trouw aan der liefde gebod,
 Genaakt hy zyn' oorsprong in God.

Daal ik uit de hooge kringen
 Myner lieve mymeringen
 Zachtjens weêr op aarde neêr,
 Dan omhupplen en omspringen
 My twee engeltjens en zingen
 God ter eer een liedjen teêr.

Zalig hef ik naar den hoogen
 Tot de liefdebron myne oogen.
 En verkwikt door 't milde licht,
 En verrukt en opgetogen,
 Zing ik na myn zwak vermogen:
 'Alles zwicht' voor liefde en plicht!'

'k Trek hand in hand met myn getrouwe gade
 Door 's levens bloemenweî,
 Wy kouten liefst - en 't komt ons steeds te stade -
 Van onzen gulden mei
 Vol minnegevrei.

Wy hopen stil, dat onze teedre telgen,
 Als wy, in 't zielgenot
 Der liefde en deugd volop eens mogen zwelgen,
 En dat geen stormend lot
 Ons spruitekens knott'.

De dag, die sterft, ontvangt de schoonre stralen
 Der zon, die 't licht hem gaf;
 Zoo blinke op ons de liefde, wen wy dalen
 Naar 't stofverslindend graf,
 Nog streelender af.

Der Vogelen lot⁽¹⁾.

'k Beny' de vogels vry en los,
 Die in de ruimte vliegen,
 Die midden van het groene bosch,
 In 't stille nestjen zacht van mos,
 Zich zacht ten slape wiegen.
 Hun ruischt het woud den slaapchoraal,
 Hun gloeit der zonne laatste straal,
 En 's morgens purperblozen.

Bly zingen ze in de lenteschaûw
 Van beukenloof en berken;
 Zy baden zich in morgendauw,
 En koelen in der golven blauw
 De bly ontplooid vlerken.

(1) Naar Mw. Von Ploennies.

Het veld is hunne voorraadsschuur,
 Daar staat de tafel der natuur
 Aan groot en klein toegankelijk.

En als de lieve lente ontzweeft;
 Als alle bladers vallen;
 Eer 't ys aan dorre twygen kleeft,
 Vliegt ieder vogel heen, en streeft
 Naar 's Zuidens hemelhallen.
 Eens blinkt ook my een schooner strand,
 En 'k trek naar 't beter vaderland
 Op bly ontplooiden wicken.

Om Middernacht⁽¹⁾.

Om middernacht
 Heb ik gesmacht
 Naar 't leven in den hemel,
 Als op het aardsch gewemel
 Geen sterre licht'
 Om middernacht.

Om middernacht
 Drong myn gedacht'
 Door 't onbegrensde donker;
 Geen maan- of stergeflonker,
 Dat licht my bracht
 Om middernacht!

(1) Naar Rückert.

Om middernacht
 Nam ik in acht
 Het kloppen van myn harte;
 De pols alleen der smarte
 Hield vry zyn jacht
 Om middernacht.

Om middernacht
 Torschte ik de vracht
 Ontzaggeliker pynen;
 Ik voelde dra verkwynen
 Myn laatste kracht
 Om middernacht.

Om middernacht
 Heb ik myn macht
 In hooger hand gegeven:
 Heer over dood en leven,
 Du houdt de wacht
 Om middernacht!

Lied des Meisjens⁽¹⁾.

Laat slapen my en droomen;
 Op deze ontgroende zoomen
 Ware ydel alle vlyt!
 De sneeuw dekt hof en grachten,
 Myn daarzyn is een wachten
 Op liefdelust en lentetyd.

(1) Naer Geibel.

Voor alle kleine planten
 Verschynt, vol diamanten,
 Eenmaal de bloesemdag;
 Zoo zal de dag ook komen,
 Wen, dezer koude ontnomen,
 Myn hart in vreugde bloeijen mag.

Tot zulks my is gegeven,
 Dunkt my maar half myn leven
 En kil als sneeuw en ys;
 Droef huiveren de boomen... -
 O, laat me slapen, droomen,
 Tot eens de Liefde roep': Verrys!

**Horatius. 1ste boek. 14de ode.
 Aan het Gemeene-Best.**

— — — — — — — — — — — — — — — —
 — — — — — — — — — — — — — — — —

 — — — — — — — — — — — — — — — —
 — — — — — — — — — — — — — — — —

Weêrom dragen, o Schip, rollende baren u
 Zeewaarts. Maar, o waarheen? Stuur naar de haven toe
 Krachtvol. Ziet gy dan niet, hoe
 Riemloos of gy op zyde zyt,

Uw mastboom en de raas zuchten by Afrikus'
 Onweêrstormen geknakt; nauweliks zal de kiel
 Touw loos kunnen volharden
 Op d'almogenden vloed der zee.

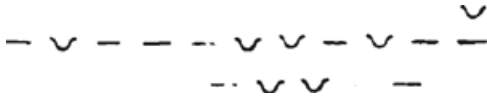
Geen zeil hebt ge geheel, Goden, bezit ge niet,
 Die gy roept en herroept in het gevaarlik uur.
 Poch, als pontische pynboom,
 Als oudedelen woudes stam;

Poch vry op het geslacht, poch op den ydlen naam,
 Geen zeevaarder vertrouwt meer uw beschilderd rif
 Schroomloos, wilt ge der winden
 Spel niet worden, dan let wel op!

Onlangs waart ge voor my kommernis en verdriet,
 Thans myn vurige wensch, tevens myn bange zorg,
 Schip! wil myden de branding,
 Die om gladde Cycladen bruist.

1ste boek. 32ste ode.

Aan de Lier.

Liedren vergt m' ons. Heb ik in rust en lommer
 Soms gescherst met u, nu welaan, o Snaarspel,
 Schenkt me een lied, dat leve dit jaar en langer,
 Schenkt me een latynsch lied,

Zoo als eens die Lesbische burger 't konde,
 Die, een krygsheld, in het geruisch der wapens,
 Of wanneer hy 't schip, waar de storm meê speelde,
 Bond in de haven,

En den wyngod zong en de Muzen, Venus
 Zong en 't knaaplyn, zwevend om haar gestadig,
 Lycus zong, dien lieven met donkren ooge en
 Donkere hairvlecht.

Sier van Phoebus, immer gewenscht by Jovis
 Godenmaal, myn troost in het leed, o Snaarspel!
 Wees me gunstryk, wen ik, behoorlik smeekend,
 Ergens u roepe.

2de boek. 10de ode.

Aan Licinius.

— √ — — — √ √ — √ — — — (1er)
 — √ √ — —

Beetre vaart, Licinius, zult ge hebben,
 Wen ge u min vooruit op de hooge zee waagt,
 Wen ge, uit vrees voor stormen, niet immer angstvol
 Beeft by het rotsstrand.

Wie te gaan steeds mint in het gulden midden,
 Die verschuilt zich veilig en ver van 't brooze
 Dak der rookhut, ver - en genoeglik ook - van
 Trotsche paleizen.

Meer geschokt door storm is de hooge pynboom;
Zwaarder stort omlaag een verheven toren;
En het onweêr treft het gezwindst de hoogste
Toppen der bergen.

's Wyzen borst vat hoop in den tegenspoede
En in voorspoed vreest ze geluksverandering;
Weder brengt ons Jupiter winterstormen,
Welke hy zelf ook

Weêr verdryft. Wat heden ons plaagt, dat immers
Heeft geen duur. Soms wekt met de lier Apollo
Zyner muzen stem: niet gespannen houdt hy
Immer den handboog.

Toont u moedvol in het bekrompendst noodlot,
Toont als man u sterk; doch by al te goeden
Winde, leert inhalen met wysheid uwe
Zwellende zeilen.

3de boek. 9de ode.

— — — √ √ — √ —
— — — √ √ —, — √ √ — √ —

Hor.

Toen ik hartelik lief u was,
Toen geen jongling dan ik durfde zyn armen slaan
Om uw glansende schouderen,
Leefde ik zaliger, dan Persiens opperheer.

Lyd.

Toen geene andere u vlammen deê,
Toen nog Lydia zelve achter geen Chloë kwam,
Toen was Lydias name groot;
Roma's Ilia blonk minder dan ik vermaard.

Hor.

Thans leidt Thraciëns Chloë my,
 Die by zoeten gezang tevens de eithet speelt.
 Voor haar stierve ik met vreugde, ja;
 Schonk dier lieve het Lot langeren levensloop.

Lyd.

My ontvlamt met zyn wisselgloed
 Calais, Ornitus' zoon, stammend uit Thurium.
 Tweemaal stierve ik met vreugd voor hem,
 Schonk dien jongling het Lot langeren levensloop.

Hor.

Hoe, wen vroegere minne komt,
 En in 't koperen juk dwingt het gescheiden paar?
 Wen voor Chloë de blonde niet,
 Maar voor Lydia wel open myn deurtjen is?

Lyd.

Is hy schooner dan sterrenglans,
 Zyt gy lichter dan kurk, bruijender in uw toorn
 Dan de onstuimige Hadria;
 'k Wou toch leven met u, sterven in vreugd met u!

Vriendelik nawoord aan voorbarige Vitters.

Die my zeidt, wat ik misdeed,
 Is ook myn vriend, al is 't my leed.
 PAIER POIRTERS.

I

'k Hadde ongelyk, hiete ik u vitterkraaijen,
 Ge waart me steeds zoo vriendelik als mild;
 Ge zyt gewis geen gildepapegaijen,
 Al hebt ge saëm myn kunst omhoog gegild.

Uit dankbaarheid wil ik myn lof u zwaaijen,
 Wen iedereen, zich ergrend, u bedilt;
 Ik wil ter dege als troetelkind u paaijen,
 En naast u staan met gulden lier en schild.

Beschermd door u waarvoor zou ik nu yzen?
 Ge plaatstet my te midden uwer wyzen,
 En noemdet my uw kunst- en dichtgenoot.

Ge ontnaamt my zelfs de vreeze voor den dood;
 Ge dedet my, in wensch, ten hemel ryzen,
 Om my van hier te zien in Abrams schoot!

II

Al wat ik schreef en vroeger heb geschreven,
 Is honigzoet en vloeit voortreffelik;
 Ge hebt me nooit om eenig lied bekeven,
 Des voelde ik my gedurig in myn schik.

Nogthans, ik hadde u moeten wederstreven;
 De zedigheid valle in geen vleijsersstrik!
 Waarom toch hebt ge my zoo hoog verheven,
 En anderen verneêrd met bitsen pik?

Een punt - wellicht wat oud, wat uitversleten -
 Was in uw lof ten allen tyd vergeten.
 Dat puntjen is 't eenvoudige *daarom*.

Ik spreek als vlaming zonder zyden mom;
 Hebt gy u streng van uwe taak gekweten,
 Dan zyt ge my nog eens zoo wellekom.